

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 71.

ALKOHOLSTATISTIKK

1926—1927.

(Med opgave over salgs- og skjenkebevillingene i 1928.)

(Statistique de l'alcool 1926—1927.)

UTGITT AV
DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1928.

Pris: Kr. 1.50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1926:

- Nr. 186. Norges handel 1924. (*Commerce.*)
- 187. Skolevesenets tilstand 1923. (*Instruction publique.*)
- 188. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1922. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 189. Norges jernbaner 1924—25. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 190. Norges telegrafvesen 1924/25. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 191. Sjømannsforsikringen 1923. Fiskerforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 192. Kommunevalgene 1925. (*Élections en 1925 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 193. Forsikringsselskaper 1924. (*Sociétés d'assurances.*)
- 194. Norges industri 1924. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 195. Ulykkesforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 196. Alkoholstatistikk 1924—1925. (*Statistique de l'alcool.*)
- 197. Norges postvesen 1925. (*Statistique postale.*)
- 198. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1926/27. (*Finances de l'État.*)
- 199. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1925—26. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1925—1926.*)
- 200. Folkemengdens bevegelse 1923. (*Mouvement de la population.*)

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Trykt 1926:

- Nr. 1. Fattigvesenet 1922, 1923 og 1924. (*Assistance publique.*)
- 2. Meglingsinstitusjonens virksomhet. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1925. (*Entremise publique. Conventions collectives et conflits du travail en 1925.*)
- 3. Norges bergverksdrift 1925. (*Mines et usines.*)
- 4. Norges kommunale finanser 1923/24. (*Finances des communes.*)
- 5. Norges sparebanker 1925. (*Caisses d'épargne.*)
- 6. Folkemengdens bevegelse 1911—1920. Hovedoversikt. (*Aperçu général du mouvement de la population en Norvège pendant les années 1911—1920.*)
- 7. Norges handel 1925. (*Commerce.*)
- 8. Norges fiskerier 1924. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 9. Sykeforsikringen 1925. (*Assurance-maladie.*)
- 10. Skiftevesenet samt Overformynderiene 1923 og 1924. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)

Trykt 1927:

- 11. Norges Brandkasse 1923—1925. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 12. Lønninger 1925—1926. (*Gages et salaires.*)
- 13. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1923. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 14. Forbudsavstemningen 18 oktober 1926. (*Plébiscite du 18 octobre 1926 de la prohibition des spiritueux.*)
- 15. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1927/28. (*Finances de l'État.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 71.

ALKOHOLSTATISTIKK 1926—1927.

(Med opgave over salgs- og skjenkebevillingene i 1928.)

(Statistique de l'alcool 1926—1927.)

UTGITT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1928.

- Alkoholstatistikk. I. Forbruk av brændevin, vin og øl i Norge 1814—1909, se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 124.
- Alkoholstatistikk. II. 1908—1911, se N. O. S., rekke V, nr. 199.
- Alkoholstatistikk. III. Drukkenskapsarrestationer 1896—1912, se N. O. S., rekke VI, nr. 63.
- Drukkenskapsforseelser 1913—1915, se N. O. S., rekke VI, nr. 78.
- Drukkenskapsforseelser 1916—1917, N. O. S., se rekke VI, nr. 143.
- Alkoholstatistikk 1918—1919, se N. O. S., rekke VI, nr. 190.
- Alkoholstatistikk 1920—1921, se N. O. S., rekke VII, nr. 62.
- Alkoholstatistikk 1921—1923, se N. O. S., rekke VII, nr. 129.
- Alkoholstatistikk 1924—1925, se N. O. S., rekke VII, nr. 196.

Innhold.

	Side.
Oversikt:	
I. Innledning	1
II. Kommunale bevilninger til salg og skjenking av brennevin, vin og øl	2
III. Alkoholforbruket (forbrukt mengde).	14
IV. Forbrukets verdi. Statens inntekt av alkoholtilvirkningen og -omsetningen	22
V. Rusdrikklovforsøelser (hjemmebrenning, smugling o. s. v.).	26
VI. Drukkenskapsforsøelser	30
VII. Organiserte avholdsfolk	44

Tabeller:

1. Samlet alkoholforbruk, forbruk av sprit og brennevin, vin og øl pr. innbygger 1851—1927	46
2. Innførsel og utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1925—1927	47
3. Vinmonopolets salg 1924—1927.	47
4. Vinmonopolets salg i de enkelte måneder 1926 og 1927	48
5. Vinmonopolets salg av de enkelte varesorter 1926	49
6. — „ — — „ — — „ — 1927	50
7. Apotekenes omsetning av sprit og brennevin 1924—1927.	51
8. Tilvirkning av øl 1921—1927.	52
9. Anholdt sprit og brennevin fordelt etter anholdelsesgrunnen 1923—1927	53
10. Anholdt sprit og brennevin i de enkelte distrikter 1925—1927	54
11. Konfiskerte befordringsmidler 1926 og 1927	55
12. Rusdrikklovforsøelser m. v. Antall straffelte for de forskjellige slags overtredelser 1923—1927	55
13. Antall straffelte for hjemmebrenning, smugling, ulovlig omsetning m. v. av sprit og brennevin fylkesvis 1923—1927	56
14. Drukkenskapsforsøelser (samtlige) og forsøelser pr. 1 000 innbyggere i byene, Oslo, byene utenfor Oslo og bygdene 1913—1927	57
15. Drukkenskapsforsøelser (samtlige) i byene og bygdene i hvert kvartal 1913—1927	57
16. Drukkenskapsforsøelser (samtlige) i byene og bygdene i hver måned 1924—1927	57

17.	Arrestasjoner pr. 1 000 innbyggere i samtlige byer, samtlige byer utenfor Oslo og i de enkelte byer 1905—1927	58
18.	Drukkenskapsforseelser (samtlige, innenbysboendes) pr. 1 000 innbyggere i de enkelte byer 1922—1927	60
19.	Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer i 1926.	62
20.	—, — i de enkelte byer i 1927.	66
21.	—, — i bygdene månedsvis 1926 og 1927	70
22.	—, — i bygdene 1926 og 1927 fordelt på arrestasjoner og andre forseelser, forseelser av innen- og utenbygdsboende	70
23.	Drukkenskapsforseelser (samtlige, innebygdsboendes) pr. 1 000 innbyggere i de enkelte bygder 1922—1927	70
24.	Drukkenskapsforseelser i byene utenfor Oslo og i bygdene, begått av personer bosatt innenfor og utenfor kommunen 1920—1927	72
25.	Gjennomsnittlig antall drukkenskapsforseelser på de enkelte ukedager i byene 1922—1927	72
26.	Drukkenskapsforseelser i byene på de enkelte dager i 1926 og 1927	73
27.	Alkoholstatistiske opgaver fra de andre skandinaviske land	74

Table des matières.

	Pages
Aperçu :	
I. Introduction	1
II. Patentes pour la vente et le débit de l'eau-de-vie, du vin et de la bière	2
III. Consommation des boissons alcooliques	14
IV. Valeur de la consommation. Recettes de l'État par impôts sur la consommation	22
V. Contrebande, fabrication et vente, etc., illégale d'eau-de-vie, etc. . .	26
VI. Délits d'ivresse	30
VII. Tempérants organisés	44

Tableaux :

1. Consommation d'eau-de-vie, de vin, de bière et d'alcool pur par habi- tant 1851—1927	46
2. Importation et exportation d'eau-de-vie, de vin, de bière et d'alcool pur 1925—1927	47
3. Vente du Monopole d'eau-de-vie, de vin et d'alcool pur 1924—1927 . .	47
4. Vente du Monopole 1926 et 1927 par mois	48
5. Vente du Monopole des diverses qualités d'eau-de-vie et de vin 1926	49
6. —,— —,— —,— —,— 1927	50
7. Vente des pharmacies d'eau-de-vie à condition de l'ordonnance des médi- cins, etc., 1924—1927	51
8. Production de bière 1921—1927	52
9. Esprit de vin et eaux-de-vie saisies 1923—1927, classées d'après les con- ditions légales de la contrebande	53
10. Esprit de vin et eaux-de-vie saisies (contrebande) 1925—1927, par districts de police	54
11. Moyens de transport confisqués 1926 et 1927	55
12. Condamnés pour distillerie illégale, contrebande et vente illégale, etc., 1923—1927	55
13. Condamnés pour distillerie illégale, contrebande et vente illégale, etc., d'eaux-de-vie 1923—1927, par préfecture	56

14. Somme totale des délits d'ivresse et délits d'ivresse pour 1 000 habitants 1913—1927. Somme totale des villes, d'Oslo, des villes hors d'Oslo et des districts ruraux	57
15. Délits d'ivresse pendant les années 1913—1927, par trimestre	57
16. —, — 1924—1927, par mois	57
17. Arrestations d'ivressé pour 1 000 habitants dans les villes 1905—1927	58
18. Somme totale des délits d'ivresse et délits d'ivresse commis par personnes demeurant dans la commune, pour 1 000 habitants dans les villes, 1922—1927.	60
19. Délits d'ivresse dans les villes en 1926.	62
20. —, — en 1927	66
21. Délits d'ivresse dans les districts ruraux en 1926 et 1927, par mois .	70
22. Délits d'ivresse dans les districts ruraux en 1926 et 1927, répartis par arrestations et d'autres délits, par délits commis par personnes demeurant dans la commune et hors de la commune	70
23. Somme totale des délits d'ivresse et délits d'ivresse commis par personnes demeurant dans la commune, pour 1 000 habitants dans les districts ruraux pendant les années 1922—1927.	70
24. Délits d'ivresse dans les villes hors d'Oslo et dans les districts ruraux commis par personnes demeurant dans la commune et hors de la commune 1920—1927.	72
25. Nombre moyen des délits d'ivresse dans les diverses jours de la semaine 1922—1927.	72
26. Délits d'ivresse par jour en 1926 et 1927.	73
27. Données statistiques de l'alcool des autres pays scandinaves	74

Oversikt 1926—1927.

I. Innledning.

Totalinntrykket av de foreliggende oppgaver og beregninger over lovlig alkoholforbruk, forbudsovertredelser, beslaglagt kvantum rusdrikk og dрукkens-kapsforseelser, sammenholdt med hvad man kan anta om forandringene i de brede lags kjøpeevne, er at edrueligheten, som i 1923 var noget dårligere enn den var før krigen og forbudet, er blitt en del bedre i brennevinsforbudets siste dager. I 1926 er tilstanden etter alt å dømme omtrent som i økonomisk tilsvarende år før krigen. Denne bedring faller imidlertid overveiende på årene 1924—1925. Det ser ut til at det er blitt vanskeligere og vanskeligere å oppnå yderligere bedring jo nærmere man kom nivået i tilsvarende år før krigen.

Der kan sammenstilles følgende tall for anslått samlet alkoholforbruk pr. innbg. i Riket og antall dрукkens-kapsforseelser pr. 1000 innbg. i Riket og i byene. Det lovlige alkoholforbruk var i årene 1923—1927 henholdsvis 1.97, 1.93, 2.11, 1.92 og 2.10 l. ren alkohol pr. innbg. Det beslaglagte kvantum sprit og brennevin, omregnet til ren alkohol, utgjør i samme tidsrum henholdsvis ca. 611 000, 243 000, 89 000, 119 000 og 64 000 l. Forholdet mellom den beslaglagte mengde og det kvantum som er sluppet gjennom kontrollen og nådd forbrukerne, har etter all sannsynlighet forskjøvet sig sterkt i løpet av disse år. Antagelig kommer man det riktige nokså nær når man for 1923 antar at 5 l. er sluppet gjennom for hver liter som er beslaglagt, og for 1927 at 2 l. slipper gjennom for hver liter som er beslaglagt. Den rekke tall som beregnes under den første forutsetning betegnes her med A, den annen med B. Når man videre foruten dрукkens-kapstallene for Riket også fører op tallene for byene, skyldes det den betraktning at dрукkens-kapsforseelsene på landsbygden i det hele tatt er så få at tallene neppe gir nogen riktig forestilling om endringene i edrueligheten blandt denne, den største del av befolkningen.

		1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	¹ / ₅ 1927 — ³⁰ / ₄ 1928.
Antatt forbruk i l. ren alkohol pr. innbygger. }	A. (maksimum)	3.10	2.38	2.27	2.14	2.22	12.43
	B. (minimum)	2.42	2.11	2.17	2.01	2.15	12.36
Antall dрукkens-kapsfor- seelser pr. 1000 innbg. }	Riket	18.1	15.9	14.0	13.1	13.0	13.2
	Byene	55.3	47.9	41.5	38.5	38.9	39.7

¹ Vinmonopolets salg av sprit, brennevin og vin, omregnet til alkohol, er ca. 10 pct. større i året ¹/₅ 1927—³⁰/₄ 1928 enn i året 1927. Tallene er beregnet under forutsetning av at denne stigning også gjelder for det virkelige (lovlige) forbruk.

Til sammenligning anføres at forbruket i 1916 var 3.03, i 1913 2.84 og i 1906 2.13 l. pr. innbg. Antall drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbg. var i 1916 24.9 i Riket, 76.1 i byene, i 1913 henholdsvis 23.0 og 70.5. Disse tall går ikke lengere tilbake enn til 1913, men det kan nevnes at arrestasjonspromillen i 1906 utgjør omtrent $\frac{2}{3}$ av promillen i 1913.

Selv om man antar at forbedringen i kontrollen med den ulovlige rusdrikke-trafikk i hele sin utstrekning faller på tiden 1924—1925, vil nedgangen i forbruket bli langt sterkere fra 1923 til 1924 enn fra 1924 til 1925. Hvis nemlig hele fremskrittet som følge av kontrollskjerpelsen faller på året 1925, vil der i dette (og følgende) år være beslaglagt et halvparten så stort kvantum som det innsmuglede, mens der inntil 1924 blev beslaglagt et femteparten så stort kvantum som det innsmuglede. Det antatte forbruk blir under denne forutsetning i l. pr. innbg.: 3.10 i 1923, 2.38 i 1924 og 2.17 i 1925. Om den økonomiske depresjon vet man at den tiltok i styrke under og etter deflasjonen i 1925. Nedgangen i tallene for forbruk og forseelser i 1925 og 1926 er neppe større enn hvad man måtte vente som følge av den økonomiske tilbakegang. Der synes med andre ord å være inntrådt likevekt i kampen mellom lovens håndhevere og den ulovlige trafikk. I 1926 ligger også tallene lavt, vel omtrent som i økonomisk tilsvarende år før forbudet. Den reaksjon som er kommet etter brennevinsforbudets ophevelse har ikke forrykket tilstanden vesentlig. Som vist i oversiktens 6te avsnitt om drukkenskapsforseelsene er den geografisk sett meget spredt. Bevegelsen i tallene stiller sig næsten likeså forskjellig i brennevinsbyene som i de brennevinsfrie byer. De lokale forhold spiller en alt overveiende rolle.

II. Kommunale bevillinger til salg og skjenking av brennevin, vin og øl.

Loven av 5 april 1927 bragte vesentlige forandringer i det bestående bevillingssystem. Loven ophevet brennevinsforbudet, idet den i § 2 bestemte at bystyret i de byer som hadde brennevinssamlag i 1916 kunde gi bevilling til salg og skjenking av brennevin til A/S Vinmonopolet eller til vinsalgs-samlagene. Denne ordning var foreløbig. Etter lovens § 3, jfr. § 2, skål man nemlig fra 30 juni 1929 vende tilbake til ordningen før forbudet med kommunale avstemninger. I henhold til loven, således som den er supplert ved res. av 20 mai 1927, er enn videre borkøl likestillet med annet øl med hensyn til omsetningsvilkår. Tidligere kunde en kommune ikke gi borkøl-bevillinger hvis der ikke var vinbevillinger av samme slags i kommunen.

Av de 13 byer som hadde samlag i 1916 har de 12 gitt brennevins-bevillinger. I en av de 13 byer, ladestedet Åsgårdstrand, blev der ikke gitt bevillinger.

Når der spørres om den lokale handels betydning for edruelighetsfor-

holdene, kommer disse byer selvsagt i en særstilling. Etter tidligere erfaringer kan det også ha betydning om der er vinsalg på stedet eller ikke. (Alkoholstatistikk 1920—21, s. 108^{*}.) For øvrig kan det være vanskelig å avgjøre hvad der har mest å si, f. eks. salg av bakkøl eller almindelig vinskjenking. I teksttabell 1, hvor byene er fordelt etter den for statistikken viktigste slags handel, er skjenking av vin stillet foran ølsalg, mens det omvendte er tilfelle i den tilsvarende tabell i Alkoholstatistikk 1924—25. Vinskjenkingsbyene (gr. 4 og 5) er imidlertid spaltet i byer med ølsalg og byer uten ølsalg for å muliggjøre en sammenligning med den tidligere tabell. I tallene for 1926 blir der en forandring derved at Åsgårdstrand er ført over fra ølsalg- til vinsalgbyene. På samme måte var byene Gjøvik, Åsgårdstrand og Tromsø i tabell nr. 2 i Stat. Medd. 1927, s. 268 på grunn av mangelfulle opplysninger opført i gruppe II (kun ølsalg) istedenfor i gruppe I (vin- og ølsalg).

Tabell 1. Byene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel.¹

	1928.		1927.		1926.	
	Antall byer.	Samlet tilstedev. folkem. ^{31/12} 1927.	Antall byer.	Samlet tilstedev. folkem. ^{31/12} 1926.	Antall byer.	Samlet tilstedev. folkem. ^{31/12} 1925.
1. Salg og skjenk. av brennevin	5	327 806	5	329 058	-	-
2. Salg av brennevin	7	133 388	7	132 944	-	-
3. Salg og skjenking av vin	16	157 125	² 14	138 094	³ 22	562 699
4. Alm. skjenking av vin. { a. med ølsalg.	1	404	-	-	⁴ 1	12 316
{ b. uten ølsalg.	1	2 873	1	402	-	-
5. Innskr. skjenking av vin. { a. med ølsalg.	1	7 577	⁴ 1	8 507	⁴ 2	19 362
{ b. uten ølsalg.	2	7 681	4	21 308	3	6 276
6. Salg av alt slags øl	⁵ 6	64 553	⁶ 3	62 739	-	-
7. Salg av øl undt. bakkøl	2	3 979	4	11 821	⁷ 7	39 303
8. Skjenking av alt slags øl.	1	1 612	1	1 625	-	-
9. Skjenking av øl undt. bakkøl	1	1 322	2	2 478	-	-
10. Ingen rusdrikkhandel	⁸ 24	94 245	⁹ 25	94 421	¹⁰ 32	166 093
Tilsammen	67	802 565	67	803 397	67	806 049

¹ Der er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og bevillinger som ikke utøves. ² Herav 1 by med 313 innbg. som ikke har skjenking. ³ Likeså 1 by med 8 692 innbg. ⁴ Ikke bakkølsalg. ⁵ Herav 2 byer med 59 437 innbg. bare bryggerisalg. ⁶ Likeså 2 byer med 59 446 innbg. ⁷ Herav 2 byer med 24 059 innbg. bare bryggerisalg. ⁸ Herav 6 byer med 17 457 innbg. salg av alkoholsvakt øl. ⁹ Likeså 5 byer med 11 903 innbg. ¹⁰ Likeså 8 byer med 26 660 innbg.

Bevegelsen i retning av friere omsetningsvilkår gjør sig også gjeldende utenfor brennevinbyene. Da brennevinsbevillingene efter loven er forbundet med vinsalgsbevillinger, har alle byer i gruppene 1—3 vinsalg. Antallet av vinsalgsbyer øket således fra 22 i 1926 til 26 i 1927 og 28 i 1928. Disse byer hadde i 1926 70 pct. av folkemengden i samtlige byer, mens de i 1928 har innpå 80 pct. Antallet av byer uten „rusdrikkhandel“ (ordet tatt i samme betydning som i lovens § 40) gikk særlig sterkt ned fra 1926 til 1927. Disse byer hadde i 1926 over 20 pct. av byenes samlede folkemengde, men i 1928 bare godt og vel 10 pct.

Av byene med brennevinshandel er der i 1928 6 som har komplett bevillingssystem for vin og øl, altså salg av både vin og alt slags øl, almindelig og innskrenket skjenking av vin og alt slags øl. Av vinsalgsbyene er der likeledes 6 med komplett system. I et par byer har innførelsen av brennevinshandel bragt eiendommelige kombinasjoner i stand. Tromsø hadde før 1927 bare ølutmjøring fra bryggeri. Nu har man foruten ølutmjøring salg av brennevin og vin, derimot ikke butikksalg av øl eller skjenking. Gjøvik hadde bare salg av alkoholsvakt øl. Nu har byen kombinasjonen: salg av brennevin, vin og alkoholsvakt øl. Hamar har almindelig skjenking av brennevin, men bare innskrenket skjenking av vin. I de enkelte byer er ordningen for øvrig som følger:

1. Salg og skjenking av brennevin. Oslo, Kongsvinger og Trondhjem har komplett system, Hamar mangler almindelig vinskjenking, Tønsberg mangler innskrenket vinskjenking. Der er almindelig brennevinsskjenking i alle byene. I Oslo har der vært gitt en innskrenket sesongskjenkebevilling.

2. Salg av brennevin. Av de 7 byer er der i 2, nemlig Holmestrand og Bodø, gitt skjenkebevillinger, men de er ikke blitt benyttet. Tre av byene, nemlig Arendal, Bergen og Bodø, har komplett system for vin og øl. Mest ufullstendig er systemet i Tromsø, som har butikksalg av øl, men bare utkmjøring fra bryggeri, og som mangler vinskjenking og innskrenket skjenking av øl. Gjøvik mangler salg av øl (bortsett fra alkoholsvakt) og almindelig skjenking av vin og øl, Holmestrand mangler almindelig skjenking av vin og øl, Drøbak innskrenket skjenking av vin og øl.

3. Salg og skjenking av vin. De 6 byer med komplett system for vin og øl er Fredrikstad, Hønefoss, Drammen, Sandefjord, Skien og Grimstad. 2 byer, nemlig Horten og Porsgrund, mangler almindelig vinskjenking, 6 byer, nemlig Halden, Moss, Lillehammer, Larvik, Kristiansand og Kristiansund, mangler almindelig skjenking både av vin og øl, og 2 små byer, Soon og Åsgårdstrand, mangler innskrenket skjenking av vin og øl.

4. Almindelig skjenking av vin. De to byer, Holmsbu og Svolvær, har også almindelig skjenking av øl. Ingen av byene har innskrenket skjenking. I Holmsbu er der ølsalg, derimot ikke i Svolvær.

5. Innskrenket skjenking av vin. I alle tre byer, Kongsberg, Kragerø og Molde, omfatter skjenkerettighetene også øl. Ingen av byene har almindelig skjenking av øl. Kongsberg har ølsalg.

6. Salg av alt slags øl. I 4 av byene beror salgsretten på bevilgning, i 2, nemlig Sarpsborg og Stavanger, er der bare bryggerisalg i medhold av lovens § 18, jfr. res. 20 mai 1927. Foruten disse 2 byer har også Hølen og Stathelle bare salg. Mandal, som er den eneste by med rent ølsamslag, har ved siden av salg også almindelig skjenking, mens den 6te by, Svelvik, har innskrenket skjenking.

7. Salg av annet øl enn bakkøl. Tvedestrand har ved siden av salg også almindelig skjenking av øl, undtagen bakkøl, Risør har innskrenket skjenking av alt slags øl.

8. Skjenking av alt slags øl. Den ene by, Florø, har innskrenket skjenking av øl, bakkøl inbefattet.

9. Skjenking av annet øl enn bakkøl. Der er også her bare en by, Mo, med almindelig skjenking.

10. Ingen lokal handel, bortsett fra salg og skjenking av alkoholsvakt øl. Salg av alkoholsvakt øl er der i byene Hvitsten, Brevik, Notodden, Lillesand, Egersund og Namsos. De øvrige byer er: Langesund, Farsund, Flekkefjord, Sogndal, Sandnes, Kjøpervik, Skudeneshavn, Haugesund, Ålesund, Steinkjer, Levanger, Mosjøen, Brønnøysund, Narvik, Harstad, Hammerfest, Vardø og Vadsø.

Tabell 2. Antallet av byer som har handel¹ av de forskjellige slags.

	1928.		1927.		1926.		
	Antall byer.	Samlet tilstedev. folkem. ^{31/12} 1927.	Antall byer.	Samlet tilstedev. folkem. ^{31/12} 1926.	Antall byer.	Samlet tilstedev. folkem. ^{31/12} 1925.	
Samtlige byer	67	802 565	67	803 397	67	806 049	
Brennevin {	handel i det hele	12	462 194	12	462 002	-	-
	salg.	12	462 194	12	462 002	-	-
	skjenking.	5	327 806	5	329 058	-	-
Vin {	handel i det hele	33	636 854	32	630 313	28	600 653
	salg.	28	618 319	26	600 096	22	562 699
Bakkøl {	skjenking.	32	625 061	30	618 324	27	591 961
	handel i det hele	40	703 019	36	696 692	29	600 653
Bajer, pilsener (sk.kl. 2) {	salg.	² 35	685 720	28	659 722	22	562 699
	skjenking.	36	642 811	32	625 257	27	591 961
Bajer, pilsener (sk.kl. 2) {	handel i det hele	43	708 320	42	719 501	34	636 623
	salg.	² 37	689 699	33	680 050	31	630 347
(sk.kl. 2) {	skjenking.	39	648 112	37	647 846	30	613 937

¹ Der er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og bevillinger som ikke utøves. ² Herav 4 byer med 82 046 innbg. kun bryggerisalg.

Av teksttabell 1 kan man se hvor mange byer som har brennevinshandel og hvor mange byer som har vinhandel. Derimot kan man ikke se hvor mange byer som alt i alt har bøkksalg eller bøkkskjenking. Ved siden av tabell 1 er der derfor bruk for en tabell som viser hvor utbredt den forskjellige slags handel med de forskjellige varer er. I teksttabell 2 vil man finne opplysning om dette. Av tabellen ses direkte hvor mange byer som har handel overhodet, hvor mange som har salg og hvor mange har skjenking. Indirekte kan også avleses hvor mange byer det er som har salg og skjenking samtidig. Disse tall fremkommer ved først å trekke byer med salg fra samtlige med handel og så trekke differensen fra byer med skjenking, eller omvendt byer med skjenking fra byer med handel og differensen fra byer med salg.

Tabell 2 gir et tydelig uttrykk for hvorledes de forskjellige slags handel i løpet av disse år har bredt sig til flere og flere byer.

Bevillingssystemet er gjennomgående forskjellig utviklet i de forskjellige landsdeler og i byer av forskjellig størrelse. Disse forhold er belyst i teksttabell 3. Man har nøiet sig med å skille ut byer med brennevinshandel og byer med vinsalg, mens alle andre byer med rusdrikkhandel er slått sammen i en gruppe.

Tabell 3. Byer i de enkelte større landsdeler fordelt etter de viktigste slags lokal rusdrikkhandel¹ i 1928.

	Byer i alt.	Byer med brenne- vinssalg.	Byer uten brennevin, men med vinsalg.	Byer for øvrige med omsetning av rusdrikk.	Byer uten om- setn. av annen alkoholholdig drikk enn alko- holsvakt øl.
Østlandet. ²	24	7	11	5	1
Med minst 20 000 innb.	2	1	1	-	-
— 10 000—19 999 "	6	1	4	1	-
— 3 000—9 999 "	7	2	4	1	-
— under 3 000 "	9	3	2	3	1
Sørlandet. ³	16	1	4	5	6
Med 10 000—19 999 innb.	2	-	2	-	-
— 3 000—9 999 "	5	1	1	2	1
— under 3 000 "	9	-	1	3	5
Vestlandet og nordenfjelske. ⁴	27	4	1	6	16
Med minst 20 000 innb.	3	2	-	1	-
— 10 000—19 999 "	4	1	1	-	2
— 3 000—9 999 "	8	1	-	1	6
— under 3 000 "	12	-	-	4	8
Riket.	67	12	16	16	23
Med minst 20 000 innb.	5	3	1	1	-
— 10 000—19 999 "	12	2	7	1	2
— 3 000—9 999 "	20	4	5	4	7
— under 3 000 "	30	3	3	10	14

¹ Der er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og bevillinger som ikke utøves. ² Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Opland, Buskerud og Vestfold fylker. ³ Kystfylkene Telemark—Vest-Agder. ⁴ Kystfylkene Rogaland—Finnmark.

Vinsalg har f. eks. 4 av de 5 byer med over 20 000 innbyggere, d. v. s. 80 pct., 9 av 12 byer med mellom 10 000 og 20 000 innb., d. v. s. 75 pct., 9 av 20 byer med mellom 3 000 og 10 000 innbg., d. v. s. 45 pct. og bare 6 av 30 byer med under 3 000 innbg., d. v. s. 20 pct. Av 24 byer på Østlandet har 18 vinsalg, av 16 byer på Sørlandet har 5 vinsalg og av 27 byer vest- og nordenfjells likeledes bare 5 vinsalg. Av 12 små byer på under 3000 innbg. vesten- og nordenfjells har ingen vinsalg, hvorimot 1 av 9 slike byer på Sørlandet og 5 av 9 byer på Østlandet har vinsalg. Minst utpreget er dette forhold for brennevin. Ialfall på Østlandet og Sørlandet treffes brennevinsbyer likeså hyppig blandt de små byer som blandt de store byer.

Tabell 4. Herredene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel.¹

	Ant. herreder i Riket.	Salg og skjenking av vin.	Almindelig skjenking av vin.	Innskrenket skjenking av vin.	Salg av alt slags øl.	Salg av annet øl enn bakkøl.	Skjenking av alt slags øl.	Skjenking av annet øl enn bakkøl.	Ingen rusdrikkhandel.
1928	674	2	14	37	7	1	16	10	³ 587
1927	674	2	11	37	² 4	4	7	18	⁴ 591
1926	669	1	8	25	-	9	6	7	⁵ 613

¹ Der er ikke tatt hensyn til sesongbevillinger og bevillinger som ikke utøves. ² Innbefattet 1 herred (Sør-Odal) hvor der bare er bryggeriutkjøring. ³ Herav har 16 salg av alkoholsvakt øl. ⁴ Likeså 15. ⁵ Likeså 7.

På landet er det som i byene, at utviklingen i disse år går i retning av friere omsetningsvilkår. 53 har i 1928 lokalhandel med vin mot 50 i 1927 og bare 34 i 1926. Antallet av herreder uten lokal rusdrikkhandel er gått ned fra 613 i 1926 til 587 i 1928, samtidig med at antallet av herreder er øket fra 669 til 674.

Salg av bakkøl har i 1928 tilsammen 19 herreder, salg av bajerøl og pilsenerøl (øl av skatteklasse 2) har 22 herreder, skjenking av bakkøl har 71 herreder, skjenking av bajerøl og pilsenerøl har 81 herreder.

Tabell 5. Antall herreder i de enkelte fylker med lokal rusdrikkhandel 1928.

	Riket.	Østfold.	Akershus.	Hedmark.	Opland.	Buskerud.	Vestfold.	Telemark.	Aust-Agder.	Vest-Agder.	Rogaland.	Hordaland.	Sogn og Fjordane.	Møre.	Sør-Trøndelag.	Nord-Trøndelag.	Nordland.	Troms.	Finmark.
Herreder i alt . .	674	29	28	30	35	24	19	25	31	37	47	55	38	65	55	45	60	31	20
Herav med årsbevilling (vin, bakkøl, øl sk.kl. 2) . .	88	3	¹ 10	15	21	13	6	2	-	-	2	4	1	1	3	1	² 5	1	-

¹ Bærum har vinsalg. ² Likeså Vågan.

Mens byene på Sørlandet (Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder) skiller sig sterkt fra byene vesten- og nordenfjells og inntar en mellomstilling mellom disse og byene på Østlandet, står herredene på Sørlandet nærmest i samme stilling som herredene vesten- og nordenfjells. På Østlandet (Østfold, Akershus, Hedmark, Opland, Buskerud og Vestfold) er der 165 herreder, og herav har 68 rusdrikkhandel ved lokale handlende, det vil si omtrent 40 pct. av samtlige herreder i denne landsdel. Av de øvrige 509 herreder har bare 20, altså 4 pct., lokal rusdrikkhandel.

Forholdet forrykkes litt, men ikke meget, hvis man tar hensyn til sesongbevillinger (og bevillinger for enkelt leilighet). En del herreder vestenfjells, først og fremst i Sogn og Fjordane fylke, gir nemlig av hensyn til turisttrafikken sommerbevillinger, særlig innskrenkede skjenkeretter til hoteller o. lign. En del av disse sommerbevillinger blir først gitt i løpet av mai og juni, og en helt fullstendig oversikt for 1928 kan derfor ikke gis her.¹ Hittil er der i alt 37 herreder som har gitt sesongbevillinger for 1928. Av disse er der 18 som ikke har årsbevillinger. I 15 av dem går sesongbevillingene ut på innskrenket skjenking av vin og øl, i 1 herred gjelder det bev. til salg av øl, undtagen bokkøl, og i 2 herreder bev. til innskrenket skjenking av øl, undtagen bokkøl. Av de 18 herreder ligger 1 i Østfold, 1 i Akershus, 1 i Hedmark, 2 i Opland, 1 i Buskerud, 2 i Telemark, 1 i Rogaland, 2 i Hordaland, 6 i Sogn og Fjordane og 1 i Møre. — 3 herreder har gitt sesongbevillinger av viktigere slags enn årsbevillingene

¹ En sammenligning med de endelige tall for 1927 viser dette. Der var i herredene av sesongbevillinger og andre bevillinger for kortere tid:

	Efter den foreløbige opgave for 1928.		Efter den endelige opgave for 1927.	
	Antall herreder.	Antall bevillinger.	Antall herreder.	Antall bevillinger.
I alt	37	97	38	124
Salg av alt slags øl	1	1	2	8
— øl, undt. bokkøl	1	4	—	—
Alm. skjenking av vin og alt slags øl . . .	2	2	6	18
— „— øl, undt. bokkøl	1	2	2	10
Innskr. skjenking av vin og alt slags øl . .	27	61	30	75
— „— vin	2	5	—	—
— „— alt slags øl	4	12	3	5
— „— øl, undt. bokkøl	4	10	7	8

Antagelig blir der alt i alt flere herreder som gir sesongbevillinger i 1928 enn der var i 1927. I Opland var der i 1927 etter den endelige opgave 11 herreder med bevillinger, mens der hittil i 1928 bare er 7.

I byene spiller sesongbevillingene i det hele mindre rolle. Der var i 1927 9 byer som hadde gitt sesongbevillinger o. lign., mens der hittil i 1928 er 7. Antallet av bevillinger var 47 i 1927, mens det hittil i 1928 er 16. I byene er sesongbevillingene som regel av samme slags som årsbevillingene. Avvikelsene består gjerne i at sesongbevillingene er mindre omfattende, går f. eks. ut på innskrenket skjenking av øl, mens årsbevillingene i samme by går ut på innskrenket skjenking av vin og øl. I 1927 var der i det hele bare en by som gav sesongbevillinger av særskilt slags, nemlig Åsgårdstrand, hvor der blev gitt sommerbevilling til innskrenket skjenking av vin og øl, mens ølbevillingene var salgsbevillinger. Sesongbevillingene i byene medfører altså en liten forøkelse i antallet av bevillinger i byene, men praktisk talt ingen forandring i bevillingssystemet.

i vedk. herred. I ett av disse herreder gjelder sesongbevillingen almindelig vin- og ølskjenking, i ett herred innskrenket skjenking av vin og bakkøl (der er årsbev. til innskrenket skjenking av øl av sk.-kl. 2) og i ett herred dels innskrenket vin- og ølskjenking, dels ølsalg. I det førstnevnte og sistnevnte herred er der årsbev. til salg av øl. — I de resterende 16 herreder er der årsbevillinger av minst likeså viktig slags som sesongbevillingen. I 12 herreder gjelder sesongbevillingene innskrenket skjenking av vin og øl i 1 herred almindelig vin- og ølskjenking, i 1 herred almindelig skjenking av øl, undtagen bakkøl, i 1 herred innskrenket skjenking av alt slags øl og i 1 herred innskrenket skjenking av øl, undtagen bakkøl.

Bevillingshaverne. Brennevin selges og skjenkes kun i byer hvor der er vinsalg enten ved vinmonopolet eller ved samlag. Vinsamlag er der i 16 byer. 6 av disse har brennevinshandel. Vinmonopolet selger vin i 12 byer og har brennevinshandel i 6 av dem. Brennevinssalg med eller uten skjenking ved samlag er der i byene Hamar (også skjenking), Kongsvinger (også skjenking), Holmestrand, Tønsberg (også skjenking), Arendal og Bodø. Vinmonopolet har handelen i byene Drøbak, Oslo (også skjenking), Gjøvik, Bergen, Trondhjem (også skjenking) og Tromsø. Skjenkingen er som oftest bortsatt til private forretningsdrivende, også når samlag er bevillingshaveren.

Brennevinssalget begynte i almindelighet mandag 2 mai. 4 av de 12 byer lå litt etter: Bergen 4 mai, Drøbak 9 mai, Tromsø 29 juni og Gjøvik 4 august. Skjenkingen begynte 6 juni i Kongsvinger, 13 juni i Oslo, Hamar og Trondhjem og 14 juli i Tønsberg.

De 12 byer hvor Vinmonopolet har vinsalg er Moss, Son, Drøbak, Oslo, Gjøvik, Drammen, Horten, Åsgårdstrand, Larvik, Bergen, Trondhjem og Tromsø. Bevillingssystemet er i disse byer som regel allsidig, idet der selges og skjenkes vin og alt slags øl ved private forretningsdrivende. I Gjøvik er der imidlertid ved siden av salg av brennevin og vin bare innskrenket skjenking av vin og øl, i Tromsø bare almindelig ølskjenking og bryggeriutkjøring, i Larvik innskrenket skjenking av vin og øl foruten bryggerisalg.

Av samlagsbyer er der i alt 18. Herav har de 16 vinsalg med eller uten skjenking og 2 bare ølhandel. Med hensyn på den handel som drives av private ved siden av samlaget lar de sig dele i følgende grupper:

a. Samlaget har alle bevillinger i byen. I Fredrikstad og Hønefoss har samlaget både salg, almindelig og innskrenket skjenking av vin og øl og alt slags øl. I Lillehammer har samlaget salg og innskrenket skjenking av vin og øl. Ølsamlaget i Mandal har salg og almindelig skjenking av øl. Ølsamlaget i Mo har almindelig skjenking av øl, undtagen bakkøl. I de tre vinbyene er der for øvrig bryggerihandel (i Lillehammer og Hønefoss fra butikk) ved siden av samlaget.

b. Private ved siden av samlaget har bevillingene til innskrenket skjenking av vin og øl: I Skien, Grimstad og Bodø har samlaget bev. til

salg og almindelig skjenking av vin og øl, i Porsgrund har det bev. til salg av vin og øl og almindelig skjenking av øl, i Halden, Holmestrand og Kristiansund har det bare bev. til salg av vin og øl.

I Halden, Skien og Bodø er der bryggerisalg også fra butikk, i Holmestrand bryggeriutkjøring.

c. Der er ved siden av samlaget også private med almindelige skjenkebevillinger. Den ene by er Sandefjord, hvor andre private har bevilling både til almindelig og innskrenket skjenking av vin og øl. I byen er der dessuten bryggeriutkjøring av øl.

d. Byer hvor samlaget selger vin og øl, men hvor andre har ølsalgbevillinger. I Hamar har samlaget bevilling til salg av vin og alt slags øl, men dessuten er der gitt andre private bevilling til salg av øl, undtagen bøkøl. Dertil kommer bevillinger til almindelig skjenking av øl og til innskrenket skjenking av vin og øl. I to andre byer, nemlig Kongsvinger og Tønsberg, omfatter de særskilte ølsalgbevillinger utenfor samlaget alt slags øl. I begge byer er der dessuten gitt almindelige skjenkebevillinger omfattende både vin og øl. I Kongsvinger er der også innskrenkede skjenkebevillinger for vin og øl, i Tønsberg bare for øl. Alle tre byer har bryggeriutkjøring.

e. Samlaget har bare vinsalgbevillinger, mens andre har ølsalg (og andre) bevillinger. I Kristiansand har andre private bevilling til salg av øl og til innskrenket skjenking av vin og øl, i Arendal både til salg, almindelig og innskrenket skjenking av vin og øl. I Kristiansand er der bryggeributikk og -utkjøring, i Arendal utkjøring.

Som det fremgår av foranstående driver 8 samlag, eller næsten halvparten av samtlige, både salg og skjenking. Salg og skjenking både av vin og øl har (de under a nevnte) Fredrikstad, Lillehammer og Hønefoss og (de under b nevnte) Skien, Grimstad og Bodø. Salg av vin og øl, skjenking av øl har Porsgrund (under b). Salg og skjenking av øl har Mandal (under a).

Av de 9 rene salgssamlag har de 7, nemlig Halden, Holmestrand, Kristiansund (under b), Sandefjord (under c), Hamar, Tønsberg og Kongsvinger (under d), handel både med vin og øl, mens de 2, nemlig Arendal og Kristiansand (under e), bare har vinsalg. Ølsamlaget i Mo har bare skjenking.

Vi har sett at brennevinshandelen i 6 byer foregår gjennom Vinmonopolet og i 6 byer gjennom samlag, og at vinsalget i 12 byer er hos Vinmonopolet og i 16 byer hos samlag. Som det fremgår av teksttabell 2 har 37 byer ølsalg, hvorav de 2 ikke har bøkølsalg. I 4 av disse byer er der bare bryggeriutsalg (uten bevilling) av øl, bøkøl innbefattet (res. 20 mai 1927). Det er Sarpsborg, Larvik og Stavanger, hvor der både er butikk og utkjøring, og Tromsø, hvor der bare er utkjøring. Av de resterende 33 er der 12 hvor samtlige bevillinger er tildelt samlag, 3 hvor der ved siden av samlag er andre bevillingshavere, og 18 hvor der ikke er samlag. I den

første gruppe er systemet felles for bakkøl og annet øl. Det er byene Halden, Lillehammer, Hønefoss, Skien og Bodø, hvor der er bryggeributikk og -utkjøring, Fredrikstad, Holmestrand og Sandefjord, hvor der bare er bryggeriutkjøring, og endelig Porsgrund, Grimstad, Mandal og Kristiansund, hvor samlaget har fullstendig monopol. — I den annen gruppe har byene Kongsvinger og Tønsberg samme system for bakkøl og annet øl, mens Hamar har forskjellig ordning for bakkøl og annet øl, idet bevillingshaverne utenom samlaget ikke selger bakkøl. I alle disse byer er der bryggeriutkjøring, men ikke bryggeributikk. — Også i den tredje gruppe deler byen sig eftersom ordningen er felles for alt slags øl eller ikke. 15 byer har felles ordning for bakkøl og annet øl. I Drammen, Kristiansand og Trondhjem er der bryggeributikk og -utkjøring, i Horten, Stathelle, Arendal og Bergen bare utkjøring, i 8 byer, nemlig Son, Hølen, Drøbak, Oslo, Holmsbu, Kongsberg, Svelvik og Åsgårdstrand, bare ølsalg gjennom de private handlende. De tre byer som har forskjellig ordning for bakkøl og annet øl er Moss, Risør og Tvedestrand som bare har bevillinger til salg av svakere øl enn bakkøl. I Moss er der imidlertid bryggeri med butikk og utkjøring, i henhold til res. 20 mai 1927 også av bakkøl.

Almindelige skjenkebevillinger har i 1928 i det hele 25 byer. Av disse har 18 bevillinger til alm. skjenking av vin. 5 av disse byer har gitt bevillingen til samlag. I alle disse byer (Fredrikstad, Hønefoss, Skien, Grimstad og Bodø) har bevillingshaveren almindelig skjenking både av vin og øl. Det samme er tilfelle i de 13 byer hvor det er hoteller og restauranter som har skjenkeretten (Son, Drøbak, Oslo, Kongsvinger, Drammen, Holmsbu, Åsgårdstrand, Tønsberg, Sandefjord, Arendal, Bergen, Trondhjem og Svolvær). Av de resterende 7 byer med almindelig skjenking har de 5 skjenking av alt øl, bakkøl innbefattet. Dette er byene Hamar, Horten, Porsgrund, Mandal og Tromsø, hvorav Porsgrund og Mandal har gitt bevillingen til samlag. 2 byer, Tvedestrand og Mo, har bare almindelig skjenking av svakere øl enn bakkøl, Mo ved samlag.

Innskrenkede skjenkebevillinger har i 1928 i det hele 30 byer. 26 av disse byer lar bevillingen omfatte både vin og øl. Bevillingen er hos samlag i 3 av byene, nemlig Fredrikstad, Lillehammer og Hønefoss. I Lillehammer har samlaget foruten innskrenket skjenking bare salg, derimot ikke almindelig skjenking. De 23 byer hvor det er hoteller og restauranter som har fått bevilling til innskrenket skjenking av vin og øl er: Halden, Moss, Oslo, Hamar, Kongsvinger, Gjøvik, Drammen, Kongsberg, Holmestrand, Horten, Sandefjord, Larvik, Kragerø, Porsgrund, Skien, Arendal, Grimstad, Kristiansund, Trondhjem og Bodø. 4 byer, nemlig Svelvik, Tønsberg, Risør og Florø, har innskrenket skjenking bare av øl (bakkøl innbefattet) ved hoteller og restauranter.

På landsbygden er det overveiende antall bevillinger gitt til land-

handlere, restauranter og hoteller. I to herreder, Bærum og Vågan, er der samlag. Bærum samlag har bevilling både til salg, almindelig og innskrenket skjenking av vin og øl, Vågan samlag bare til salg og almindelig skjenking av vin og øl.

Salgs- og skjenkesteder. Det samlede antall salgssteder er etter teksttabell 6 gått noget op siden 1926. Bortsett fra brennevin gjelder oppgangen vesentlig øl. Hvad skjenking angår er der derimot oppgang også for vin.

Tabell 6. Antallet av salgs- og skjenkesteder¹ i byene.

	Salgssteder.			Almindelige skjenkesteder.			Innskrenkede skjenkesteder.		
	1928.	1927.	1926.	1928.	1927.	1926.	1928.	1927.	1926.
Brennevin, vin og øl	5	5	-	40	38	-	-	3	-
Brennevin og vin	28	29	-	-	-	-	-	-	-
Vin og øl	27	27	32	115	100	129	213	211	188
Vin og bakkøl	-	3	3	-	-	-	-	-	-
Vin	14	10	37	-	-	-	5	5	4
Øl	1807	1652	1509	76	71	72	55	42	44
Øl, undtagen bakkøl	41	² 184	204	2	18	15	8	17	16
Tilsammen ³	1922	1910	1785	233	227	216	281	278	252
Brennevin i alt	33	34	-	40	38	-	-	3	-
Vin i alt	74	74	72	155	138	129	218	219	192
Bakkøl i alt	1839	1687	1544	231	209	201	268	256	232
Bajer, pilsener i alt	1880	1868	1745	233	227	216	276	273	248

¹ Der er ikke regnet med sesongbevillinger og bryggeributikker. Kun bevillinger som utøves er tatt med. ² Det er mulig at flere av disse kan ha fått adgang til å selge bakkøl i løpet av annet halvår 1927. ³ Antallet av steder hvor der bare solgtes alkoholsvakt øl var i 1928 141, i 1927 117 og i 1926 91.

Fordelingene av salgsstedene var i 1926 noget komplisert. Da der dengang ikke kunde gis bevilling til salg av bakkøl til andre enn Vinmonopolet og samlagene, var det regelen at kjøpmenn som hadde ølsalgsbevilling samtidig solgte bakkøl for Vinmonopolet. I 1927 og 1928 har derimot de forskjellige bevillingshavere hver sine salgssteder. Fordelingen av salgssteder på de forskjellige bevillingshavere er omtrent den samme i de to år. I 1928 har Vinmonopolet 27 salgssteder for brennevin og vin og 10 for bare vin. Samlag har 5 for brennevin, vin og øl, 1 for brennevin og vin, 27 for vin og øl, 4 for vin, 7 for øl, 16 for annet øl enn bakkøl. Andre salgsberettigede har 1800 for alt slags øl og 25 for øl, undtagen bakkøl.

Mens det inntil 1926 var salgssteder som var delt mellom forskjellige bevillingshavere, har den omstendighet at brennevinsskjenkingen er på Vinmonopolets og samlagenes hånd fra 1927 ført til lignende deling for skjenke-

stedene. Vinmonopolet har således i 1928 28 steder og samlagene 12 steder for almindelig brennevinsskjenking hvor skjenkestedet samtidig skjenker vin og øl for egen regning. Samlagene har for øvrig 7 steder for almindelig og 31 steder for innskrenket skjenking av vin og øl, 2 steder for almindelig skjenking av øl og 1 for alm. skjenking av annet øl enn bokkøl. Andre skjenkeberettigede har 108 steder for almindelig skjenking av vin og øl (hvorav 40 med brennevinsskjenking for Vinmonopolet eller samlag) og 182 steder for innskrenket skjenking av vin og øl, 5 steder for innskrenket skjenking av vin, 74 steder for almindelig og 55 steder for innskrenket skjenking av øl, 1 sted for almindelig og 8 steder for innskrenket skjenking av øl, undtagen bokkøl.

Av de 33 salgssteder for brennevin i 1928 faller 14 på Oslo, 6 på Bergen og 4 på Trondhjem. De øvrige 9 byer med brennevinssalg har 1 salgssted hver. Av (almindelige) skjenkesteder for brennevin har Oslo 24¹ Tønsberg 7, Trondhjem 4, Hamar 4 og Kongsvinger 1.

Av de 74 salgssteder for vin har Fredrikstad 21, Oslo 16, Bergen 6, Trondhjem 4, Drammen, Kongsvinger og Åsgårdstrand hver 2, de andre 21 vinsalgsbyer 1 hver.

Av ølsalgsstedene faller 1337 på Oslo og 239 på Bergen, Drammen har 77 og Tønsberg 54. Trondhjem har derimot bare 17. Fredrikstad, som har 21 salgssteder for vin, har bare 19 salgssteder for bokkøl og 35 for annet øl. Ellers er regelen at der er langt flere salgssteder for øl enn for vin. Adskillige flere salgssteder for svakere øl enn for bokkøl har foruten Fredrikstad Moss (8,1) og Hamar (16,1).

Av almindelige skjenkesteder har Oslo 89 for vin og 133 for øl, Bergen 14 for vin og 15 for øl og Trondhjem 11 for vin og øl. Forholdsvis mange har Tønsberg, nemlig 10 for vin og 31 for øl.

Av innskrenkede skjenkesteder har Oslo 60 for vin, 89 for bokkøl og 93 for annet øl (bortsett fra alkoholvakt), Bergen 27 for vin og 30 for øl og Trondhjem 24 for vin og 26 for øl. Forholdsvis mange har Lillehammer, nemlig 16 både for vin og øl.

I herredene var der i 1928 i det hele (bortsett fra sesongsteder) av salgssteder 3 for vin, 359 for bokkøl og 408 for øl av skatteklasse 2 (bajer, pilsener), av almindelige skjenkesteder 39 for vin, 74 for bokkøl og 79 for øl av sk.kl. 2, av innskrenkede 125 for vin, 183 for bokkøl og 200 for øl av sk.kl. 2. Mange salgs- og skjenkesteder er der i Akershus, nemlig henholdsvis 2, 273, 273, 23, 43, 44, 19, 27, 30, hvorav i Aker og Bærum henholdsvis 2, 209, 209, 21, 32, 32, 14, 19, 19. Av salgssteder har dessuten Vestfold mange, nemlig 60 for bokkøl og 108 for øl av sk.kl. 2. Av innskrenkede skjenkesteder for vin har Opland 34, Hedmark 24 og Buskerud 19, for bokkøl Opland 55, Buskerud 35 og Hedmark 32, for øl av sk.kl. 2 Opland 55, Buskerud 45 og Hedmark 35.

¹ Dessuten 3 sesongsteder for alm. og 1 for innskrenket skjenking.

Av de to samlag i bygdene har Bærum samlag mange salgs- og skjenkesteder, nemlig av salgssteder 2 for vin, 50 for øl, 3 for alm. skjenking av vin og øl, 1 for innskrenket skjenking av vin og 5 for innskrenket skjenking av øl. Vågan samlag har 1 salgssted for vin og øl og 1 almindelig skjenkested for vin og øl.

III. Alkoholforbruket (forbrukt mengde).

Se bilagstab. 1—8.

Som før nevnt ophevet loven av 5 april 1927 brennevinsforbudet, og fra begynnelsen av mai 1927 kom salget i gang i de fleste av de 12 byer.¹

For statistikken blir det en hovedsak å fastslå virkningene av denne foranstaltning. Året 1927 faller for så vidt i to skarpt skilte deler, de 4 første måneder, januar—april, på den ene side og de 8 siste måneder, mai—desbr., på den annen side. Disse 8 måneder må under enhver omstendighet skilles ut for sig. Man kunde da sammenligne forbruket i disse 8 måneder med forbruket i de tilsvarende måneder i 1926. Herved vilde man imidlertid ikke få frem et ganske riktig billede av reaksjonen som fulgte med frigivelsen av brennevinet. Saken er at forbruket i det hele tatt må antas å stå under påvirkning av de nedgående konjunkturer, således at forbruket i de 8 siste måneder av 1927 muligens vilde være blitt lavere enn forbruket i de 8 siste måneder av 1926, hvis brennevinet ikke var blitt frigitt. Faktisk ligger i hvert fall forbruket i de 4 første måneder av 1927 lavere enn forbruket i de 4 første måneder av 1926. For å kunne stå mere fritt i sitt skjønn har man derfor foretatt fullstendige beregninger over forbruket i hvert av de 4 tidsrum januar—april 1926, mai—desbr. 1926, januar—april 1927 og mai—desbr. 1927, ved siden av de vanlige beregninger for hvert av kalenderårene i sin helhet.

Beregningen av forbruket er fra 1927 noget nøiaktigere enn tidligere, idet Byrådet fra dette år av får særskilte oppgaver over samlagenes brennevins- og vinhandel.

Omregningen fra vare til ren alkohol er foretatt etter volumprocentsatsene 96 (og 60) for sprit, 19 for sterk vin, 10 for svak vin og 15 for fruktvin. Satsene for vin er skjønnsmessige og uforandret fra tidligere år. Alkoholgehalten i øl er etter opgave fra kontrollrevisjonen for sk.kl. I 1.97 vol.pct. i 1926 og 1.95 vol.pct. i 1927, for sk.kl. II 4.15, henholdsvis 4.15, for sk.kl. III 6.05, henholdsvis 6.10. Satsene er gjennomgående litt høiere enn de foregående års. For innført øl er som tidligere regnet med 6 pct. Også for brennevin har man denne gang spesifiserte satser, basert på målinger. Vinmonopolet opgir følgende volumprocentsatser: Utenlandsk brennevin: konjakk 42, whisky 43, genever og gin 40, rum og arak 55, likør, fransk og (før mai 1927) uspesifisert 40, spansk 45, hollandsk 40, annen 30, annet utenlandsk brennevin 40. Innenlandsk brennevin: Akevitt I (å minst 5.75 kr. pr. ½ fl.) 41.5, akevitt II (å 4.00—5.00 kr. pr. ½ fl., i handelen fra 1. august 1927) 37, punsj 25, likør 33, bittert 40, annet 39. Gjennemsnittsgelalten blir 42.85 pct. i 1926 og 39.55 pct. i 1927.

¹ Om tidspunktet se nærmere side 9.

Tabell 7. Det lovlige alkoholforbruk i 1926.

	Januar—april.		Mai—desember.		Hele året.	
	Vare.	Beregnet ren alkohol.	Vare.	Beregnet ren alkohol.	Vare.	Beregnet ren alkohol.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Sprit 96 pct.						
Monopolets nettosalg ¹ til andre enn apotek	43 223	41 494	94 111	90 347	137 334	131 841
Apotekenes salg m. v. ²	136 931	131 454	262 259	251 768	399 190	383 222
Tilsammen	180 154	172 948	356 370	342 115	536 524	515 063
Brennevin.						
Monopolets nettosalg ¹ til andre enn apotek	9 717	4 164	35 988	15 421	45 705	19 585
Apotekenes salg m. v. ²	110 285	47 257	249 362	106 851	359 647	154 108
Tilsammen	120 002	51 421	285 350	122 272	405 352	173 693
Sterk vin.						
Monopolets nettosalg ¹ (inkl. priv. import)	2 625 662	498 876	5 257 999	999 020	7 883 661	1 497 896
Svak vin.						
Monopolets nettosalg ¹ (inkl. priv. import)	271 626	27 162	876 716	87 672	1 148 342	114 834
Fruktvin.						
Tilvirkning for salg (ifølge opgaver fra inspektøren for tobakks- og sukkervarebeskatningen).	³ 56 800	8 520	³ 117 598	17 640	174 398	26 160
Tilsammen	2 954 088	534 558	6 252 313	1 104 332	9 206 401	1 638 890
Øl.						
Tilvirkning ÷ utførsel av:						
Skattekl. I.	586 239	11 549	1 524 122	30 025	2 110 361	41 574
do. II.	14 051 876	583 153	37 058 030	1 537 908	51 109 906	2 121 061
do. III.	4 312 538	260 908	9 081 750	549 446	13 394 288	810 354
Innførsel	5 201	312	8 414	505	13 615	817
Tilsammen	18 955 854	855 922	47 672 316	2 117 884	66 628 170	2 973 806
Tilsammen ren alkohol	-	1 614 849	-	3 686 603	-	5 301 452

¹ D. v. s. fratrukket retur og erstatning for brekkasje, manko etc. ² Salg, medikamentforbruk, svinn og spill. ³ Fordeling etter samme forhold som vinmonopolets salg.

Tabell 8. Det lovlige alkoholforbruk i 1927.

	Januar—april.		Mai—desember.		Hele året.	
	Vare.	Omgjort til ren alkohol.	Vare.	Omgjort til ren alkohol.	Vare.	Omgjort til ren alkohol.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Sprit 96 pct.						
Monopolets ¹ nettosalg til andre enn apotek	50 541	48 519	78 562	75 419	129 103	123 938
Apotekenes salg m. v. ²	144 655	138 869	183 526	176 185	328 181	315 054
Tilsammen	195 196	187 388	262 088	251 604	457 284	438 992
Sprit 60 pct.						
Monopolets ¹ nettosalg til andre enn samlag	-	-	379 904	227 942	379 904	227 942
Samlagenes salg	-	-	90 629	54 377	90 629	54 377
Tilsammen	-	-	470 533	282 319	470 533	282 319
Brennevin.						
Monopolets ¹ nettosalg til andre enn apotek og samlag	23 725	9 383	2 828 775	1 118 781	2 852 500	1 128 164
Apotekenes salg m. v. ²	140 096	55 408	48 156	19 046	188 252	74 453
Samlagenes salg	-	-	552 202	218 396	552 202	218 396
Tilsammen	163 821	64 791	3 429 133	1 356 222	3 592 954	1 421 018
Sterk vin.						
Monopolets ¹ nettosalg (inkl. priv. import) til andre enn samlag	1 897 981	360 617	2 070 762	393 444	3 968 743	754 061
Samlagenes salg	549 902	104 481	803 331	152 633	1 353 233	257 114
Tilsammen	2 447 883	465 098	2 874 093	546 077	5 321 976	1 011 175
Svak vin.						
Monopolets ¹ nettosalg (inkl. priv. import) til andre enn samlag	246 176	24 617	452 665	45 267	698 841	69 884
Samlagenes salg	37 725	3 773	64 654	6 465	102 379	10 238
Tilsammen	283 901	28 390	517 319	51 732	801 220	80 122
Fruktvin.³						
Monopolets salg + samlagenes salg	53 609	8 042	61 549	9 232	115 158	17 274
Vin tilsammen	2 785 393	501 530	3 452 961	607 041	6 238 354	1 108 571
Øl.						
Tilvirkning ÷ utførsel av øl av:						
Skattekl. I.	434 628	8 475	1 187 040	23 148	1 621 668	31 623
do. II.	12 933 567	536 743	32 301 731	1 340 522	45 235 298	1 877 265
do. III.	3 609 153	220 158	7 444 996	454 145	11 054 149	674 303
Innførsel	5 113	307	6 065	364	11 178	671
Tilsammen	16 982 461	765 683	40 939 832	1 818 179	57 922 293	2 583 862
Tilsammen ren alkohol	-	1 519 392	-	4 308 736	-	5 834 657

¹ D. v. s. fratrukket retur og erstatning for brekkasje, manko m. v. ² Salg, medikamentforbruk, svinn og spill. ³ Etter Vinmonopolets og samlagenes salgsopgaver (tilvirkningen: 113 364).

Sammenligner man tallene for de to kalenderår 1926 og 1927 i sin helhet, vil man finne at forbruket av ren alkohol er steget fra ca. 5.3 mill. l. i 1926 til ca. 5.8 mill. l. i 1927 eller med ca. 10 pct. Stigningen skyldes vesentlig brennevin. Av brennevin blev der i 1926 forbrukt ca. 400 000 l., mens der i 1927 er forbrukt ca. 3.6 mill. l. eller omtrent det 9-dobbelte. Til gjengjeld er forbruket av sterk vin gått ned fra 7.9 mill. l. til 5.3 mill. l., forbruket av svak vin fra 1.15 mill. l. til 0.8 mill. l. og forbruket av øl fra 66.6 mill. l. til 57.9 mill. l.

Vil man sammenligne med tiden før forbudets innførelse, må man velge år som økonomisk sett (o: med hensyn til de brede lags forbruk) står på linje med årene 1926 og 1927. Vi velger som det nærmeste 1906.

Tabell 9. Lovlig forbruk pr. innbygger i 1926 og 1927.

	Ren alkohol i alt. L.	I sprit og brennevin. L.	I vin og fruktvin. L.	I øl. L.
1926	1.92	0.25	0.59	1.08
1927	2.10	0.77	0.40	0.93
1906	2.13	1.25	0.10	0.78

Også i 1926 og 1927 er der som tidligere under forbudet en hel del ulovlig forbruk av sprit og brennevin. Å dømme efter mengden av beslaglagt vare (bilagstabell 9) er det ikke usannsynlig at det ulovlige forbruk kan ha utgjort 0.2 l. pr. innbg. i 1926 og 0.1 pr. innbg. i 1927, således at det samlede forbruk i 1926 i virkeligheten ligger på høide med fort bruket i 1906 og forbruket i 1927 en ubetydelighet høiere.

Ennu i 1927 har forbruket en ganske annen sammenheng enn i 1906. Vin og øl spiller forholdsvis langt større rolle, sprit og brennevin langmindre rolle enn den gang. Dette skyldes neppe prisforholdene. Efter oplysningene i Sociale Meddelelser 1914, s. 33 kan forholdet mellem gjennomsnittsprisene for øl, vin og brennevin i 1906 settes omtrent = 1 : 3 : 8, mens det for 1927 blir omtrent 1 : 5 : 8. Efter dette burde brennevinsforbruket nu snarest vært forholdsvis større enn i 1906. Man kan vel derfor vente en fortsatt omlegning også for det lovlige forbruk fra vin til brennevin i de kommende år.

For å få et riktigere bilde av hvor sterk stigningen i det lovlige forbruk har vært siden det frie brennevin i mai kom i handelen, må man som nevnt ta utgangspunktet i beregningen av forbruket for de 8 måneder mai—desbr. 1927. Man kan nemlig forsøke å beregne hvor stort forbruket vilde blitt i disse 8 måneder hvis brennevinsforbudet ikke var blitt ophevet. Det enkleste vilde da være om man kunde sette dette beregnede „forbudsforbruk“ = forbruket i mai—desbr. 1926. Som før nevnt vil man imidlertid da efter

all sannsynlighet komme til å regne med et for stort forbruk, idet de nedgående tider kan ha virket til senkning av forbruket også i 1927. Den omstendighet at det lovlige forbruk av ren alkohol (ifølge teksttab. 7 og 8) går ned fra ca. 1.6 mill. l. i jan.—april 1926 til ca. 1.5 mill i jan.—april 1927 tyder på dette. Det er lite sannsynlig at nedgangen i sin helhet skulde falle på 1926.

Nu er der jo en mulighet for at nedgangen i 1927 ikke vilde være blitt så stor som nedgangen i 1926. For sikkerhets skyld foretas derfor to beregninger, en som bygger på den forutsetning at den månedlige nedgang i 1926 (beregnet etter differensen mellom forbruket i jan.—april 1926 og forbruket i jan.—april 1927) har fortsatt uforandret i 1927, og en annen som bygger på den forutsetning at nedgangen er ophørt med 1926, således at det beregnede „forbudsforbruk“ i mai—desbr. 1927 kan settes = forbruket i mai—desbr. 1926.

Hvis der ikke var nogen sesongbevegelse i forbruket, vilde det i mai—desbr. 1926 være blitt $1\ 614\ 777 + 1\ 519\ 392 = 3\ 134\ 169$ l. under forutsetning av konstant nedgang i forbruket fra måned til måned. Setter man som den annen yderlighet at forbruket, bortsett fra sesongen, har holdt sig uforandret fra mai 1926 av, kommer man til tallet $2^* 1\ 519\ 392 = 3\ 038\ 784$. Nu er det virkelige (lovlige) forbruk i mai—desbr. 1926 $3\ 686\ 011$ l. (teksttab. 7). Følgelig skulde sesongbevegelsen ha bevirket at det månedlige gjennomsnittsforbruk i de 8 siste måneder av året ligger 17.6, henholdsvis 21.3 pct. over det månedlige gjennomsnittsforbruk i de 4 første måneder av året. For å få et rundt tall å regne med antar vi at der er en sesongstigning på 20 pct. Dette vil si at forbruket i mai—desbr. forholder sig til forbruket i jan.—april som $2.4 : 1$, eller at man må multiplisere tallet for mai—desbr. med $\frac{3}{4} = 1.42$ for å få årsforbruket, alt under forutsetning av at det bare er sesongbevegelsen som virker på tallene.

Under den forutsetning at den månedlige nedgang i forbruket i 1926 har fortsatt uforandret i 1927 beregnes „forbudsforbruket“ i mai—desbr. 1927 til $3\ 532\ 080$ l. ren alkohol. Det virkelige forbruk, $4\ 308\ 736$ l., ligger 22.0 pct. høiere. Dette forbruk ligger derimot bare 16.9 pct. høiere enn det faktiske forbruk i mai—desbr. 1926. Man kan sikkert si at brennevinsforbudets ophevelse har forårsaket en øieblikkelig stigning i det lovlige forbruk på omkring 20 pct. Antar man at det ulovlige forbruk i 1926 utgjorde 10 pct. av det lovlige (se foran), og at dette forbruk etter brennevinets frigivelse er gått ned til det halve, vilde stigningen reduseres til 13 à 14 pct.

F o r b r u k e t s s a m m e n s e t n i n g. Brennevinets frigivelse har allerede i stor utstrekning ført med sig en omlægning av forbruket. Dette kan best vises ved å sammenligne forbruket for de forskjellige varesorter i tidsrummet mai—desbr. 1927 med forbruket i samme tidsrum 1926.

S p r i t 96 pct. (ren). Som teksttab. 7 og 8 viser er forbruket gått ned til $\frac{3}{4}$ av hvad det var i 1927. Til gjengjeld er der kommet i handelen sprit

60 pct., således at det samlede spritforbruk beregnet til 100 pct. er gått op fra ca. 340 000 l. til ca. 530 000 l. Nedgangen i salget av sprit 96 pct. har vært litt større for sprit til medisinsk bruk enn for sprit til teknisk bruk. Vinmonopolets og apotekenes salg av sistnevnte er nemlig bare gått ned fra ca. 86 000 til ca. 69 000 l. Av det medisinske forbruk har sprit anvendt til medikamenter holdt sig best oppe, idet der bare er en nedgang fra ca. 151 000 l. til ca. 125 000 l. Ellers dreier det sig for apotekene om en nedgang til omkring det halve (solgt mot lægeresept fra 18 000 til ca. 9 000, solgt mot dyrlægeresept fra ca. 70 000 til ca. 38 000, solgt til læger m. v. fra ca. 4 000 til ca. 2 000), bortsett fra salg mot licens, hvor der er nedgang fra ca. 3 200 l. til ca. 800 l.

Salget av sprit med tilsetning (til teknisk bruk) er gått ned fra ca. 13 000 l. til ca. 8 000 l. Derimot er der adskillig opgang i monopolets salg av skattefri sprit, nemlig fra ca. 480 000 l. til ca. 609 000 l.

Brennevin. Omsetningen til spesielt medisinsk bruk er selv sagt gått sterkt tilbake. Vinmonopolets salg er gått ned fra ca. 268 000 l. til ca. 41 000 l. Den samlede avgang fra apotekene er gått ned fra ca. 249 000 l. til ca. 48 000 l. Også for brennevin gjelder det at posten „anvendt til medikamenter“ holder sig best oppe. Den er nemlig bare gått ned fra ca. 23 000 l. til ca. 12 000 l., mens de andre poster gjennomgående er gått ned til $\frac{1}{5}$ à $\frac{1}{6}$ (solgt mot lægeresept fra ca. 118 000 l. til ca. 15 000 l., solgt mot dyrlægeresept fra ca. 33 000 l. til ca. 6 000, solgt mot licens fra ca. 60 000 l. til ca. 10 000 l., solgt til læger m. v. fra ca. 5 000 l. til ca. 1 000 l., solgt til tannlæger fra ca. 6 000 l. til ca. 1 000 l.).

Også Vinmonopolets salg av brennevin til særlig teknisk bruk er gått ned fra ca. 18 000 l. til ca. 11 000 l. Nedgangen fordeler sig høist ujevnt på de forskjellige sorter. Således er den særlig sterk for konjakk, nemlig fra 2 763 l. til 175 l. Til gjengjeld er der i 1927 solgt 2 352 l. innenlands tilvirket eau de vie til teknisk bruk.

Vinmonopolets salg av brennevin til almindelige forbrukere i mai—desbr. 1927 utgjør 3 419 391 l., hvorav 2 505 411 l. innenlandsk og 913 980 l. utenlandsk brennevin. Der er solgt 1 384 417 akevitt, 560 443 l. whisky og 193 070 l. konjakk til disse forbrukere.

Tilvirkningen av almindelig brennevin var i tidsrummet oktober 1927—april 1928 1 924 984 l. à 100 pct. mot 1 298 446 l. à 100 pct. i oktober 1926—april 1927. I hele tilvirkningssesongen 1926—1927 var tilvirkningen 1 332 430 l. à 100 pct. mot 914 666 l. à 100 pct. i sesongen 1925—1926. Tilvirkningen av gjærspiritus var 147 099 l. à 100 pct. i 1925, 186 103 l. à 100 pct. i 1926 og 219 610 l. à 100 pct. i 1927.

Vin. Monopolets salg av druevin gikk ned fra ca. 6,1 mill. l. i mai—desbr. 1926 til ca. 3,4 mill. l. i mai—desbr. 1927. Salget av fruktvin gikk ned fra ca. 59 000 l. til ca. 22 000 l. Legger man til samlagenes salg, er fruktvinomset-

ningen sunket fra ca. 118 000 l. til ca. 62 000 l. Den samlede vinomsetning er altså gått ned til bare litt over halvparten av hvad den var. Det er det alj-salget som er gått sterkest ned, salget gjennom utsalg og forhandlere til ikke fullt tredjeparten av hvad det var (vin gått ned fra ca. 2.5 mill. l. til ca. 800 000 l., fruktvin fra ca. 39 000 l. til ca. 13 000 l.), salget direkte til private til halvparten (vin fra ca. 918 000 l. til ca. 466 000 l., fruktvin fra ca. 12 000 l. til ca. 7 000 l.). Engrossalget har holdt sig bedre oppe (vin gått ned fra ca. 2.7 mill. l. til ca. 2.1 mill. l., fruktvin fra ca. 7 600 l. til ca. 2 000 l.); særlig gjelder dette salget til skjenkeberettigede (vin fra ca. 1.33 mill. l. til ca. 1.16 mill. l., fruktvin fra ca. 3 100 l. til 1 400 l.). Først og fremst er det salget av billigere sterk vin som simplere italiensk vermut og tarragona, til dels også portvin, som er gått ned (solgt av utsalg og forhandlere: portvin gått ned fra ca. 1.3 mill. l. til ca. 400 000 l., italiensk vermut fra ca. 130 000 l. til ca. 30 000 l. og spansk hetvin fra ca. 480 000 l. til ca. 60 000 l.).

Ø1. Ølforbruket har holdt sig bedre oppe enn vinforbruket. Tilvirkningen var i mai—desbr. 1927 av øl av sk.kl. I (landsøl o. l.) ca. 12 000 hl. mot ca. 15 000 hl. i samme tidsrum 1926. Av sk.kl. II (bajer, pilsener) er der tilvirket henholdsvis ca. 323 000 hl. og ca. 371 000 hl., av sk.kl. III henholdsvis 75 000 hl. og ca. 91 000 hl. Nedgangen er altså forholdsvis minst for bajer- og pilsenerøl.

Forbruket i de forskjellige landsdeler. Statistikken over forbruket i de enkelte landsdeler er fremdeles temmelig unøiaktig. For øl har man bare produksjonens fordeling på tre større områder av landet. For sprit, brennevin og vin har man vesentlig bare engros-omsetningens fordeling.

Tallene for de større landsdeler viser en forholdsvis jevn stigning fra 1926 til 1927, nemlig omkring 50 pct., med undtagelse av Nord-Norge, hvor stigningen er noget mindre.

Den Norske Bryggeriforening har opgitt ølproduksjonen i tre større landsdeler som følger¹:

Tabell 10. Tilvirkningen av øl i forskjellige landsdeler.

	Sk.kl. I.		Sk.kl. II.		Sk.kl. III.		Tilsammen.		
	1927.	1926.	1927.	1926.	1927.	1926.	1927.	1926.	1925.
	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.	1000 l.
Sydøst-Norge ¹	968	1324	30988	35225	7614	9294	39570	45842	51595
Sydvest-Norge ²	452	546	11950	13248	2339	2654	14741	16448	17750
Nord-Norge ³	143	176	2327	2617	1104	1492	3574	4284	5160
Riket	1564	2046	45264	51090	11058	13438	57885	66574	74505
	L. pr.	L. pr.	L. pr.	L. pr.	L. pr.	L. pr.	L. pr.	L. pr.	L. pr.
	innbg.	innbg.	innbg.	innbg.	innbg.	innbg.	innbg.	innbg.	innbg.
Sydøst-Norge ¹	0.80	1.11	25.75	29.41	6.33	7.76	32.88	38.28	43.52
Sydvest-Norge ²	0.47	0.56	12.31	13.67	2.41	2.74	15.18	16.97	18.44
Nord-Norge ³	0.24	0.30	3.88	4.40	1.84	2.50	5.95	7.20	8.79
Riket	0.56	0.74	16.32	18.50	3.99	4.87	20.87	24.10	27.14

¹ Østfold, Oslo, Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold. ² Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, Møre. ³ Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms, Finnmark. ⁴ Summeringsuoverensstemmelsene skyldes forhøielsen.

¹ Jfr. Alkoholstatistikk 1924—25, side 22*, note 4.

Omregnet til ren alkohol efter de førnevnte procenttall blir dette for Sydøst-Norge 2 050 168 l. i 1926 og 1 769 351 l. i 1927, for Sydvest-Norge 721 095 l. i 1926 og 647 413 l. i 1927, for Nord-Norge 202 280 l. i 1926 og 166 697 l. i 1927.

På grunnlag av disse opgaver og Vinmonopolets ¹ og apotekenes opgaver over vin-, sprit- og brennevinsomsetningen fås følgende beregnede tall:

Tabell 11. Anslått forbruk pr. innb. av ren alkohol i tre større landsdeler.

	Sprit og brennevin.		Vin.		Øl		Tilsammen.	
	1927.	1926.	1927.	1926.	1927.	1926.	1927.	1926.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Sydøst-Norge ¹	1.19	0.34	0.63	0.95	1.47	1.71	3.29	3.00
Sydvest-Norge ²	0.42	0.15	0.24	0.32	0.67	0.74	1.33	1.21
Nord-Norge ³	0.52	0.22	0.16	0.26	0.28	0.34	0.96	0.82

^{1 2 3} Se tilsvarende noter til teksttabell 10.

I 1925 var det samlede forbruk av ren alkohol pr. innbg. 3.33 i Sydøst-Norge, 1.34 i Sydvest-Norge og 0.82 i Nord-Norge. Forskyvningene i forholdet mellom disse tre landsdeler er således ganske små i disse år.

Ved sammenligningen mellom tallene for landsdelene må det erindres at forbruket er større i byene enn på landet, og at bybefolkningen er forholdsvis stor i det sydlige. Forskjellen mellom det sydøstlige og det sydvestlige er dog ikke stor. I det sydøstlige utgjør bybefolkningen omtrent nøyaktig en tredjedel, i det sydvestlige henimot en tredjedel (30 pct.) og nordenfjells bare en sjettedel av den hele tilstedeværende befolkning. Forskjellen i alkoholforbruket kan derfor vanskelig forklares ved den ulike fordeling av befolkningen mellom landet og byene, tatt under ett. Eksempelvis kan nevnes at om man antok at forbruket i byene gjennomsnittlig var 10 ganger så stort i forhold til befolkningen som på landet, d. v. s. at man bare regnet med tiendeparten av landbefolkningen, vilde forholdet mellom de tre tall for forbruk pr. beregnet innbygger i 1927 bli omtrent som 100 (Sydøst-Norge) : 44 (Sydvest-Norge) : 44 (Nord-Norge), mens forholdet mellom tallene i teksttabell 12 (3.29, 1.33 og 0.96) er som 100 : 40 : 30. Selvom der altså er en mulighet for at fordelingen av befolkningen mellom by og land kan forklare forskjellen mellom Sydvest-Norge og Nord-Norge, er det vanskelig å tro at den kan forklare forskjellen mellom Sydøst-Norge og resten av Riket. Nu kan det imidlertid være rimelig å anta at forbruket pr. innbygger vokser med byenes størrelse. For å prøve hvad dette moment kan ha å bety deler vi byene i tre grupper, Oslo, andre byer med over 20 000 innbyggere og byer med under 20 000 innbyggere. Vi antar nu at forbruket pr. innbg. i Oslo er 10 ganger så stort, forbruket pr. innbg. i de mellemstore byer 5 ganger så stort og

¹ Om fordelingen av Monopolets salg til andre enn apotek for tiden før mai 1927 se Alkoholstatistikk 1924—1925, side 23*.

forbruket pr. innbg. i småbyene $\frac{1}{3}$ ganger så stort som forbruket pr. innbg. på landsbygden. Den beregnede folkemengde i de tre landsdeler fremkommer da ved å legge sammen $\frac{1}{2}$ av de mellomstore byers, $\frac{1}{3}$ av småbyenes og $\frac{1}{10}$ av bygdenes befolkning (og for Sydøst-Norge legge hele Oslos folkemengde til). Forholdet mellom forbruket pr. således beregnet innbygger vil bli som 100 (Sydøst-Norge) : 67 (Sydvest-Norge) : 60 (Nord-Norge). Også under denne forutsetning blir der altså en betraktelig forskjell mellom Sydøst-Norge og det øvrige land. For å utjevne denne forskjell måtte man tillegge Oslo-befolkningen minst dobbelt så stor vekt, altså anta at forbruket pr. innbygger i Oslo var 20 ganger så stort som forbruket pr. innbg. på landsbygden (og videre 4 ganger så stort som forbruket i de mellomstore samt 6 ganger så stort som forbruket i småbyene). Den forskjellige alderssammensetning av befolkningen vil bare kunne forklare en mindre del av denne forskjell.

Beregningene i det foregående gjelder forbruket av lovlig omsatt (eller tilvirket) vare. Det ulovlige forbruk har for hele landet muligens andratt til 0.03 l. pr. innbg. i 1925 (Alkoholstatistikk 1924—1925, s. 15*), til 0.02 l. pr. innbg. i 1926 og 0.01 l. pr. innbg. i 1927 (se foran s. 17). De forandringer i de foran beregnede tall som tillegget for det ulovlige forbruk vilde bevirke var allerede i 1925 forholdsvis små (Alkoholstatistikk 1924—1925, s. 24*) og er for 1926 og 1927 så ubetydelige at der neppe er grunn til å utføre den i og for sig usikre beregning av disse tillegg.

IV. Forbrukets verdi. Statens inntekt av alkoholtilvirkningen og omsetningen.

Den forrige beregning over forbrukerutgiftene blev foretatt i 1923 (Alkoholstatistikk 1922—23, side 31*—33*), vesentlig på grunnlag av sakkyn-diges skjønnsmessige opgaver over gjennomsnittsprisene på forskjellige sprit-, brennevins- og vinsorter og maksimalprisene for øl. Man kom til et samlet beløp på ca. 140 mill. kroner (utenom 11 mill. kroner reseputgifter).

Fra og med 1926 har Vinmonopolet overtatt beregningen av forbrukerutgiftene til sprit, brennevin og vin. Beregningene vil ifølge selskapets skrivelse til Byrådet av 26 mars 1928 for fremtiden bli foretatt kvartalsvis. Beregningen bygger på selskapets eget salg. Dette kvantum faller ikke helt sammen med det i Byrådet beregnede forbrukte kvantum (se avsnitt III), idet man ved denne beregning har erstattet mono-polets salg til apotek og samlag med apotekenes og samlagenes¹ eget salg. Beregningen av den forbrukte mengde blir for så vidt litt nøiaktigere enn beregningene av den forbrukte verdi. Også av andre grunner kan beregningene vanskelig bli helt nøiaktige. Rabatten kan for enkelte varer være forskjellig, og der må

¹ For brennevinsskjenkestedene i Oslo og Trondhjem har imidlertid mono-polet lagt det virkelige utskjenkte kvantum til grunn.

da regnes med skjønnsmessige gjennomsnitt. Hvor salgsprisen ligger over den til monolet betalte pris er der til dels ikke regnet med noget tillegg, således ikke for ren sprit 96 pct. og for brennevin til teknisk bruk m. v. Ren sprit går for en stor del med til medisin og kunde i den utstrekning med likeså stor rett vært holdt utenfor beregningen. Om utgiftene til frakt og emballasje gjelder det at den overveiende del betales av selskapet. For skjenkestedene er der lagt til 20 pct. for beverningsskatt og drikkepenger. Derimot er der ikke regnet noget for reseptutgifter.

Selv om beregningen ikke kan bli helt nøiaktig for det enkelte år, vil man få en ganske god forestilling om bevegelsen fra år til år når fremgangsmåten ved beregningen bibeholdes uforandret.

For fruktvin omsatt utenfor monolet er der regnet med en gjennomsnittspris pr. l. av kr. 3.50 for 1926 og kr. 3.00 for 1927. Det dreier sig her om små totalsummer, 306 000 kr. for 1926 og 206 000 kr. for 1927.

For øl er der fra og med 1926 innhentet prisoppgaver fra Byråets pris-korrespondenter. Opgavene omfatter dels detaljprisen i almindelige utsalg og dels prisen på restaurant (eksklusive skatt og servise) på $\frac{1}{2}$ fl. bakkøl, pilsenerøl, bajerøl og landsøl. Opgavene gjelder for begge år månedene mars, juni, september og desember. Der er kommet inn oppgaver for et vekslende antall byer, delvis også for de bymessig bebyggede steder Lillestrøm, Rjukan, Odda, Røros og Kirkenes. Man har funnet å burde tillegge oppgavene fra de større byer Oslo, Bergen og Trondhjem større vekt enn de øvrige.¹

Ved kjøp av $\frac{1}{4}$ flasker og direkte fra bryggeri får man ølet litt billigere. Dette er der ikke tatt hensyn til, like så litt som til fraktutgifter. Ved beregningen av gjennomsnittsprisen for salg og skjenking har man gått ut fra at $\frac{3}{4}$ av det forbrukte kvantum har vært gjenstand for salg og $\frac{1}{4}$ for skjenking. Ved beregningen i 1923 antok man at der var like meget solgt som skjenket. En beregning på dette grunnlag synes imidlertid å gi for høit resultat, sammenlignet med totalutbringendet av beverningsskatten (se s. 25). De endelige priser i kr. pr. l. øl for salg og skjenking under ett

1	I. Gjennomsnitt for Oslo, Bergen og Trondhjem, Oslo tillagt dobbelt vekt.		II. Gjennomsnitt for samtlige opgavesteder.		III. Endelig tall.	
	1926.	1927.	1926.	1927.	1926.	1927.
A. Salgspriser.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
Bokkøl	52	50	53	51	52	50
Pilsener	36	36	37	37	36	36
Bajer	36	36	37	37	36	36
Landsøl	34	30	35	35	34	32
B. Skjenkepriser (+ 20 pct.)						
Bokkøl	87	86	86	90	87	87
Pilsener	58	56	62	64	60	60
Bajer	58	56	62	64	60	60
Landsøl	56	50	58	57	57	53

De tall man er blitt stående ved, III, er gjennomsnittet av I og II, bortsett fra skjenkeprisen for bakkøl i 1927, hvor man for ikke å få stigning fra 1926 er blitt stående ved tallet i I.

blev da for skatteklasse I 1926 1.136, 1927 1.064, sk.kl. II 1926 og 1927 1.20, sk.kl. III 1926 1.736, 1927 1.693.

Beregningene gav følgende resultater:

Tabell 12. Forbrukerutgiftene til sprit, brennevin, vin og øl.

	I alt. 1000 kr.	Sprit. 1000 kr.	Brennevin. ¹ 1000 kr.	Vin. 1000 kr.	Øl. 1000 kr.
1923	140 000	9 000	27 000	26 000	278 000
1926	159 330	4 606	7 369	60 350	87 005
1927	163 980	3 673	44 414	41 151	74 742

¹ Fra 2 mai 1927 inkl. 60 pct. sprit. ² Det runde tall vilde bli uforandret om beregningen var utført under samme forutsetning om forholdet mellom solgt og skjenket kvantum som for de følgende år.

Det erindres at det ulovlige forbruk ligger utenfor beregningen. Dette får mest betydning for tallet i 1923. Kunde man ta hensyn til det ulovlige forbruk og reseptutgiftene, vilde der neppe bli nogen stor forskjell mellom de tre år. Befolkningens samlede utlegg tør i alle tre år ha beløpet sig til mellom 160 og 170 millioner kroner.

For å få et nøiere begrep om hvad dette tall betyr ligger det nærmest å sammenligne det med tilsvarende tall for de viktigste matvarer og nydelsest midler. For importerte varer som kaffe og sukker lar forbruket sig beregne med ganske stor nøiaktighet. Hvor det derimot gjelder helt eller delvis hjemmeproduserte varer lar beregningen sig vanskelig utføre, dels fordi produksjonen ikke kjennes så nøie, og dels fordi man ikke kjenner selvkostprisene for den del av produksjonen som er gått med til produsentenes eget forbruk.

Efter opgaven i Statistisk Årbok 1928 er kaffe forbruket i 1926 satt til 16 132 tonn, s u k k e r forbruket til 68 155 tonn. I 1927 ligger tallene kanskje litt lavere. Gjennemsnittsprisene i småsalg for kaffe i 1927 ligger efter opgavene i Statistisk Årbok 1928 mellem 3.70 kr. og 4.90 kr. pr. kg. Gjennemsnittsprisen på raffinade er 95 øre og på farin 83 øre pr. kg. Dette er gjennemsnitt som er beregnet for 31 byer og bymessig bebyggede steder. Efter disse tall å dømme synes det som om både det beregnede kaffeforbruk og det beregnede sukkerforbruk ligger omkring 60 mill. kr.

Over utgiftene til t o b a k k er der foretatt en beregning i Finansdepartementet på grunnlag av stempelmerkeomsetningen. Forbrukerutgiftene til tobakk beløper sig til 69.9 mill. kr., nemlig til røketobakk 18 mill. kr., skråtobakk 13 mill. kr., cigarer 6 mill. kr., cigaretter 26.5 mill. kr., snus 6.4 mill. kr. Beregningen er særlig usikker for skråtobakken, som er avgiftsfri. Omsetningen av skråtobakk er anslått skjønsmessig efter eldre erfaringer.

Av forbrukernes utgifter til alkohol går som bekjent en ikke ringe del inn i statskassen. Nedenfor gis en sammenstilling av statskassens inntekter, delvis bygget på beregning.

Tabell 13. *Statens inntekter av alkoholproduksjonen og alkoholomsetningen.*

	1926 (nr. 1—4).	1927 (nr. 1—4).
	1925—1926 (nr. 5—9).	1925—1926 (nr. 5—9).
	1000 kr.	1000 kr.
1. Bevertningsskatt av vin og brennevin	1 984	1 843
2. Bevertningsskatt av øl	2 590	2 243
3. Toll (sprit, brennevin, vin og øl)	6 165	7 354
4. Avgift av fruktvintilvirkningen	44	28
5. Avgift av brennevinstilvirkningen	2 091	3 287
6. Avgift av øltilvirkningen	18 849	17 616
7. Inntekt av A/S Vinmonopolet og brenne- vinsomsetningsavgift	10 348	10 864
8. Avgift i henhold til rusdrikk. §§ 25, 29 og 30	589	603
9. Inntekt av samlagene og ifølge monopol- loven (overført fra Invalidefondet og Fon- det til rusdrikkens bekjempelse).	3 398	2 074
Sum	46 058	45 912

Som det ses er en del av postene gjort op for budgettårene 1925—1926 og 1926—1927. Inntekten i kalenderåret 1927 vil i virkeligheten bli større som følge av den økte inntekt av brennevinsomsetningen i annen halvdel av året, svarende til første halvdel av budgettåret 1927—1928. I budgettforslaget for 1927—1928 er der således ført op 8 mill. kr. som brennevinsavgift, 28,7 mill. kr. som inntekt av Vinmonopolet og 2,3 mill. kr. som inntekt av samlagene. Den virkelige inntekt i 1927 kommer antagelig til å ligge mellom 55 og 60 mill. kr.

Postene 1 og 2 er beregnet. For vin og brennevin har man lagt til grunn Vinmonopolets beregning av forbrukerutgiftene for utskjenket kvantum, idet der er ført op $\frac{1}{12}$ av dette beløp som skatt. Det utskjenkte øl-kvantum er som tidligere (s. 23) satt = $\frac{1}{4}$ av det samlede ølforbruk. Den samlede forbruksverdi er så regnet ut efter de innhentede restaurantpriser (inkl. skatt og servise), og $\frac{1}{12}$ av dette beløp er ført op som skatt. Resultatet blir det visstnok ikke urimelige at ca. $\frac{1}{2}$ av bevertningsskattens samlede innbringende (ca. 9 mill. kr.) faller på alkoholservingen.

Avgiften av fruktvintilvirkningen er også beregnet ved at avgiftssatsen, kr. 0,25 pr. l., er multiplisert med kontrollkontorets mengdeoppgaver for kalenderåret. Opgavene under post 5—7 er hentet fra statistikken over statskassens finanser. Tallene under nr. 8—9 er meddelt av Socialdepartementet.

Rusdrikklovens §§ 25, 29 og 30 omhandler avgiften av salgs- og skjenkeberettigede utenfor mono-polet og samlagene.

K o m m u n e kassenes inntekter i henhold til sportellovens § 70 (jfr. l. 1917 §§ 11—17) kjennes ikke, men andrar neppe til noget betydelig beløp.

V. Rusdrikklovforsøelser (hjemmebrenning, smugling o. s. v.).

Se bilagstab. 9—13.

Kretsen av straffbare handlinger og forhold blev utvidet ved lov nr. 5 av 25 juni 1926 ved et straffebed mot „den som forvarer rusdrikk som formodes å ha vært eller å skulle være gjenstand for ulovlig innførsel eller omsetning, og ikke kan eller vil opgi hvem er eier eller står i eierens sted“. For statistikken har denne bestemmelse neppe større betydning. Anderledes forholder det sig kanskje med den endring som blev foretatt i den tidligere § 35 (nuv. § 47) ved loven av 5 april 1927, hvorefter kjøp av ulovlig solgt brennevin ikke lenger er straffbart. De endringer som loven av 1927 foretok i inndragningsbestemmelsene har efter hvad politikontoret opplyser virket til at antallet av konfiskerte befordringsmidler er blitt lavere enn ellers vilde vært tilfelle.

Av bilagstabell 12 fremgår det at antallet av straffelte i Riket er lavere i 1927 enn i 1926 for praktisk talt samtlige forsøelser. Særlig stor er nedgangen for ulovlig omsetning („gauking“). Dette kan til dels skyldes den nevnte lovforandring. Bevegelsen i tallene er vesentlig den samme i bygger og byer.

Om de enkelte forsøelser kan merkes: Antallet av straffelte for hjemmebrenning steg sterkt fra 1923 til 1926, nemlig fra 244 til 2 298, for så å falle til 1 549 i 1927. Nedgangen begynte allerede med 1ste kvartal 1927, altså litt før brennevinsforbudets ophevelse, men blev særlig sterk efter denne. Det er mulig at hjemmebrenningens kulminasjon faller noget tidligere, idet det beslaglagte kvantum hjemmebrent er større i 1925 enn i 1926 (bilagstab. 9). Antallet av straffelte for smugling¹ er gått ned siden 1924, men sterkest fra 1926 til 1927. Efter statistikken over anholdt kvantum begynner nedgangen allerede i 1923. Likeledes er der helt fra 1923 av nedgang i antallet av straffelte for ulovlig omsetning av sprit og brennevin. Antallet av straffelte for ulovlig omsetning av vin og øl (bortsett fra salgs- og skjenkeberettigede) kulminerte derimot i 1925. Antallet av straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit steg likesom antallet av straffelte for hjemmebrenning fra 1923 til 1926 og gikk likesom dette sterkt ned fra 1926 til 1927.

¹ Ulovlig innførsel av sprit og brennevin, straffbar forberedelse av ulovlig innførsel, ulovlig sjøtransport, utløsning m. v. av sprit og brennevin (l. 1927 — §§ 47—51).

Hvad angår de forskjellige landsdeler synes særlig Nord-Norge å stå forholdsvis ugunstig forsåvidt som antallet av straffelte særlig for smugling og ulovlig omsetning av sprit og brennevin (gauking) holder sig høit der.

Tabell 14. Antall straffelte for hjemmebrenning, smugling og ulovlig kjøp, salg m. v. av sprit og brennevin i de større landsdeler.¹

	Hjemmebrenning.			Smugling.			Ulovlig kjøp, salg m. v.		
	1927.	1926.	1925.	1927.	1926.	1925.	1927.	1926.	1925.
Riket	1 549	2 298	1 407	603	814	1 072	1 772	3 114	3 953
Eggen om Oslofjord	546	963	519	198	270	453	223	1 436	2 156
Oplandene.	477	611	485	5	1	-	715	568	648
Telemark	53	105	92	6	9	36	385	119	166
Sydvest-Norge. . . .	126	140	107	234	466	425	61	394	416
Trøndelag.	173	287	60	43	38	66	239	311	379
Nord-Norge	174	192	144	117	30	92	149	286	188

¹ Se notene 1—4 til bilagstabell 13.

Hvad hjemmebrenning angår viser statistikken over beslaglagte smugbrenningsapparater (fra 1926) en lignende forskjell i utviklingen i de forskjellige landsdeler.

Tabell 15. Antall beslaglagte smugbrenningsapparater i de større landsdeler.¹

	Riket.	Eggen om Oslofjord.	Oplandene.	Telemark.	Sydvest-Norge.	Trøndelag.	Nord-Norge.
1926: 1. kvartal	414	201	91	21	24	58	19
2. —	353	131	131	33	18	32	8
3. —	436	199	132	19	20	43	23
4. —	473	185	143	21	21	78	25
1927: 1. —	292	125	98	10	8	31	20
2. —	308	87	138	11	10	29	33
3. —	200	54	84	12	6	20	24
4. —	248	88	78	15	16	31	20
1926 tils.	² 1 676	716	497	94	83	211	75
1927 „	³ 1 048	354	398	48	40	111	97

¹ Se notene 1—4 til bilagstabell 13. ² Herav 227 deler. ³ Likeså 159.

En lignende ugunstig utvikling i Nord-Norge er der for ulovlig omsetning og drikk av denaturert sprit, mens der derimot er nedgang i tallene for ulovlig salg av vin og øl av andre enn salgs- og skjenkeberettigede (vin- og ølgauking):

Tabell 16. Antall straffelte for ulovlig salg av vin og øl (ved andre enn salgs- og skjenkeberettigede) og for ulovlig salg av og drikk av denaturert spritt i de større landsdeler.¹

	Riket.	Egnen om Oslo-fjorden.	Oplandene.	Telemark.	Sydvest-Norge.	Trøndelag.	Nord-Norge.
Ulovlig salg av vin.							
1925	436	133	30	11	121	8	132
1926	392	115	20	12	154	11	80
1927	210	36	11	11	115	4	33
Ulovlig salg av øl.							
1925	393	140	57	23	128	10	35
1926	231	91	26	18	65	7	24
1927	178	44	12	19	83	4	16
Ulovlig salg og drikk av denaturert sprit.							
1925	322	126	5	17	125	38	11
1926	622	362	9	25	99	105	22
1927	336	176	10	9	65	45	31

¹ Se notene 1—4 til bilagstabell 13.

Den ulovlige omsetning av vin og øl ved andre enn salgs- og skjenkeberettigede er som nevnt i Alkoholstatistikk 1924—25 til dels betinget av lokale forhold, etter oppgavene over straffelte å dømme. Det er ikke alltid avgjørende om der er lovlig handel på stedet eller ikke. Således har byen Halden et forholdsvis stort antall straffelte for ulovlig vinsalg både i 1926 (11) og i 1927 (10), til tross for at byen fikk samlag i 1927. Og mens Halden i 1926 hadde 11 straffelte for ulovlig vinsalg, hadde Sarpsborg, som heller ikke hadde lovlig handel, bare 1 straffelt og den større by Fredrikstad, som har lovlig handel, likeledes bare 1 straffelt. Tilfeldigheter vil vel ofte spille inn, som når Horten i 1926 hadde 9 straffelte for ulovlig vinsalg, men ingen straffelte i 1927. Forholdsvis meget ulovlig handel har byene i Rogaland. Således hadde Stavanger i 1926 39 straffelte for ulovlig vinsalg og 18 straffelte for ulovlig ølsalg og i 1927 henholdsvis 28 og 22. Til sammenligning nevnes at de samme tall for den dobbelt så store by Bergen var henholdsvis 5, 9, 9 og 16. Også bygdene i Rogaland har forholdsvis mange straffelte for ulovlig vin- og ølsalg, særlig i 1927, da der er henholdsvis 40 og 17 straffelte mot

77 og 88 i samtlige bygder. Byene Ålesund og Kristiansund har forholdsvis mange straffelte for ulovlig vinsalg, Ålesund 18 i 1926 og 6 i 1927, Kristiansund 18 i 1926 og 5 i 1927. Av disse byer har Kristiansund lovlig vinhandel, Ålesund ikke. Til sammenligning nevnes at der i Trondhjem var 2 straffelte for ulovlig vinsalg i 1926 og 1 i 1927. Forholdsvis mange straffelte for ulovlig vinsalg er der også i byene Namsos (8 i 1926 og 3 i 1927) og Narvik (3 i begge år). I Narvik er der også forholdsvis mange straffelte for ulovlig ølsalg (2 i 1926, 3 i 1927). Ingen av disse 2 byer har lovlig vin- (eller øl-) handel. Harstad hadde mange straffelte i 1926 (16 for vin-, 5 for ølhandel), men ikke i 1927 (1 for ølhandel). Tromsø, som har lovlig vinsalg fra 1927, hadde 30 straffelte for vinsalg i 1926 og 11 i 1927. Også i Finnmarksbyene har der til dels vært mange straffelte for ulovlig vinsalg, i Vardø således 15 i 1926 og 2 i 1927, i Hammerfest 6 i 1927.

For ulovlig omgang med denaturert sprit har der til dels vært mange straffelte i Østfold. I 1926 hadde således Sarpsborg 36 og Fredrikstad 16 straffelte. Sarpsborg landdistrikt hadde dessuten 28 straffelte. I 1927 har Sarpsborg 21, Fredrikstad 14 og Halden 9 straffelte, Sarpsborg landdistrikt 17 og Fredrikstad landdistrikt 5 straffelte. Også i Oslo og omegn er der mange straffelte. Blandt byene utmerker Oslo sig overhodet ved forholdsvis mange straffelte for hjemmebrenning og ulovlig omgang med denaturert sprit. Surrogatene synes altså å spille forholdsvis stor rolle her. Oslo hadde i 1926 92 straffelte for hjemmebrenning, 207 for drikk av denaturert sprit og 26 for ulovlig salg av denaturet sprit, mens tallene for samtlige byer er henholdsvis 226, 493 og 40. I 1927 var disse tall for Oslo 51, 59 og 25 og for samtlige byer 150, 238 og 29. Av straffelte for ulovlig omsetning av sprit og brennevin, vin og øl (andre enn salgs- og skjenkeberettigede) f. eks. har derimot Oslo i 1926 bare 383, 57 og 8 av samtlige byers 1065, 283 og 86 og i 1927 138, 16 og 7 av 553, 133 og 90. I Aker var der i 1926 30 og i 1927 16 straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit. Også i Rogaland er der til dels mange straffelte, i bygdene 12 i 1926 og 5 i 1927, i den lille by Kopervik 4 i 1927. Forholdsvis mange straffelte har videre Ålesund, nemlig 13 i 1926 og 10 i 1927, Kristiansund, nemlig 22 og 29, Trondhjem, nemlig 98 og 41, og Vardø, nemlig 8 og 7. Vadsø hadde 6 straffelte i 1927.

VI. Drukkenskapsforseelser.

Se bilagstab. 14—26.

Den nedgang i antallet av drukkenskapsforseelser i byene som begynte i 1923 for Oslo og i 1922 for byene utenfor Oslo samlet fortsatte også i 1926 (bilagstab. 14). Nedgangen fra 1925 til 1926 var imidlertid nokså liten. I bygdene, hvor der i motsetning til byene hadde vært stigning i tallet til 1925, avløstes stigningen i 1926 av stillstand. Fra 1926 til 1927 er tallet i byene samlet steget en ubetydelighet, en stigning som skyldes enkelte av byene utenfor Oslo, mens tallet i bygdene er gått ned.

Antallet av drukkenskapsforseelser er for tiden det beste statistiske mål for edrueligheten, idet det mere direkte mål, det beregnede alkoholforbruk, svikter på grunn av det store ulovlige forbruk særlig i årene omkring 1923. Da man forut for 1913 bare har opgaver over antallet av arrestasjoner i byene, er disse opgaver det eneste holdepunkt for bedømmelse av utviklingen gjennom lengere tid. Tallenes sterke svingninger med konjunktorene (se f. eks. Alkoholstatistikk 1920—21, s. 80*—81*) gjør det nødvendig å sammenligne med ialfall høieste og laveste tall i konjunkturperioden før krigen og forbudet. Dernæst har det interesse å sammenligne med årene bakover til 1923, det år i forbudstiden da tallene i almindelighet var høiest.

Tabell 17. Arrestasjoner pr. 1000 tilstedevær. innbg., byene samlet, Oslo og de øvrige byer samlet.

	Perioden 1905—1913.		1923.	1924.	1925.	1926.	1927.
	Høieste arrestasjonspromille.	Laveste arrestasjonspromille.					
Samtlige byer	56.8	36.9	42.9	37.4	32.6	30.8	30.4
Oslo	67.8	40.4	72.7	60.3	53.1	50.9	46.9
Byer utenfor Oslo	51.8	32.7	28.9	26.8	23.2	21.5	22.8

Den lille reaksjon i byene utenfor Oslo har ikke bragt promillen i 1927 helt op i høide med promillen i 1925. Bevegelsen i tallene er imidlertid i det hele tatt forholdsvis liten i byene utenfor Oslo. Nivået i disse år ligger betraktelig — ca. 30 pet. — under den laveste promille i førkrigskonjunktoren. Dette er ikke nødvendigvis ensbetydende med en tilsvarende bedring i edruelighetsforholdene. Det er nemlig sannsynlig at den økonomiske tilstand i årene 1926—27 er dårligere enn den var i årene omkring 1905 i byene utenfor Oslo. For Oslo er forskjellen mellom de to tidspunkter i denne henseende kanskje ikke så stor. Imidlertid synes arrestasjonspromillen ennå i 1927 å ligge forholdsvis høit der, sammenlignet med de laveste promiller i førkrigskonjunktoren.

Som mulig årsak til den utpregede forskjell mellom Oslo og byene utenfor Oslo ligger det nær å tenke sig den sterke tilvekst i den voksne befolkning som har funnet sted i senere tid. Den voksne befolkning er for-

holdsvis stor i Oslo. Efter folketellingen i 1920 utgjorde således denne del av befolkningen i Oslo 77.6 pct. av den hele (hjemmehørende) befolkning, i byene utenfor Oslo derimot bare 70.0 pct.

Under disse omstendigheter vil det være riktigere å sette antallet av arrestasjoner eller forseelser i det hele i forhold til den voksne befolkning (over 15 år). Man må da holde sig til den hjemmehørende folkemengde. Regner man ut promillen både i forhold til den hele hjemmehørende befolkning og i forhold til den voksne hjemmehørende befolkning, får man et nogenlunde riktig inntrykk av hvad den sterke tilvekst i den voksne befolkning har å bety for tallene. For samtlige år mellom folketellingsårene lar beregningen sig bare utføre for Riket i sin helhet og for Oslo by. For Riket må benyttes tallene for samtlige forseelser, som ikke går lengere tilbake enn til 1913 og derfor ikke, sett alene, gir noget fullstendig billede av utviklingen.

For Oslo fås for etternevnte år ¹ følgende arrestasjonspromiller:

	1927.	1926.	1913.	1912.	1909.	1908.	1907.	1906.	1905.
I forhold til den hele befolkning	46.6	50.5	65.6	67.1	43.6	41.4	40.7	43.8	44.8
— „ — voksne —	57.6	62.9	91.2	94.5	63.6	60.8	60.1	64.9	66.7

Resultatet blir altså at ialfall året 1927 har lavere tall enn noget annet av årene før krigen (og forbudet). Mens året 1926 ligger 24 pct. (26 pct. når promillen beregnes efter den tilstedeværende befolkning) over 1907 og året 1927 14.5 pct. (eller 16 pct.) over 1907 efter beregningen i henhold til den hele befolkning, ligger 1926 bare ca. 5 pct. over og 1927 endog 4 pct. under 1907 efter beregningen i henhold til den voksne befolkning.

Hvis den økonomiske utvikling var forløpet ganske parallelt i Oslo og Riket i sin helhet, vilde resultatene av beregninger som ikke går lengere tilbake enn til 1913, kunnet sammenlignes direkte. Dette er imidlertid ikke tilfellet. Forskjellen mellom Oslo og det øvrige land med hensyn til den økonomiske utvikling var dog formodentlig adskillig større i årene før 1913 enn i den følgende tid. Når den laveste drukkenskapspromille i Oslo under førkrigskonjunkturen ikke utgjør mere enn ca. 60 pct. av den høieste (i 1913), så er det sannsynlig at den for Riket i sin helhet vilde ha utgjort ialfall så meget som 65 pct. For den følgende tid er der særlig å merke at depresjonen særlig i de første år efter 1920 var forholdsvis sterkere utenfor Oslo enn i Oslo. Med disse forbehold meddeles følgende tall: (Teksttabell 18.)

¹ For Oslo foreligger ingen optelling av den voksne hjemmehørende befolkning mellom 1/2 1910 og 1/2 1912. Middelfolkemengden kan derfor ikke beregnes for de to år 1910 og 1911. Som middelfolkemengde er her for øvrig tatt gjennomsnittet mellom tellingsresultatene pr. 31/12 1904 og 31/12 1905, 31/12 1905 og 1/2 1907, 1/2 1907 og 1/2 1908 o. s. v., 1/2 1920 og 1/12 1920, 1/12 1920 og 1/1 1921 o. s. v. efter opgavene i den kommunale statistiske årbok.

Tabell 18. Drukkenskapsforseelser og arrestasjoner i Riket og Oslo
pr. 1000 innb. av den hele og av den voksne (over 15 år)
hjemmehørende befolkning.

	Riket				Oslo					
	Drukkenskapsforseelser med og uten arrestasjon pr. 1000 innbyggere				Drukkenskapsforseelser med og uten arrestasjon pr. 1000 innbyggere				Arrestasjoner pr. 1000 innbyggere	
	Samtlige		Menn	Kvinn.	Samtlige		Menn	Kvinn.	Samtlige	
	pr. 1000 av den hele befolkning	pr. 1000 av den voksne befolkning	pr. 1000 voksne menn	pr. 1000 voksne kvinner	pr. 1000 av den hele befolkning	pr. 1000 av den voksne befolkning	pr. 1000 voksne menn	pr. 1000 voksne kvinner	pr. 1000 av den hele befolkning	pr. 1000 av den voksne befolkning
1913	22.8	34.6	70.3	3.0	80.9	112.4	235.9	17.1	65.6	91.2
14	19.9	30.0	61.6	2.2	76.0	104.5	223.8	12.5	59.7	82.1
15	20.8	31.3	64.2	2.2	81.8	111.1	237.4	12.9	65.4	88.9
16	24.7	36.9	75.5	2.6	96.9	129.7	276.5	14.0	77.6	103.8
17	12.2	18.2	36.9	1.4	52.9	70.0	148.8	7.7	42.8	56.5
18	8.9	13.2	26.6	1.2	47.2	61.8	131.2	7.1	37.5	49.3
19	14.4	21.2	43.2	1.4	65.2	84.9	182.7	7.3	51.5	67.0
20	13.1	19.3	39.5	1.0	52.2	67.4	145.6	5.7	39.9	51.4
21	13.3	19.5	39.7	1.2	52.9	67.9	144.6	7.5	42.1	54.0
22	16.5	24.2	49.4	1.2	70.3	89.7	194.1	7.6	56.3	71.9
23	18.0	26.3	53.6	1.5	86.9	110.3	239.3	8.8	72.2	91.6
24	15.7	22.9	46.7	1.3	72.4	91.2	197.7	7.7	60.0	75.6
25	13.9	20.2	40.7	1.5	64.5	80.5	172.1	9.2	52.7	65.9
26	13.0	18.7	37.6	1.4	59.6	74.2	158.1	9.2	50.5	62.9
27	12.9	18.6	37.2	1.6	58.0	71.6	151.7	9.8	46.6	57.6
1913=100:										
1920	57.5	55.8	56.2	33.3	64.5	60.0	61.7	33.3	60.8	56.4
23	78.9	76.0	76.2	50.0	107.4	98.1	101.4	51.5	110.1	100.4
26	57.0	54.0	53.5	46.7	73.7	66.0	67.0	53.8	77.0	69.0
27	56.6	53.8	52.9	53.3	71.7	63.7	64.3	57.3	71.0	63.2
1920=100:										
1923	137.4	136.3	135.7	150.0	166.5	163.6	164.4	154.4	181.0	178.2
26	99.2	96.9	95.2	140.0	114.2	110.1	108.6	161.4	126.6	122.4
27	98.5	96.4	94.2	160.0	111.1	106.2	104.2	172.0	116.8	112.1
1923=100:										
1924	87.2	87.1	87.1	86.7	83.3	82.7	82.6	87.5	83.1	82.5
25	77.2	76.8	75.7	100.0	74.2	73.0	71.9	104.5	73.0	71.9
26	72.2	71.1	70.1	93.3	68.6	67.3	66.1	104.5	69.9	68.7
27	71.7	70.7	69.4	106.7	66.7	64.9	63.4	111.4	64.5	62.9

I 1920 kulminerte etterkrigskonjunkturen, og tidene var da sikkert likeså gode, økonomisk sett, som i 1913. Ikke desto mindre ligger promilletallene over hele linjen adskillig lavere i 1920 enn i 1913. Oslo står litt ugunstigere enn landet for øvrig med hensyn til utviklingen mellom 1913 og 1920. Konjunkturen i 1920 kan ha vært litt sterkere i Oslo og forbudet minst effektivt der i det år. Mellom 1920 og 1923 kommer den profesjonelle spritsmugling og dermed den uheldige utvikling som resulterte i at edrueligheten i 1923 stod lavere enn før forbudet. Stigningen i promillene fra 1920 til 1923 er langt sterkere i Oslo enn i Riket som helhet. Her må tas i betraktning at den økonomiske depresjon i årene 1921—23 gjorde sig sterkere gjeldende utenfor enn i Oslo. Men uten tvil har også det ulovlige forbruk tiltatt sterkest i Oslo. Den skjerpede kamp mot den ulovlige trafikk i brennevinforbudets siste år, 1924—1926, førte da også til at nedgangen i promilletallene i denne tid er sterkest i Oslo. I forhold til 1920 står imidlertid årene 1926 og 1927 litt ugunstigere for Oslo enn for Riket som helhet. I den aller siste tid er den økonomiske tilbakegang for de brede lag visstnok forholdsvis sterk i Oslo, noget som må tas i betraktning ved bedømmelsen av utviklingen fra 1926 til 1927.

Utviklingen synes å ha vært nokså forskjellig for menn og kvinner. I de første forbudsår, utover til 1920, var utviklingen stort sett forholdsvis gunstigst for kvinner. Reaksjonen i 1922—23 var imidlertid sterkere for kvinner enn for menn i Riket som helhet. Og etter 1923 har utviklingen vært mindre gunstig for kvinner enn for menn. Forholdet mellom promillene i 1927 og 1913 er derfor næsten det samme for begge kjønn. Procentforholdet mellom antallet av forseelser begått av menn og antallet av forseelser begått av kvinner har i de senere år forskjøvet sig sterkest i bygdene, som det fremgår av følgende:

Tabell 19. Pct. av samtlige drukkenskapsforseelser begått av kvinner.

	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.
Samtlige byer	3.05	3.57	2.91	3.09	3.24	4.16	4.35	4.85
Oslo	4.73	6.20	4.72	4.49	4.75	6.39	6.96	7.72
Øvrige byer	1.75	1.60	1.43	1.65	1.83	2.00	1.85	2.30
Bygder	0.49	0.85	0.51	1.11	1.30	1.20	1.21	1.37

I 1913 var procenten 4.97 i byene og 0.75 i bygdene (Alkoholstatistikk 1920—1921, s. 103*).

Som det fremgår av bilagstab. 24 faller stigningen i byene utenfor Oslo fra 1926—1927 på innenbysboende personer, når man ser alle byer samlet. I det følgende (s. 43 flg.) vil imidlertid bli vist at forholdet stiller sig forskjellig i de forskjellige byer.

Mens i byene antallet av innenbysboende som har forsett sig er steget

og antallet av utenbysboende er gått ned, er forholdet det omvendte i bygdene, hvor antallet av utenbygdsboende er steget ikke bare absolutt, men også sett i forhold til folkemengden, mens antallet av innenbygdsboende er gått ned.

Det viktigste spørsmål for øieblikket er om den stigning i tallene som kan påvises for byene utenfor Oslo kan tilskrives ophevelsen av brennevinsforbudet. At tallene ikke er steget i en by som Oslo, som er blandt de byer som har fått lovlig lokalt salg, er selvfølgelig ikke avgjørende. Frigivelsen av brennevinet vil gi sig andre ytringer i en by hvor den økonomiske nedgang fortsetter enn i en by hvor den er overvunnet, og foranstaltningen vil likeledes gi sig andre ytringer i en by hvor tilgangen på brennevin ad lovlig vei var praktisk talt stoppet ved ophevelsen av forbudet enn i en by hvor der på det tidspunkt ennå var adskillig tilgang.

Bedømmelsen av utviklingen fra måned til måned vanskeliggjøres som bekjent ved tallenes forholdsvis sterke sesongbevegelse. Særlig må dette gjelde hvor der er spørsmål om utviklingen i forskjellige landsdeler, i de enkelte byer. Her blir tallene så små at der vanskelig lar sig fastslå nogen normal sesongbevegelse.

For byene samlet og bygdene samlet har Byrådet tidligere beregnet den vanlige sesongbevegelse, „temporaltallene“, i Alkoholstatistikk 1924—25 s. 40*. Man fant for byene følgende tall: Fra fjerde kvartal til første kvartal 7 pct. nedgang, fra første til annet kvartal 8 pct. opgang, fra annet til tredje kvartal 2 pct. nedgang, fra tredje til fjerde kvartal 2 pct. opgang og for bygdene henholdsvis 5 pct. nedgang, 7 pct. opgang, 1 pct. opgang, 3 pct. nedgang.

Erfaringene fra 1926 og 1927 viser at disse tall blir stående uforandret med undtagelse av tallet for første kvartal i byene, hvor der blir 6 istedenfor 7 pct. nedgang, og tallet for annet kvartal i bygdene, hvor der blir 15 istedenfor 7 pct. opgang. Disse korreksjoner på grunnlag av den utvidede erfaring går visstnok i den riktige retning. De tidligere temporaltall gav nemlig en samlet endringspct. i løpet av et normalår som sikkert var for lav både for byer og bygder, nemlig 0.4 pct. stigning for byene og 0.4 pct. fall for bygdene. Med de nye tall får man 1.5 pct. stigning for byene og 7 pct. stigning for bygdene. Feilen synes nu nærmest å ligge til den annen side, særlig for bygdene.

Antagelig er det riktigere å bruke disse temporaltall også som grunnlag for bedømmelsen av utviklingen i den enkelte by enn det vilde være å regne ut særskilte tall for de enkelte byer eller bygrupper.

Bedømmelsen av bevegelsen fra måned til måned eller endog fra kvartal til kvartal blir dog i det hele tatt altfor usikker, når det gjelder de enkelte byer. Man kan her likeså godt eliminere sesongbevegelsen ved å beregne sumtall eller månedsgjennomsnitt for løpende år, altså for de 12 måneder januar—desember, februar—januar, mars—februar o. s. v. Da brennevinet blev frigitt i mai 1927, var det ønskelig at alle beregninger blev ført frem til tidsrummet mai 1927—april 1928, idet man da fikk med et helt år under den nye ordning.¹

¹ Landets politimestere har velvilligst sendt inn særskilte månedsoppgaver for april 1928 også for landdistriktene, som der ellers bare gis kvartalsoppgaver for.

Hovedinteressen knytter sig naturligvis til en jevnføring mellom tallene for året mai 1927—april 1928 og tallene for året mai 1926—april 1927:

	1/5 1926—30/4 1927		1/5 1927—30/4 1928.	
	Samlet antall drukkenskaps- forseelser.	Pr. 1 000 innb.	Samlet antall drukkenskaps- forseelser.	Pr. 1 000 innb.
Byer.	30 288	37.7	31 900	39.7
Bygder	4 834	2.5	4 916	2.5
Oslo	14 638	58.0	14 386	57.2
Byer utenfor Oslo	15 650	28.4	17 514	31.7
Byer med lovlig lokal brenne- vinshandel i 1927	20 893	45.2	22 363	48.0
Byer utenfor Oslo med do. . .	6 255	29.8	7 977	37.3
Byer uten do.	9 395	27.5	9 537	28.2

En riktig vurdering av disse tall forutsetter først og fremst et nærmere kjennskap til tilstanden i basisåret 1/5 1926—30/4 1927. Da bevegelsen i de absolutte tall i løpet av årene 1920—26 på de fleste steder er ganske sterk, kan man til dels med fordel bruke disse tall, og altså se bort fra folketallets bevegelse i disse år.

For samtlige byer under ett er bevegelsen i det samlede antall drukkenskapsforseelser meget utpreget. Tallet stiger fra et minimum på 30 191 i aug. 1920—juli 1921 (altså omkring årsskiftet 1920—21) til et maksimum på 46 240 i oktbr. 1922—septbr. 1923 og synker derefter atter ned til et minimum (muligens foreløbig) i mai 1926—april 1927, altså akkurat siste år før forbudets ophevelse. Stigningen, som bare varte omkring 2 år, var adskillig sterkere enn fallet, som strakte sig ut over mere enn 3 år. Da byenes folkemengde er vokset med 10 pct. fra utgangen av 1920 til utgangen av 1926, er tallet, relativt sett, lavere ved det siste minimum enn ved det første. Dette må ikke tolkes som en avgjort bedring i edruelighetstilstanden. Denne var sikkert adskillig slettere i 1926 enn i 1920, når man tar hensyn til de brede lags kjøpeevne.

Mens stigningen i tallene fra 1920 til 1923 er ganske jevn, er der under den følgende nedgang særlig en tydelig reaksjon, nemlig i 1924, da der i løpet av omtr. tre måneder er en stigning på ca. 400. Denne reaksjon gjenfinnes i flere byer hvor bevegelsen for øvrig forløper ganske jevnt, således i Oslo, Bergen, Drammen, Skien og Kongsberg. Et par byer hvor tallene når toppen samtidig med disse „typiske“ byer har dessuten vedvarende høie tall utover til inn i 1924. Det er Stavanger og Narvik. Så er der en rekke byer hvor bevegelsen i 1924 er næsten likeså sterk som den første bevegelse, som her gjerne allerede er avsluttet i 1923 (dog på et høiere nivå enn nivået i 1920), således Fredrikstad, Sandefjord, Tønsberg, Larvik, Kristiansand, Kragerø, Kristiansund, Steinkjer og Hammerfest. Endelig er der

en hel del byer hvor stigningen er forsinket, så at den først begynner som oftest utover i 1923 og tallene når et mer eller mindre utpreget maksimum utover i 1924, som Akershusbyene, Hønefoss, Porsgrund, Arendal, Ålesund, Namsos, Vardø og Vadsø.

Den synkende bevegelse i samtlige byer under ett fra omkring årsskiftet 1922—1923 lar sig omtrentlig karakterisere ved følgende tall, beregnet som månedsgjennemsnitt for vedkommende løpende år: årsskiftet 1922—23 3 800, årsskiftet 1923—24 3 300, årsskiftet 1924—25 3 100, årsskiftet 1925—26 2 700 og slutten av 1926 2 500.

Ser man hen til at den økonomiske nedgang ikke gjorde sig så sterkt gjeldende fra 1923 til 1924, men at den senere, fra 1925, atter har tiltatt, ialfall til utover i 1926, kan man visstnok si at nedgangen i tallet på drukkenskapsforseelser i byene under ett i det første år, altså omtrent fra våren 1923 til våren 1924, er for stor til å kunne tilskrives depresjonen. Kampen mot smuglingen skulde da i denne første tid ha ført til en virkelig bedring av edrueligheten. Men i de følgende år ser det ut til at bedringen etterhvert er ophørt, og forholdet tør være det at man utover i 1926 er nådd til et likevektspunkt i kampen mot det ulovlige forbruk. Er det imidlertid så at denne kamp har hitført en reell bedring i tilstanden fra omkring årsskiftet 1922—23, vilde jo muligheten for ialfall et reelt sett like stort tilbakeskritt stadig være tilstede. Blev den økonomiske nedgang mindre, kunde dette tilbakeskritt endog vise sig som stigning i antallet av forseelser.

Nu vilde det vært av interesse om edruelighetstilstanden ved årsskiftet 1926—27, som altså er et ialfall foreløbig høidepunkt den skarpere håndhevelse av forbudet fra 1924 av har bragt det til, kunde karakteriseres i forhold til tilstanden før forbudet. Hvis tilstanden var vesentlig bedre, måtte man snarest være forberedt på en reell stigning i antallet av forseelser når forbudet blev ophevet. Det vilde da komme an på tidene om denne reelle stigning skulde komme tilsyne som en stigning i de faktiske tall. Forat dette skulde skje, måtte en fortsatt nedgang i de brede lags kjøpeevne ikke bli altfor sterk. Imidlertid kan man ikke med sikkerhet si om edrueligheten ved årsskiftet 1926—27 er vesentlig bedre enn før forbudet. Arrestasjonspromillen i samtlige byer under ett ligger mellom 15 og 20 pct. lavere enn den laveste promille i perioden 1905—1913. (Se teksttab. 17.) Men det er ikke utelukket at der er en tilsvarende nedgang i de brede lags kjøpeevne.

Er der nogen reell bedring, er det ikke sikkert at den er større enn den som den almindelige kulturutvikling måtte føre med sig. I så fall vil forbudets ophevelse, bortsett fra mulige forbigående foretelser, ikke ha nogen særskilt betydning for bevegelsen i antallet av forseelser. Disse tall vil da stige eller synke i forhold til de brede lags kjøpeevne.

Den nærmere undersøkelse vil imidlertid vise at den karakteristikk av

tilstanden i året før forbudets ophevelse som kan gis for samtlige byer, tatt under ett, ikke gjelder for de enkelte byer eller grupper av byer.

Skiller man for det første ut byer med lovlig lokal brennevinshandel¹ i 1927, viser det sig at antallet av forseelser i disse byer, sett samlet og i de øvrige byer samlet, stort sett følger hverandre og sumtallet for alle byer, men at forholdet mellom minimum i 1920—21 og minimum i 1926—27 blir noget forskjellig. Dette fremgår av følgende (summene av forseelser i vedkommende 12 måneder):

	Minimum 1920—21.	Maksimum 1922—23.	Minimum 1926—27.
Samtlige byer	30 191	46 240	30 288
I. Byer med lovlig lokal brenne- vinshandel i 1927	20 063	32 460	20 893
II. Øvrige byer	10 128	14 092	9 156

Stigningen 1921—1923 var langt sterkere i gruppe I enn i gruppe II. Den følgende nedgang er derimot ikke sterkere i den første gruppe av byer enn i den annen. Det siste minimum ligger derfor relativt høiere i gruppe I enn i gruppe II.

Forskjellen mellom de to grupper skyldes dog hovedsakelig Oslo. Byer utenfor Oslo i gruppe I har et minimum i 1920—21 på 7127, et maksimum i 1922—23 på 9108 og et minimum i 1926—27 på 6195. Det siste minimum ligger her ennå lavere i forhold til det første enn i byene uten brennevin.

Med hensyn på dette siste punkt, forholdet mellom minimum 1926—27 og minimum 1920—21, rummer overhodet gruppe I to store motsetninger, nemlig Oslo og Bergen. Hvor forskjellig utviklingen under forbudet har stillet sig i disse to byer fremgår av følgende tall:

		1905—1913.		1920—21.	1926.
		Lavest.	Høiest.	(Gjennem- snitt for de to år.)	(For arrestasjoner.) 1/5 1926—20/4 1927. (For samtl. forseelser.)
Oslo	Antall arrestasjoner				
	pr. 1000 innbg. . .	40.4	67.5	41.2	50.9
Bergen	Antall forseelser i alt				
	pr. 1000 innbg. . .		281.0	53.0	58.0
Bergen	Antall arrestasjoner				
	pr. 1000 innbg. . .	24.3	45.1	31.8	17.8
Bergen	Antall forseelser i alt				
	pr. 1000 innbg. . .		249.0	42.3	24.5

De lave tall i Bergen i året før forbudets ophevelse er meget fremtredende. Kampen mot det ulovlige forbruk har øiensynlig hatt bedre resul-

¹ Bortsett fra apotekenes handel. ² Tallet gjelder 1913. Både i Oslo og i Bergen er der under konjunkturen 1905—13 år som har høiere arrestasjonspromille enn 1913. Maksimalpromillen ligger i Oslo 2,7, i Bergen 2,3 pct. høiere enn promillen i 1913.

tater i Bergen. Selv i 1922, kalenderåret med høiest promille i Bergen efter 1921, nådde den ikke høiere enn til 31.3 for arrestasjoner og 42.6 for samtlige forseelser, mens Oslo i 1923 hadde en arrestasjonspromille på 72.7 og en promille for samtlige forseelser på 87.6. Man kan vel derfor gå ut fra at der i tiden umiddelbart før forbudets ophevelse har vært adskillig mere „brennevinshunger“ blandt de brede lag i Bergen enn i Oslo. Denne antagelse støttes ved en uttalelse fra politikammeret i Bergen. I skrivelse av 3 april 1928 blev politimesteren bl. a. spurt om tilgangen på ulovlig omsatt brennevin var „særlig liten i Bergen i 1926 f. eks. sammenlignet med 1924“. Politikammeret svarte: „I 1926 var der særlig liten tilgang på ulovlig omsatt brennevin sammenlignet med 1924. De fleste av de smuglere som hadde operert i Bergen i de tidligere år var i 1926 satt ut av aktivitet — eller hadde forlatt Bergen. Der innløp få meldinger om at der pågikk ulovlig brennevinssalg — både navngitte og anonyme — i forhold til hvad vi var vant til fra tidligere. Av smuglersaker arbeidet rusdrikkepolitiet bare med én av betydning. Det var en meget stor affære, men det blev gjennom efterforskningen konstatert at av de til landet innsmuglede brennevinspartier var så å si alt gått til Oslo og forhandlet der.“

I sin almindelighet lar det sig dog neppe si at der er tendens til forverring i tilstanden hvor denne var forholdsvis gunstig ved forbudets ophevelse, og omvendt tendens til forbedring i tilstanden hvor den var forholdsvis ugunstig.

For å dømme om dette kan man ta ut de 46 byer med minst 2 000 innbyggere i 1926¹ (inkl. Drøbak, som har ca. 1980, men ekskl. Notodden og Svolvær, som ikke var byer i 1913) og dele dem i to grupper eftersom de i hele perioden 1905—13 hadde lokal brennevinshandel eller ikke. Sammenholdes med forholdet i 1927, fås da følgende tre grupper:

I. 12 byer med handel både i perioden 1905—13 og i 1927: Drøbak, Oslo, Hamar, Kongsvinger, Gjøvik, Holmestrand, Tønsberg, Arendal, Bergen, Trondhjem, Bodø og Tromsø.

II. 14 byer med handel i perioden 1905—13, men uten handel i 1927: Halden, Sarpsborg, Lillehammer, Hønefoss, Drammen, Kongsberg, Horten, Larvik, Skien, Grimstad, Kristiansand, Egersund, Stavanger og Molde.

III. 20 byer uten handel både i 1905—13 og i 1927: Fredrikstad, Moss, Sandefjord, Kragerø, Brevik, Porsgrund, Risør, Mandal, Flekkefjord, Sandnes, Haugesund, Ålesund, Kristiansund, Steinkjer, Namsos, Mosjøen, Narvik, Harstad, Hammerfest og Vardø.

Forholdet mellom året 1926 og perioden 1905—13 karakteriseres best ved å dividere differensen mellom arrestasjonspromillen i 1926 og den laveste promille i perioden 1905—13 med differensen mellom den høieste og den

¹. Samtlige med undtagelse av Kongsvinger, Mosjøen og Harstad hadde minst 2 000 innbyggere også i 1905. Harstad blev by i 1904, Narvik i 1902.

laveste promille i perioden 1905—13. Forholdstallet kan uttrykkes som procent (positiv hvis promillen i 1926 ligger over lavpromillen i 1905—13, og negativ i det omvendte tilfelle). Disse tall er nedenfor stillet sammen med de procenttall som uttrykker stigningen eller fallet i drukkenskapsforseelsene (samtlige) fra året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{3}{4}$ 1927 til året $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{3}{4}$ 1928. En og samme stigningsprocent har forskjellig betydning eftersom tallene i vedkommende by er store eller små.

En fordobling av små tall som 10, 20 eller 50 kan lett skyldes tilfeldigheter. Dette vil derimot sjeldnere være tilfelle hvor det dreier sig om fordobling av større tall som 100, 200 eller 500. For å ta hensyn til dette er det enklest å sette stignings- eller fallsprocenten i forhold til kvadratrotten av tallet for året 1 mai 1926—30 april 1927. Kvadratrotten av dette tall gir nemlig et grovt mål for den sannsynlige størrelse av de tilfeldige svingninger. Den samme betraktning kan forresten gjøres gjeldende ved sammenligningen mellom 1926 og årene før krigen. Her får man imidlertid til en viss grad tatt hensyn til forholdet ved som gjort å ta avstanden mellom høieste og laveste promille som målestokk. (Tabell 20.)

De byer som egentlig har en bemerkelsesverdig opgang eller nedgang i antallet av drukkenskapsforseelser etter forbudets ophevelse er følgende:

I.	II.	III.
<i>Opgang.</i>	<i>Opgang.</i>	<i>Opgang.</i>
Bergen	Halden	Narvik
Arendal	Skien	Mandal
Gjøvik	Kristiansand	Flekkefjord
Trondhjem	Larvik	
Tromsø	Molde	
<i>Nedgang.</i>	<i>Nedgang.</i>	<i>Nedgang.</i>
Hamar	Drammen	Fredrikstad
	Lillehammer	Vardø
	Egersund	Kristiansund
	Kongsberg	

Av byene med opgang har ikke mindre enn tre, Trondhjem, Larvik og Narvik, høiere arrestasjonspromille i 1926 enn på det laveste i 1905—13. På den annen side har av byene med nedgang særlig Drammen og Egersund adskillig lavere promille i 1926 enn den laveste i 1905—13.

Det lar sig heller ikke si at opgangsbyene står forholdsvis gunstig i 1926 sammenlignet med de foregående år, særlig med kulminasjonsåret omkring 1923, eller at nedgangsbyene står forholdsvis ugunstig i 1926 sammenlignet med disse år. Beregner man f. eks. hvor mange pct. høiere eller lavere drukkenskapspromillen ligger i 1926 enn i året med høiest promille i tidsrummet 1921—25, finner man for opgangsbyene tall som ligger mellom ÷ 57

Tabell 20. Endringen i antallet av drukkenskapsforseelser i tiden fra året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 til året $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{30}{4}$ 1928 sammenlignet med forholdet mellem arrestasjonspromillene i 1926 og promillene 1905—13 i 46 større byer.

I. Byer med lokal brennevinshandel både i 1927 og i årene 1905—1913.	Differensen mellem arrestasjonspromillen i 1926 og den laveste arr.prom. 1905—13 i pct. av differensen mellem høyeste og laveste arr.prom. 1905—13.			II. Byer med lokal brennevinshandel i årene 1905—1913, men uten sådan handel i 1927.	Differensen mellem arrestasjonspromillen i 1926 og den laveste arr.prom. 1905—13 i pct. av differensen mellem høyeste og laveste arr.prom. 1905—13.			III. Byer uten lokal brennevinshandel såvel i 1927 som i årene 1905—1913.	Differensen mellem arrestasjonspromillen i 1926 og den laveste arr.prom. 1905—13 i pct. av differensen mellem høyeste og laveste arr.prom. 1905—13.		
	av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.	av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av kvadratrotten av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.	av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av kvadratrotten av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.		av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.	av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av kvadratrotten av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.	av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av kvadratrotten av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.		av samtlige forseelser i året $\frac{1}{5}$ 27— $\frac{30}{4}$ 28 og antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 i pct. av kvadratrotten av antallet i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27.		
Oslo	+ 39	- 2	- 2.1	Lillehammer .	+ 29	- 50	- 6.0	Harstad . . .	+ 280	+ 12	+ 1.2
Holmestrand	+ 35	+ 25	+ 2.7	Horten	+ 13	- 15	- 2.0	Narvik	+ 159	+ 48	+ 8.0
Hamar	+ 33	- 27	- 4.4	Larvik	+ 11	+ 28	+ 4.7	Fredrikstad .	+ 128	- 23	- 7.7
Trondhjem .	+ 21	+ 8	+ 3.8	Stavanger . .	- 2	+ 9	+ 2.9	Risør	+ 95	- 2	- 0.2
Tønsberg . .	- 4	+ 2	+ 0.4	Hønefoss . . .	- 7	+ 4	+ 0.5	Steinkjer . . .	+ 64	- 38	- 2.1
Arendal . . .	- 6	+ 43	+ 7.8	Kristiansand .	- 20	+ 27	+ 6.5	Moss	+ 56	+ 2	+ 0.3
Drøbak	- 8	+ 0	+ 0.0	Grimstad . . .	- 22	- 7	- 0.6	Namsos	+ 42	- 34	- 1.8
Kongsvinger	- 26	- 21	- 1.9	Sarpsborg . . .	- 28	+ 14	+ 2.6	Sandefjord . .	+ 41	+ 2	+ 0.3
Bergen	- 31	+ 57	+ 27.8	Kongsberg . .	- 29	- 25	- 4.1	Porsgrund . . .	+ 19	- 1	- 0.1
Bodø	- 34	- 12	- 1.3	Molde	- 40	+ 65	+ 4.5	Mandal	+ 6	+ 120	+ 7.6
Tromsø	- 86	+ 35	+ 3.2	Halden	- 41	+ 51	+ 9.2	Brevik	+ 5	+ 15	+ 1.5
Gjøvik	- 91	+ 42	+ 4.8	Egersund . . .	- 50	- 78	- 4.9	Ålesund	+ 3	- 12	- 2.9
				Skien	- 68	+ 38	+ 7.8	Kristiansund .	+ 3	- 20	- 4.0
				Drammen . . .	- 86	- 20	- 6.1	Haugesund . . .	- 6	+ 9	+ 1.4
								Vardø	- 16	- 49	- 7.0
								Kragerø	- 49	- 24	- 2.0
								Sandnes	- 49	+ 32	+ 2.3
								Flekkefjord . .	- 54	+ 95	+ 6.0
								Mosjøen	- 95	+ 35	+ 1.6
								Hammerfest . .	- 414	+ 38	+ 2.5

og $\div 5$ (Molde dog $+ 81$) og for nedgangsbyene tall som ligger mellom $\div 57$ og $+ 25$.

Man har hittil sammenlignet forholdene i en og samme by på forskjellige tidspunkter. Det kan sies at dette vil være mindre treffende. Konjunkturperioden 1905—13 ligger således nu temmelig langt tilbake. Den gamle generasjon er for en stor del erstattet av en ny som er vokset op under forbudet. Bevegelsen i forseelsenes antall i årene siden 1921 behøver ikke å bety så meget, idet vedkommende by under hele perioden kan ha en forholdsvis gunstig eller forholdsvis ugunstig drukkenskapspromille, sammenlignet med forholdene ellers på de kanter av landet.

Heller ikke ut fra dette synspunkt, en høi eller lav promille i 1926 sammenlignet med byer i samme landsdel av nogenlunde samme størrelse, kan man forklare bevegelsen i forseelsenes antall etter ophevelsen av forbudet. Riktignok er der sterk nedgang i promillen etter dette tidspunkt i Fredrikstad, byen med den høieste promille i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 (82.3). Men hensett til byens størrelse var promillen neppe mindre betydningsfull i Sandefjord (70.4), hvor promillen snarest viser stigende tendens etter ophevelsen av forbudet. Stor opgang i promillen etter frigivelsen av brennevinet er der i byene Halden (jfr. s. 28) og Larvik. Derimot er der en langt mindre opgang i Sarpsborg, som hadde omtrent samme drukkenskapspromille i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927, og endog en nedgang i promillen i Horten, som hadde en adskillig lavere promille i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 og overhodet den laveste promille av de større byer i det sydøstlige, bortsett fra Drøbak. Om denne by, Drøbak, gjelder det merkelige at den tross en på forhånd usedvanlig lav promille ikke har nogen stigning i promillen etter at brennevinet blev frigitt og byen fikk handel på stedet. I Hamar og Kongsvinger er promillen gått ned, og den var på forhånd nokså høi begge steder, i Hamar 44.7, i Kongsvinger 39.1. Men Holmestrand hadde en adskillig høiere promille, nemlig 51.6, og allikevel er promillen steget der. Promillen er likeledes steget, om enn med en ubetydelighet, i Hønefoss, hvor den også var høi på forhånd, nemlig 45.2, og til tross for at byen ikke har fått brennevinshandel på stedet. Gjøvik kan man si har en lav promille, 25.0 i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927; byen har fått lokal brennevinshandel, og promillen er gått sterkt op. Men promillen er også gått sterkt op i Halden og Larvik, to byer som hadde omtrent like så lave promiller som Gjøvik, nemlig 27.8 og 25.5, til tross for at de er adskillig større. Bergen hadde som før nevnt en lav promille, 24.5 i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927, og der er også en sterk stigning i promillen. Man kan si at det skyldes den lokale brennevinshandel. Imidlertid må det erindres at der er sterk stigning også i Skien og Kristiansand, to byer som er adskillig mindre enn Bergen og dog hadde litt høiere promille i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927, nemlig henholdsvis 26.8 og 30.6. Likeledes er der nogen stigning i Stavanger, som hadde en promille på 19.7. Og mens

der er stigning i Stavanger, er der på den annen side sterk nedgang i Kristiansund, som riktignok hadde en høiere promille enn Stavanger, men dog ikke høiere enn Skien og Kristiansand, nemlig 25.4. En interessant forskjell er der mellom byene Molde og Egersund. Molde hadde i året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 en promille som var 6 à 7 ganger så høi som Egersunds, nemlig 15.4 mot 2.3. Til tross herfor går promillen sterkt op i Molde, mens den går sterkt ned i Egersund. Nordpå hadde Tromsø en lav promille i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27, og promillen går også sterkt op der etter forbudets ophevelse. Likeledes går promillen sterkt ned i Vardø, hvor den var høi i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27. På den annen side går imidlertid promillen sterkt op i Narvik, som i året $\frac{1}{5}$ 26— $\frac{30}{4}$ 27 hadde en næsten likeså høi promille som den langt større by Trondhjem (37.2, henholdsvis 38.7 promille).

Efter alt å dømme har de særskilte lokale forhold hatt størst betydning for drukkenskapstallets bevegelse i tiden omkring forbudets ophevelse.

Der er stor forskjell både mellom de enkelte brennevinsbyer innbyrdes og mellom de enkelte brennevinsfrie byer innbyrdes.

Beregner man hvor mange pct. stigning der er i antallet av forseelser fra året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 til året $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{30}{4}$ 1928, får man for samtlige byer med brennevinshandel 7 pct. Trekker man Oslo fra, er derimot stigningen 27.5 pct. Trekkes Bergen fra, er stigningen bare 0.6 pct. Trekkes både Oslo og Bergen fra, er den 9.5 pct., og hvis Oslo, Bergen og Trondhjem trekkes fra, 11.1 pct.

Byene uten brennevinshandel har samlet en stigning på 1.5 pct. Trekkes Stavanger fra, er stigningen bare 0.6 pct. Trekkes Stavanger og Drammen fra, er stigningen 3.2 pct., og hvis Stavanger, Drammen og Fredrikstad trekkes fra, blir den 8 pct.

I enkelte av de byer som har stigende tall efter ophevelsen av forbudet synes stigningen å være begynt før dette tidspunkt. Dette er særlig tilfelle med brennevinsbyen Arendal, som hadde 113 forseelser i månedene januar—april 1927 mot bare 76 i månedene januar—april 1926, samt byene Halden med tallene 141 og 79, Skien med tallene 203 og 139 og Narvik med tallene 126 og 83.

Byrådet har spurt politimestrene om de mulige årsaker til stigningen i disse byer. Svarene tyder til dels på at bestemte lokale forhold har vært avgjørende. Politimesteren i Narvik peker på malmutskibningen. Politimesteren i Halden mener at det er gjenåpningen av driften i stenbruddene langs Idefjorden og åpningen av vinutsalget høsten 1926 som „har foranlediget at drukkenskapen er blitt mere synlig, idet løsgjengerne før holdt sig i byens utkanter og vanskeligere kunde anholdes“. Politimesteren i Skien nevner som et mulig moment tilstrømningen av fremmede: „Denne har visstnok vært i stigning siden rutebiltrafikken mellom Skien og omegn blev

sterkt utvidet, visstnok fra sommeren 1925 av og utover. Det er ikke usannsynlig at tilstrømningen av utenbysboende kan ha vært i særlig stigning fra høsten 1926 av.“ Politimesteren mener dog at det er usikkert om dette moment har hatt nogen betydning: „Jeg har gjennomgått statistikken over drukkenskapsforseelser for månedene fra og med august 1925 til og med mars 1928, men har ikke fått inntrykk av at der er nogen forskyvning i forholdet mellom antallet av innenbys- og utenbysboende . . .“

Imidlertid er Skien nettop den by hvor antallet av utenbysboendes forseelser kan sies å være steget forholdsvis mest.

For å undersøke dette forhold nærmere kan man ta ut de 46 førnevnte større byer + Notodden og Svolvær. Man teller så for disse 48 byer op antallet av innenbysboende som har begått forseelser i året $\frac{1}{4}$ 1926— $\frac{31}{3}$ 1927 og i året $\frac{1}{4}$ 1927 $\frac{31}{3}$ 1928. Likeledes telles op de tilsvarende to tall for utenbysboende. For innenbysboendes og utenbysboendes forseelser har Byrået bare kvartalstall, ikke månedstall. Man kan derfor ikke få tallene for årene $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 og $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{30}{4}$ 1928. Både for innenbysboende og for utenbysboende divideres så differensen mellom tallet for det siste og tallet for det første år med kvadratrotten av tallet for det første år. Det er den samme fremgangsmåte som blev brukt foran ved beregningen av den relative forandring i antallet av samtlige forseelser fra året $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{30}{4}$ 1927 til året $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{30}{4}$ 1928.

I følgende opregning betyr det første av de to tall som finnes opført for hver by forholdstallet for innenbysboende, det siste er tallet for utenbysboende.

I. Sterk opgang både for innenbysboende og utenbysboende: Bergen + 24.1, + 5.0, Halden + 11.4, + 4.3, Kristiansand + 6.8, + 3.2, Flekkefjord + 6.5, + 3.7, Arendal + 5.0, + 5.4, Narvik + 4.8, + 7.0.

II. Sterk opgang for innenbysboende, uvesentlig forandring for utenbysboende: Mandal + 12.4, + 2.4, Sandefjord + 3.7, ÷ 1.6, Mosjøen + 3.5, + 2.5, Harstad + 3.5, \pm 0.0.

III. Sterk opgang for innenbysboende, sterk nedgang for utenbysboende: Trondhjem + 6.6, ÷ 3.7, Svolvær + 3.7, ÷ 3.2.

IV. Sterk opgang for utenbysboende, uvesentlig forandring for innenbysboende: Tromsø + 1.4, + 6.2, Gjøvik + 0.9, + 5.0, Notodden ÷ 0.4, + 3.7, Skien ÷ 1.6, + 11.6, Holmestrand ÷ 2.0, + 4.1.

V. Sterk opgang for utenbysboende, sterk nedgang for innenbysboende: Ålesund ÷ 3.6, + 3.3, Bodø ÷ 5.7, + 4.5.

VI. Uvesentlig forandring både for innenbysboende og utenbysboende: Sandnes + 2.7, + 0.5, Hammerfest + 2.1, + 2.6, Larvik + 2.0, + 1.4, Molde + 2.0, + 1.1, Haugesund + 1.3, + 0.9, Brevik + 1.2, + 2.2, Stavanger + 1.0, ÷ 1.1, Sarpsborg + 0.6 + 0.8, Porsgrund + 0.1, + 1.8, Drøbak ÷ 0.7, ÷ 0.3, Kragerø ÷ 1.1, \pm 0.0, Moss ÷ 1.5, ÷ 0.9, Kongsvinger ÷ 1.7, ÷ 0.4,

Namsos ÷ 1.8, ÷ 1.8, Tønsberg ÷ 1.9, + 1.3, Steinkjer ÷ 2.0, ÷ 2.6, Hønefoss ÷ 2.4, + 0.3, Horten ÷ 2.6, ÷ 1.7.

VII. Uvesentlig forandring for innenbysboende, sterk nedgang for utenbysboende: Risør + 2.5, ÷ 3.1, Kongsberg + 0.4, ÷ 4.7, Kristiansund ÷ 0.3, ÷ 6.2, Drammen ÷ 1.6, ÷ 5.6, Egersund ÷ 2.4, ÷ 4.8, Vardø ÷ 2.7, ÷ 5.7, Fredrikstad ÷ 2.8, ÷ 8.6.

VIII. Sterk nedgang både for innenbysboende og utenbysboende: Hamar ÷ 3.0, ÷ 4.0, Lillehammer ÷ 4.8, ÷ 3.6.

Med hensyn til de utenbysboendes forseelser er de to yderligste tilfelle Skien med en særlig sterk oppgang og Fredrikstad med en særlig sterk nedgang. Med hensyn til innenbysboendes forseelser er motsetningene merkelig nok to av brennevinsbyene, nemlig Bergen med særlig sterk oppgang og Bodø med særlig nedgang. Overhodet vil det ses at der i denne henseende er likeså store forskjelligheter mellom de forskjellige brennevinsbyer innbyrdes som der er mellom de brennevinsfrie byer innbyrdes. Dette peker også i retning av at de lokale forhold spiller en avgjørende rolle.

For bygdene er utført følgende beregning over antallet av drukkenkapsforseelser pr. 1 000 innbg. i årene $\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{3}{4}$ 1927 og $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{3}{4}$ 1928.

Tabell 21. Drukkenskapsforseelser i bygdene fylkesvis pr. 1 000 innbg.

	Østfold.	Akershus.	Hedmark.	Opland.	Buskerud.	Vestfold.	Telemark.	Aust-Agder.	Vest-Agder.	Rogaland.	Hordaland.	Sogn og Fjord.	Møre.	Sør-Tr.lag.	Nord-Tr.lag.	Nordland.	Troms.	Finnmark.
$\frac{1}{5}$ 1926— $\frac{3}{4}$ 1927 ¹	3.6	4.7	3.4	2.3	2.6	1.6	6.8	1.6	2.9	2.0	2.2	0.7	0.3	1.8	0.9	1.3	0.5	4.0
$\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{3}{4}$ 1928 ²	3.8	5.3	3.6	2.0	2.6	2.0	6.3	1.0	2.8	2.1	1.9	0.7	0.4	1.8	0.9	1.2	0.3	4.7

¹ I forhold til den tilstedeværende folkemengde pr. $\frac{31}{12}$ 1926. ² I forhold til den tilstedeværende folkemengde pr. $\frac{31}{12}$ 1927.

Forandringene er i det hele tatt ikke store. Der er en del stigning i traktene omkring Oslofjord og i Finnmark. Promillen er dog ikke i noget av vedkommende fylker nådd op i et høiere nivå enn i de siste forbudsår. Østfold hadde således en promille på 3.8 i 1924 og i 1923 endog 5.4, Akershus hadde i 1924 en promille på 5.8, Vestfold hadde 2.1 i 1923 og 2.0 i 1925, Finnmark 4.6 i 1924.

VII. Organiserte avholdsfolk.

For å få en optelling av avholdsforeningenes medlemstall har Byrådet tilskrevet Avholdsfolkets Landsnevnd, som har skaffet tilveie opgavene.

Det er bare en del av foreningene som har gitt oppgave over hvorledes medlemstallet fordeler sig på voksne og barn og på menn og kvinner.

Opgavene gjelder, som det vil ses, en noget forskjellig datum.

Tabell 22. De norske avholdsforeningers medlemstall.

		Ant. medlemmer.
Det norske Totalavholdsselskap (D. N. T.)	pr. $\frac{1}{1}$ 1927	84 029
Den Internasjonale Godtemplarorden (I. O. G. T.)	- $\frac{30}{4}$ 1927	78 647
Det Blå Kors (hvori optatt Det Blå Bånd)	- $\frac{30}{4}$ 1927	8 614
Den Norske Godtemplarorden (D. N. G. T. O.)	- $\frac{31}{12}$ 1927	6 042
Det Hvite Bånd (Norske Kvinners Totalavholdsselsk.) -	$\frac{1}{5}$ 1927	2 300
Den Frisinnede Godtemplarorden (D. F. G. T. O.)	- $\frac{1}{4}$ 1927	2 021
Norsk Orden Verdandi (N. O. V.)	- $\frac{1}{1}$ 1928	958
Norges Studerende Ungdoms Avholdsforb. (N.S.U.A.) -	$\frac{1}{4}$ 1927	932
Norske Jernbanemenns Avholdsforbund (N. J. A.)	- $\frac{31}{12}$ 1926	635
Den konsoliderte Godtemplarorden (I. O. G. T. C.)	- $\frac{31}{1}$ 1928	509
Norges Læreres Avholdslag (N. L. A.)	- $\frac{31}{3}$ 1928	470
Det Hvite Kors	- $\frac{1}{1}$ 1928	259
Norske Presters Avholdsforening (N. P. A.)	- $\frac{1}{7}$ 1927	83
Norske Lægers Avholdsforening	- $\frac{1}{1}$ 1928	20
Tilsammen		185 519

183 498 medlemmer er fordelt på voksne og barn, nemlig 119 755 voksne og 63 743 barn. Av de voksne er 117 851 fordelt på 51 313 menn og 66 538 kvinner.

Det samlede antall medlemmer er for 1913 oppgitt til 247 600. I 1919 var tallet steget til 257 300. Siden den tid har det gått tilbake. I 1923 var antallet 200 000, og i 1927 er tallet altså kommet ned i 185 500. Disse tall gir ikke nøyaktig uttrykk for antallet av personer som er medlemmer, idet samme person kan være medlem av flere foreninger.

Utenfor avholdsorganisasjonene er der enkelte foreninger, særlig religiøse samfund, hvis medlemmer som sådanne har totalavholdsforpliktelse.

Opgavene over medlemmenes fordeling fylkesvis er så mangelfulle at man ikke har funnet grunn til å trykke dem.

Det Statistiske Centralbyrå.

Oslo, 6. september 1928.

Gunnar Jahn.

Eilif Gjermoe.

Tabell I. Samlet alkoholforbruk,
forbruk av sprit og brennevin, vin og øl pr. innbygger 1851—1927.¹

År.	Sprit og br. vin omr. til 50 pct.	Vin. Vare.	Øl. Vare.	I alt ren alkohol.	År (forts.).	Sprit og br. vin omr. til 50 pct.	Vin.		Øl.		I alt ren alkohol.
							Vare.	100 pct. alkoh.	Vare.	100 pct alkoh.	
	L.	L.	L.	L.		L.	L.	L.	L.	L.	L.
1851	6.09	0.63	ca. 8.5	3.55	1891	3.46	1.50	0.15	24.3	1.19	3.07
52	5.91	0.70	" 9.0	3.50	92	3.30	1.11	0.11	23.1	1.13	2.89
53	5.79	0.64	" 9.3	3.45	93	3.34	0.88	0.09	23.7	1.16	2.92
54	5.95	0.71	" 11.0	3.63	94	3.59	1.12	0.11	23.2	1.13	3.03
55	6.42	0.65	" 12.5	3.93	95	3.44	1.44	0.14	ca. 20.0	0.98	2.84
56	6.67	0.56	" 14.0	4.14	96	2.55	2.37	0.36	" 20.0	0.93	2.56
57	6.15	0.38	" 15.5	3.93	97	2.08	2.66	0.40	" 21.5	1.00	2.44
58	5.93	0.31	" 17.0	3.89	98	2.29	2.75	0.33	25.9	1.20	2.67
59	5.35	0.56	" 18.0	3.69	99	2.85	2.31	0.28	28.0	1.30	3.01
60	4.99	0.38	" 18.0	3.49	1900	3.15	2.34	0.28	26.8	1.24	3.09
61	4.93	0.44	" 13.0	3.19	01	3.18	2.03	0.24	25.1	1.14	2.97
62	4.47	0.41	" 13.2	2.97	02	3.15	2.24	0.27	23.6	1.06	2.91
63	3.93	0.44	" 13.3	(2.71)	03	2.95	1.84	0.22	19.2	0.85	2.55
64	4.36	0.45	" 14.5	2.98	04	2.93	0.85	0.09	18.3	0.80	2.36
65	4.49	0.50	" 12.7	2.97	05	2.50	0.85	0.09	18.8	0.80	2.14
66	5.07	0.63	" 11.2	3.19	06	2.49	1.04	0.10	18.5	0.78	2.13
67	4.95	0.57	" 11.7	3.15	07	2.68	1.12	0.11	18.0	0.74	2.19
68	5.02	0.59	" 11.3	3.16	08	2.78	1.08	0.11	17.9	0.73	2.23
69	5.08	0.63	" 10.9	3.17	09	2.92	1.20	0.12	ca. 19.0	0.76	2.34
70	4.13	0.57	" 11.5	(2.73)	10	3.21	1.40	0.14	19.5	0.78	2.52
71	4.92	0.67	" 12.4	3.17	11	3.22	1.40	0.14	20.8	0.81	2.59
72	4.78	0.80	" 13.0	3.14	12	3.47	1.53	0.15	22.0	0.88	2.77
73	5.04	0.98	" 16.1	3.45	13	3.63	1.61	0.16	21.1	0.86	2.84
74	6.19	1.04	" 19.0	4.16	14	3.12	1.79	0.18	22.4	0.91	2.65
75	6.57	1.07	" 23.0	4.57	15	3.15	2.16	0.22	20.7	0.85	2.65
76	6.66	0.96	" 21.7	4.52	16	3.36	3.10	0.31	24.6	1.03	3.03
77	6.22	1.02	ca. 21.5	4.29	17 ²	- ³	2.25	0.23	22.4	0.84	- ³
78	5.00	0.84	" 21.5	3.66	18	- ³	2.07	0.21	16.1	0.20	- ³
79	3.67	0.74	" 18.5	2.83	19	- ³	6.33	0.63	22.6	0.66	- ³
80	3.68	0.88	" 18.5	2.86	20	- ³	5.49	0.55	34.1	1.35	- ³
81	3.31	0.93	" 17.7	2.63	21	0.86	2.03	0.21	33.0	1.40	2.04
82	3.52	0.91	" 17.7	2.74	22	0.87	1.48	0.16	31.6	1.38	1.97
83	3.46	0.85	" 18.9	2.77	23	1.06	1.32	0.19	29.2	1.25	1.97
84	3.41	0.84	" 18.4	2.70	24	0.74	2.68 ⁴	0.46	26.1	1.10	1.93
85	3.49	0.82	" 18.8	2.76	25	0.50	3.67	0.66	27.2	1.20	2.11
86	3.15	0.77	" 14.7	2.40	26	0.50	3.30	0.59	24.1	1.08	1.92
87	2.85	0.72	" 14.8	2.24	27	1.54	2.25	0.40	20.9	0.93	2.10
88	2.95	0.82	" 17.1	2.41							
89	3.13	0.96	" 16.9	2.52							
90	3.12	1.11	" 20.9	2.72							

¹ Forbruk i medisinske og tekniske øiemed er i alle år regnet med. Utenfor faller i årene til og med 1923 fruktvinforbruket. Angående beregningsmåten kan henvises til den årlige tabell i Statistisk Årbok (1928 s. 149) og bemerkningene i Alkoholstatistikk 1918—1919, s. 9* 12*; nærmere i Alkoholstatistikk I (Norges Off. Stat. V. 124) ² I årene siden 1917 har der utviklet sig et forholdsvis stort ulovlig forbruk som er av ukjent størrelse. ³ Det lovlige forbruk av sprit og brennevin og dermed det samlede forbruk er ukjent. ⁴ Fra 1924 av beregnet på grunnlag av A/S Vinmonopolets salgsopgaver med tillegg av privatimporten. For 1927 er samlagenes salg kjent og tatt med ved beregningen.

Tabell 2. Innførsel og utførsel¹ av sprit, brennevin, vin og øl 1925—1927.

	1927.	1926.	1925.		1927.	1926.	1925.
Innførsel (tollbehandlet).	L.	L.	L.	Innførsel (tollbehandlet).	L.	L.	L.
Br.vin i alt:	1 394 336	290 810	238 234	Genever og Gin	75 141	10 177	4 654
1. kvartal	107 078	71 858	45 910	Rum og Arak	130 950	15 957	16 176
2. —	503 955	66 325	60 919	Likør { fransk spansk holl. ellers	37 557	7 121	4 585
3. —	368 509	70 800	55 588		8 031		
4. —	414 794	81 827	75 817		8 805		
Vin over 14 pct. alkohol — i alt:	4 857 369	7 739 985	8 661 264		Annet br.vin		
1. kvartal	1 599 860	1 973 738	1 969 999	Vin { musser. ell.u. 14 ⁰ / ₀	79 251	75 711	68 242
2. —	1 171 581	2 146 171	2 117 771	på fl. { ov. 14 ⁰ / ₀	108 175	106 970	133 275
3. —	1 063 830	1 958 275	2 128 285	På { und. 14 ⁰ / ₀	50 490	35 612	40 004
4. —	1 022 098	1 661 801	2 445 209	fust. { ov. 14 ⁰ / ₀	432 740	855 685	569 473
Vin ² und. 14 pct. alkohol — i alt:	619 667	979 240	711 974	Øl, mjød, o. s. v.	4 829 404	7 722 286	8 623 499
1. kvartal	66 421	93 348	201 730		11 178	13 615	14 498
2. —	152 550	207 346	169 482	Utførsel (norske varer):			
3. —	212 019	192 164	182 713	Finsprit	121	1 391	1 586
4. —	188 677	486 382	158 049	Br.vin (akevitt)	58 795	110 046	102 749
Sprit ³	657 054	692 103	966	Punsj	1 519	2 663	1 929
Konjakk	491 977	119 534	100 670	Bokkøl	8 308	6 500	13 992
Eau de vie	86	-	-	Bajerøl	27 509	28 590	44 086
Whisky	609 920	137 871	111 358	Landsøl o. l.	730	2 347	16 503

Tabell 3. Vinmonopolets salg⁴ 1924—1927.

	Vin (drue-) i alt.		Sterk vin.		Svak vin.	Fruktvin.	
	I alt.	Herav detalj.	I alt.	Herav detalj.		I alt.	Herav detalj.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Mai-desbr. { 1927	3 410 358	1 265 167	2 891 969	923 562	518 389	22 057	20 023
1926	6 134 715	3 426 160	5 257 999	2 733 199	876 716	58 657	51 080
Jan.-april { 1927	2 739 570	1 422 808	2 461 065	1 230 768	278 505	24 339	21 881
1926	2 897 288	1 643 325	2 625 662	1 438 665	271 626	28 329	26 072
1927	6 149 928	2 687 975	5 353 034	2 154 330	796 894	46 396	41 904
1926	9 032 003	5 069 485	7 883 661	4 171 864	1 148 342	86 936	77 152
1925	9 916 702	6 270 715	8 819 731	5 430 423	1 096 971	36 208	30 168
1924	7 165 059	3 998 723	5 739 967	2 868 159	1 425 092	47 674	39 992
	Brennevin i alt.		Inn.l. brennevin.		Utenl. brennevin.	60 pct. sprit.	
	I alt.	Herav detalj.	I alt.	Herav detalj.		I alt.	Herav detalj.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Mai-desbr. { 1927	3 471 524	2 737 477	2 517 199	2 061 723	954 325	475 555	379 904
1926	289 517	-	42 066	-	247 451	-	-
Jan.-april { 1927	157 462	-	21 415	-	136 047	-	-
1926	119 585	-	13 977	-	105 608	-	-
1927	3 628 986	2 737 477	2 538 614	2 061 723	1 090 372	475 555	379 904
1926	409 102	-	56 043	-	353 059	-	-
1925	344 726	-	37 499	-	307 227	-	-
1924	534 567	-	108 231	-	426 336	-	-

¹ Opgaver over innførsel av sprit og brennevin fått fra A/S Vinmonopolet, innførsel av vin og utførselen hentet fra „Norges handel“. ² Herunder musserende vin. ³ All innført sprit (hvorav var konfiskert 1927 76 680 l., 1926 82 312 l.) anvendes til denaturering. ⁴ Fratrullet retur og erstattet for brekkasje, manko etc.

Tabell 4. Vinmonopolets¹ salg de enkelte måneder 1926 og 1927.

	Vin (drue-) i alt.		Sterk vin.		Svak vin.	Fr�uktvin.		
	I alt.	Herav detalj.	I alt.	Herav detalj.		I alt.	Herav detalj.	
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	
1926.	Januar . . .	772 186	466 681	700 656	408 448	71 530	1 697	1 488
	Februar . . .	616 269	352 321	587 223	318 490	49 046	5 210	4 948
	Mars	871 983	484 278	791 509	427 611	80 474	12 634	11 754
	April	636 850	340 045	566 274	284 116	70 576	8 788	7 882
	Mai	791 256	444 301	664 028	339 810	127 228	10 891	9 343
	Juni	808 442	479 061	623 603	325 042	184 839	8 682	7 777
	Juli	895 634	445 431	780 564	362 618	115 070	9 445	7 924
	August	724 607	386 845	632 379	310 836	92 228	6 251	5 448
	September . .	743 591	408 303	644 659	329 268	98 932	6 421	5 219
	Oktober . . .	656 901	375 623	575 880	313 883	81 021	4 517	4 262
November . .	650 088	344 917	578 491	290 026	71 597	4 422	3 700	
Desember . .	864 196	541 679	758 395	461 716	105 801	8 028	7 407	
1927.	Januar	680 330	344 886	610 680	300 030	69 650	6 379	5 601
	Februar . . .	659 699	347 991	589 830	298 661	69 869	5 484	4 915
	Mars	714 044	383 910	637 272	329 372	76 772	6 287	5 602
	April	685 497	346 021	623 283	302 705	62 214	6 189	5 763
	Mai	488 307	166 694	428 008	130 972	60 299	2 436	2 063
	Juni	463 030	156 728	397 452	115 987	65 578	2 361	2 098
	Juli	413 124	140 745	364 224	112 699	48 900	2 804	2 455
	August	389 651	133 797	341 223	104 108	48 428	2 830	2 439
	September . .	414 159	149 803	348 641	106 499	65 518	2 006	1 876
	Oktober . . .	392 239	153 906	319 629	102 076	72 610	1 625	1 454
	November . .	384 203	143 727	315 896	95 075	68 307	1 615	1 522
	Desember . .	465 645	219 767	376 896	156 146	88 749	6 380	6 116
	Brennevin i alt.		Innenl. brennevin.		Utenlandsk brennev.	60 pct. sprit.		
	I alt.	Herav detalj.	I alt.	Herav detalj.		I alt.	Herav detalj.	
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	
1926.	Januar	24 523	-	3 084	-	21 439	-	-
	Februar . . .	31 667	-	3 463	-	28 204	-	-
	Mars	37 659	-	4 436	-	33 223	-	-
	April	25 736	-	2 994	-	22 742	-	-
	Mai	33 057	-	4 091	-	28 966	-	-
	Juni	32 902	-	3 817	-	29 085	-	-
	Juli	32 165	-	3 696	-	28 469	-	-
	August	31 843	-	3 607	-	28 236	-	-
	September . .	30 343	-	4 410	-	25 933	-	-
	Oktober . . .	32 875	-	4 881	-	27 994	-	-
November . .	37 243	-	5 735	-	31 508	-	-	
Desember . .	59 089	-	11 829	-	47 260	-	-	
1927.	Januar	47 057	-	5 655	-	41 402	-	-
	Februar . . .	36 132	-	4 981	-	31 151	-	-
	Mars	41 789	-	5 409	-	36 380	-	-
	April	32 484	-	5 370	-	27 114	-	-
	Mai	462 064	343 770	308 742	243 790	153 322	59 153	47 429
	Juni	393 106	288 601	267 298	208 605	125 808	61 406	45 939
	Juli	356 789	287 928	227 461	189 488	129 328	48 889	40 037
	August	421 641	329 091	305 200	248 154	116 441	50 180	39 470
	September . .	401 431	324 073	301 243	251 660	100 188	48 513	40 852
	Oktober . . .	396 481	321 612	307 877	256 417	88 604	48 644	38 707
	November . .	376 094	305 003	285 207	238 764	90 887	46 002	37 543
	Desember . .	663 918	537 399	514 171	424 845	149 747	112 768	89 922

¹ Fratrullet returnert og erstattet for brekkasje, manko etc.

Tabell 5. Vinmonopolets salg¹ av de enkelte varesorter 1926.

Varesorter.	I alt.	Solgt til (en gros)			
		Apotek.	Læger, dyr- læger og syke- hus.	Tekn. bruk.	Legasjoner etc.
	L.	L.	L.	L.	L.
Sprit 96 pct.	538 950	401 616	25 567	111 518	249
Brennevin i alt	409 102	358 805	20 343	24 703	5 251
Innenl. brennevin.	56 043	49 895	2 496	84	3 568
Akevitt	51 709	46 387	2 063	1	3 258
Punsj	3 654	2 925	343	83	303
Likør	305	270	28	-	7
Bitter	375	313	62	-	-
Utenl. brennevin	353 059	308 910	17 847	24 619	1 683
Konjakk	135 818	120 496	10 814	4 129	379
Whisky	170 007	162 827	5 905	544	731
Genever	13 207	12 804	310	-	93
Rum	20 623	3 119	478	16 980	46
Likør	9 266	8 570	260	22	414
Bitter	152	134	12	-	6
Arak	3 546	575	26	2 944	1
Annet utenl. brennevin	440	385	42	-	13

Varesorter.	I alt.	En gros.			En detalj.		
		Skjenkebe- rettigede.	Samlag.	Annet en gros.	I alt.	Utsalg og forhandl.	Private.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	
Vin (drue-) i alt	9 032 003	1 956 743	1 786 660	219 115	3 962 518	3 626 993	1 442 492
Sterk vin (drue-)	7 883 661	1 805 584	1 703 253	202 960	3 711 797	3 222 510	949 354
Portvin	5 355 203	1 293 058	1 310 574	138 272	2 741 904	2 057 162	556 137
Sherry	307 988	105 775	53 383	11 167	170 325	86 339	51 324
Madeira	665 818	219 404	120 146	21 410	360 960	222 647	82 211
Marsala	18 741	349	682	46	1 077	8 104	9 560
Malaga	40 803	344	3 591	20 322	24 257	12 196	4 350
Vermut, fransk.	101 386	26 723	10 439	1 695	38 857	23 074	39 455
— italiensk.	456 951	146 148	67 284	7 800	221 232	175 232	60 487
Aperitif	6 046	2 539	434	66	3 039	1 657	1 350
Spansk bl. vin	808 184	8 381	104 822	2 012	115 215	597 736	95 233
Øvr. spanske	10 729	103	1 094	33	1 230	4 870	4 629
Andre sterke	111 812	2 760	30 804	137	33 701	33 493	44 618
Svak vin (drue-)	1 148 342	151 159	83 407	16 155	250 721	404 483	493 138
Bordeaux	804 525	77 420	63 078	12 284	152 782	302 658	349 085
Bourgogne	63 045	15 855	3 340	840	20 035	6 872	36 138
Rhin- og Moselviner	35 258	11 510	3 076	356	14 942	7 308	13 008
Muss. fr. viner	100 735	39 928	6 378	1 055	47 361	22 466	30 908
— tyske viner.	4 644	1 385	443	77	1 905	1 865	874
Span. og port. viner	86 059	3 974	5 818	1 167	10 959	52 465	22 635
Andre svake	54 076	1 087	1 274	376	2 737	10 849	40 490
Fruktvin	86 986	4 130	5 297	407	9 834	59 597	17 555
Ren alkohol	1 801 077	358 796	332 754	215 538	907 088	661 665	232 324
I brennevin	175 300	-	-	175 300	175 300	-	-
I vin og fr. vin	1 625 777	358 796	332 754	40 238	731 788	661 665	232 324

¹ Fratrukket retur og erstattet for brekkasje, manko m. v.

Tabell 6. Vinmonopolets¹ salg av de enkelte varesorter 1927.

Varesorter.	I alt.	En gros.				En detalj.	
		Skjenkeberett.	Samlag.	Annet engros.	I alt.	Utsalg og forhandl.	Private.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Sprit 96 pct.	⁴ 444 386	-	-	444 386	444 386	-	-
Sprit 60 pct. ²	475 555	-	95 651	-	95 651	321 026	58 878
Brennevin i alt	³ 628 986	² 81 497	² 600 417	² 09 595	² 891 509	² 427 869	² 309 608
Innenl. brennevin.	² 538 614	² 33 833	² 409 855	³ 3 203	² 476 891	² 1 854 087	² 207 636
Akevitt gr. 1	759 509	13 618	108 230	6 381	128 229	544 256	87 024
Akevitt gr. 2	624 908	1 696	99 947	671	102 314	470 669	51 925
Akevitt (uspec.) ³	19 867	-	-	19 867	19 867	-	-
Punsj	215 609	15 900	27 930	1 877	45 707	159 236	10 666
Likør	9 018	457	1 759	75	2 291	5 580	1 147
Bittert.	22 213	4	2 726	111	2 841	18 332	1 040
Annet innenl. brennevin	887 490	2 158	169 263	4 221	175 642	656 014	55 834
Utenl. brennevin	¹ 090 372	² 47 664	² 190 562	² 176 392	² 414 618	² 573 782	² 101 972
Konjakk og Armagnak	267 659	5 299	42 821	74 589	122 709	125 687	19 263
Eau de vie ³	13 717	2	980	115	1 097	10 531	2 089
Whisky	631 295	31 717	122 040	70 852	224 609	342 477	64 209
Genever og Gin	64 952	3 510	11 545	5 233	20 288	38 689	5 975
Rum og Arak	56 197	703	6 747	22 425	29 875	22 272	4 050
Likør	⁵ 45 272	6 245	5 452	2 954	14 651	25 340	5 281
Annet utenl. brennevin	11 280	188	977	224	1 389	8 786	1 105
Vin (drue) i alt	⁶ 149 928	¹ 804 272	¹ 482 344	¹ 75 347	³ 461 963	¹ 919 038	⁷ 68 927
Sterk vin (drue-)	⁵ 353 034	¹ 653 142	¹ 384 291	¹ 61 281	³ 198 714	¹ 670 381	⁴ 83 939
Portvin	³ 969 999	¹ 269 282	¹ 104 524	¹ 07 049	² 480 855	¹ 176 945	³ 12 199
Madeira	494 573	182 716	98 796	16 765	298 277	153 374	42 922
Andre portug.	43 155	81	23 091	1	23 173	14 337	5 645
Sherry	213 963	78 106	37 747	9 443	125 296	55 884	32 783
Valencia- og Tarrag.	267 184	3 987	69 002	380	73 369	174 179	19 636
Andre spanske	46 772	365	5 581	20 921	26 867	11 776	8 129
Ital. Vermut.	216 460	96 791	37 780	4 822	139 393	64 648	12 419
Andre ital.	8 421	218	590	1 006	1 814	2 250	4 357
Fransk Vermut	54 522	16 323	5 841	726	22 890	12 039	19 593
Andre franske.	30 458	5 009	170	19	5 198	1 068	24 192
Andre sterke	7 527	264	1 169	149	1 582	3 881	2 064
Svak vin (drue-)	796 894	151 130	98 053	14 066	263 249	248 657	284 988
Bordeaux, rød	494 639	61 519	67 122	9 474	138 115	176 738	179 786
Bordeaux, hvit	81 402	15 817	10 516	1 374	27 707	26 950	26 745
Bourgogne, rød	29 477	10 946	2 411	492	13 849	4 069	11 559
Bourgogne, hvit	9 497	3 100	552	207	3 859	2 137	3 501
Rhin- og Mosel	40 537	13 251	3 644	341	17 236	8 087	15 214
Portug. vin	1 179	150	146	1	297	6	876
Spansk vin	23 722	2 904	3 565	781	7 250	5 653	10 819
Ital. vin	3 627	355	142	44	541	1 080	2 006
Annen svak vin	24 188	1 237	2 746	488	4 471	6 627	13 090
Musserende fransk	87 493	41 132	7 130	841	49 103	17 206	21 184
Musserende tysk	1 133	719	79	23	821	104	208
Fruktvin	46 396	1 917	2 318	257	4 492	28 933	12 921
Ren alkohol	² 824 321	³ 61 729	⁵ 68 023	¹ 14 985	¹ 044 737	¹ 499 422	² 80 162
I brennevin og sprit, 60 pct.	¹ 720 597	³ 2 232	² 94 855	⁸ 2 895	⁴ 09 982	¹ 152 838	¹ 57 777
I vin og fruktvin	¹ 103 724	³ 29 497	² 73 168	³ 2 090	⁶ 34 755	³ 46 584	¹ 22 385

¹ Fratrullet retur og erstattet for brekkasje, manko m. v. ² Kun for mai—desember. ³ Først opgaven for mai er spesifisert. ⁴ Herav til medisinsk bruk 345 446 l., til teknisk bruk 98 940 l. ⁵ Herav fransk 33 409 l., spansk 1 256 l., hollandsk 7 048 l., annen 678 l., uspesifisert (jan.april) 2 881 l.

Tabell 7. Apotekenes omsetning av sprit og brennevin 1924—1927.

NB. I denne tabell er i likhet med tidligere praksis for brennevin regnet med 50 pct. alkohol.	Kjøpt fra A/S Vinmo-polet.	Solgt mot læge-resept.	Solgt mot dyrl.-resept.	Solgt mot dept.-licens.	Solgt til med. bruk i alt.	Anv. til medikamen-ter.	Samlet av-gang.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
A. Sprit 96 pct.							
Jan.-april 1927	135 506	10 696	34 858	889	48 828	87 728	144 655
— " — 1926	137 531	9 915	34 399	1 016	47 242	81 638	136 931
Mai—desbr. 1927	179 777	8 766	38 140	764	50 094	125 184	183 526
— " — 1926	264 085	18 339	70 158	3 194	96 149	150 967	262 259
1927.	315 283	19 462	72 998	1 653	98 922	212 912	² 328 181
1926.	401 616	28 254	104 557	4 210	143 391	232 605	³ 399 190
1925.	413 063	33 372	121 232	-	160 795	224 287	409 545
1924.	587 716	121 600	198 745	-	327 784	243 235	596 258
B. Brennevin.							
Jan.-april 1927	133 737	74 984	20 181	26 117	127 066	12 661	140 096
— " — 1926	109 868	54 261	13 099	24 240	97 526	12 006	110 285
Mai—desbr. 1927	42 255	17 632	6 244	9 754	36 269	11 607	48 156
— " — 1926	253 529	117 832	33 425	59 700	224 640	23 398	249 362
1927.	175 992	92 616	26 425	35 871	163 335	24 268	⁴ 188 252
1926.	363 397	172 093	46 524	83 940	322 166	35 404	⁵ 359 647
1925.	297 731	200 130	45 823	-	267 593	38 521	308 468
1924.	484 677	442 235	48 000	-	508 500	74 751	590 231
C. Ren alkohol.							
1. Bygdene.⁶							
Eggen om Oslofjord	{ 1927 36 414	{ 6 938	{ 14 103	{ 1 447	{ 23 740	{ 15 192	{ 39 362
	{ 1926 50 913	{ 10 780	{ 18 080	{ 3 380	{ 34 109	{ 15 661	{ 50 500
Oplandene	{ 1927 30 205	{ 3 100	{ 13 915	{ 445	{ 17 984	{ 12 847	{ 31 353
	{ 1926 38 086	{ 6 240	{ 17 131	{ 1 307	{ 25 228	{ 12 565	{ 38 498
Telemark	{ 1927 6 066	{ 1 143	{ 2 057	{ 107	{ 3 444	{ 2 224	{ 5 775
	{ 1926 5 880	{ 1 293	{ 2 111	{ 137	{ 3 706	{ 1 916	{ 5 756
Agderfylkene (Aust-Agder)	{ 1927 1 243	{ 206	{ 596	{ 9	{ 834	{ 449	{ 1 301
	{ 1926 1 699	{ 260	{ 771	{ 94	{ 1 176	{ 477	{ 1 697
Vest-Norge	{ 1927 14 843	{ 2 484	{ 3 800	{ 214	{ 6 690	{ 8 434	{ 15 469
	{ 1926 19 065	{ 3 527	{ 5 929	{ 532	{ 10 320	{ 8 379	{ 19 313
Trøndelag	{ 1927 9 186	{ 1 677	{ 2 106	{ 16	{ 3 910	{ 5 105	{ 9 347
	{ 1926 10 866	{ 1 971	{ 2 625	{ 101	{ 4 940	{ 5 036	{ 10 412
Nord-Norge	{ 1927 16 165	{ 2 408	{ 2 075	{ 126	{ 5 324	{ 9 944	{ 16 550
	{ 1926 22 029	{ 2 851	{ 3 670	{ 137	{ 8 961	{ 14 140	{ 25 287
2. Byene.⁶							
Oslo	{ 1927 72 849	{ 16 286	{ 8 170	{ 8 886	{ 34 342	{ 42 272	{ 77 309
	{ 1926 120 197	{ 34 218	{ 13 886	{ 24 816	{ 74 994	{ 46 630	{ 123 355
Bergen	{ 1927 13 919	{ 2 364	{ 2 018	{ 659	{ 5 181	{ 10 136	{ 15 482
	{ 1926 26 176	{ 5 600	{ 5 799	{ 1 547	{ 13 421	{ 12 050	{ 25 683
Eggen om Oslofj. (ekskl. Oslo)	{ 1927 55 453	{ 7 329	{ 10 907	{ 3 185	{ 22 340	{ 31 351	{ 56 265
	{ 1926 82 759	{ 12 490	{ 17 615	{ 5 827	{ 38 054	{ 30 609	{ 72 686
Oplandene	{ 1927 12 754	{ 1 929	{ 3 425	{ 371	{ 6 227	{ 6 672	{ 13 265
	{ 1926 18 003	{ 3 367	{ 6 853	{ 960	{ 11 865	{ 6 112	{ 18 441
Telemark	{ 1927 16 217	{ 2 688	{ 3 824	{ 855	{ 7 569	{ 8 377	{ 16 757
	{ 1926 19 617	{ 4 002	{ 4 867	{ 1 708	{ 10 833	{ 8 233	{ 19 773
Agderfylkene	{ 1927 17 502	{ 3 136	{ 3 689	{ 739	{ 7 825	{ 9 096	{ 18 383
	{ 1926 21 377	{ 4 403	{ 3 917	{ 1 347	{ 10 093	{ 9 281	{ 21 122
Vest-Norge (ekskl. Bergen)	{ 1927 34 256	{ 6 678	{ 5 100	{ 958	{ 13 590	{ 19 038	{ 35 250
	{ 1926 43 941	{ 7 420	{ 6 864	{ 1 497	{ 20 992	{ 22 957	{ 47 517
Trøndelag	{ 1927 28 792	{ 3 927	{ 3 292	{ 1 011	{ 9 987	{ 19 790	{ 30 426
	{ 1926 39 388	{ 10 218	{ 8 367	{ 2 010	{ 21 231	{ 20 898	{ 43 006
Nord-Norge	{ 1927 24 806	{ 2 704	{ 3 002	{ 499	{ 7 600	{ 15 600	{ 26 890
	{ 1926 37 569	{ 5 293	{ 5 115	{ 643	{ 13 948	{ 19 284	{ 38 591

¹ Departementale licenser blev gitt allerede fra mars 1924, til dels også tidligere, men blev før 1926 i statistikken slått sammen med lægeresepser. ² Herav til læger, dyrlæger, sykehus og klinikk: 4 599, til tannlæger: 0, til skib og ekspedisjoner: 210, til teknisk og videnskapelig bruk: 11 394, svinn og spill: 4 953. ³ Do. 6 254, do. 116, do. 589, do. 16 062, do. 6 543. ⁴ Do. 3 499, do. 4 170, do. 754, do. 0, do. 649. ⁵ Do. 7 201, do. 8 713, do. 3 695, do. 0, do. 2 077. ⁶ Se note 1—4 i tabell 13.

Tabell 8. Tilvirkning av øl 1921—1927.

Måneder.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.
	HI.	HI.	HI.	HI.	HI.	HI.	HI.
	Skatteklasse I. Med inntil 2.50 vol.pct. alkohol.						
Januar	3 237	2 300	2 258	1 792	1 537	1 113	803
Februar	3 228	2 368	2 026	2 186	1 556	1 147	955
Mars	4 620	3 379	3 267	1 052	1 854	1 848	1 185
April	6 246	3 877	3 189	1 849	2 818	1 762	1 409
Mai	7 702	5 637	4 288	2 815	3 673	2 353	1 658
Juni	7 401	7 018	4 422	5 183	3 965	3 200	1 988
Juli	8 927	6 074	7 050	4 594	5 353	3 032	2 810
August	6 005	4 547	3 717	3 768	2 459	2 087	1 680
September	4 238	3 722	2 562	3 528	1 741	1 348	1 179
Oktober	3 875	2 839	2 516	1 613	1 558	1 057	887
November	2 692	2 437	1 997	1 507	1 136	1 009	789
Desember	3 301	2 814	2 146	1 969	1 427	1 171	883
I alt	61 472	47 012	39 438	31 856	29 077	21 127	16 226
	Skatteklasse II. Med 2.50—4.75 vol.pct. alkohol.						
Januar	36 382	32 843	38 604	36 862	35 665	31 213	28 898
Februar	35 705	33 496	34 122	41 388	33 479	29 585	28 774
Mars	47 545	41 919	49 270	21 432	37 551	43 195	33 985
April	53 202	44 680	43 627	30 646	46 391	36 621	37 770
Mai	52 499	52 042	52 941	36 881	51 565	43 524	38 870
Juni	50 770	65 301	60 963	62 237	59 009	53 555	43 592
Juli	76 304	62 548	77 929	67 681	78 481	65 484	59 458
August	68 423	59 970	65 742	60 077	56 511	54 297	49 355
September	56 257	51 388	51 755	52 097	44 616	42 489	37 721
Oktober	49 184	43 191	48 479	43 223	40 154	35 336	31 695
November	38 968	38 249	39 429	36 655	31 519	32 484	26 768
Desember	52 573	50 606	49 215	51 188	43 716	43 602	35 741
I alt	617 812	576 233	612 076	540 367	558 657	511 385	452 627
	Skatteklasse III. Med 4.75—7 vol.pct. alkohol.						
Januar	14 394	14 802	8 363	10 231	10 561	9 484	8 150
Februar	14 357	15 850	11 119	11 707	10 219	9 444	8 346
Mars	17 471	19 479	14 310	6 616	11 568	13 416	9 411
April	16 470	19 073	13 329	9 088	15 162	10 803	10 213
Mai	14 538	20 580	15 019	10 378	15 917	12 470	9 749
Juni	12 779	20 999	15 923	15 444	15 585	13 043	10 679
Juli	14 278	18 251	16 911	14 865	15 999	12 402	10 693
August	16 019	18 577	13 650	12 489	13 487	11 264	9 736
September	16 262	17 463	12 017	11 983	12 780	10 261	8 526
Oktober	16 288	16 674	12 414	11 490	12 445	9 669	8 252
November	14 577	15 492	10 868	10 534	10 617	9 304	7 367
Desember	21 895	26 945	13 787	14 845	13 680	12 443	9 502
I alt	189 328	224 185	157 710	139 670	158 020	134 008	110 624
Hovedsum, hl.	868 612	847 430	809 224	711 893	745 754	666 520	579 477
Forbruk ¹ , hl.	869 529	848 171	809 024	711 708	745 153	666 282	² 579 223
Pr. innbygger, liter. . .	32.8	31.6	29.9	26.1	27.2	24.1	20.9

¹ Tilvirkningen + innførsel (÷ gjenutført) ÷ utførsel. ² Alkoholinnholdet er 25 839 (1926 29 738) hl. svarende til en gjennomsnittsprøsent av 4.46 (1926 4.46). For de enkelte skatteklasser var gjennomsnittshalten etter oppgaver fra Finansdepartementets kjemiske konsulent: kl. I 1.95 (1926 1.97), kl. II 4.15 (1926 4.15) kl. III 6.10 (1926 6.06) pct. For det innførte øl er der regnet med 6.00 pct.

Tabell 9.¹ Anholdt sprit og brennevin fordelt efter anholdelsesgrunnen 1923—1927.

Landsdeler ²	Tilsammen.		Innsmuglet og bjerget, hittet.		Hjemmebr. (brennevin).	Ulovlig kjøp, solgt m. v.			
						Lovlig innført eller tilvirket		Innførsel eller tilvirkningsforhold ukjent.	
	Sprit.	Br.vin.	Sprit.	Br.vin.		Sprit.	Br.vin.	Sprit	Br.vin.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
Riket.									
1927 året	65 070	3 448	64 749	1 639	1 440	180	346	141	23
4. kvartal	5 802	1 044	5 650	429	390	114	225	38	-
3. —	18 165	530	18 149	193	233	3	82	13	22
2. —	22 918	923	22 823	487	397	7	39	88	-
1. —	18 185	951	18 127	530	420	56	-	2	1
1926 året	³ 120 962	6 238	120 820	2 763	3 156	96	289	46	30
4. kvartal	33 900	1 325	33 891	546	759	-	20	9	-
3. —	11 256	1 149	11 187	315	797	52	22	17	15
2. —	69 408	2 476	69 375	1 502	779	24	195	9	-
1. —	6 398	1 288	6 367	400	821	20	52	11	15
1925 året	88 949	6 918	82 275	2 790	3 918	739	78	5 935	132
4. kvartal	9 286	2 219	8 461	667	1 400	14	55	811	97
3. —	26 907	2 313	24 567	271	2 019	2	-	2 338	23
2. —	34 771	1 262	33 757	976	276	617	-	7 867	10
1. —	17 985	1 124	15 490	876	223	106	23	2 389	2
1924 året	248 850	9 082	217 506	7 825	481	824	558	30 520	218
4. kvartal	42 421	1 572	36 827	1 314	191	571	19	5 023	48
3. —	86 854	1 158	78 763	938	127	224	1	7 867	92
2. —	62 324	992	49 950	861	103	-	5	12 374	23
1. —	57 251	5 360	51 966	4 712	60	29	533	5 256	55
1923 året	628 256	14 885	568 568	13 832	531	100	-	59 588	522
4. kvartal	209 097	2 665	196 614	2 452	137	99	-	12 384	76
3. —	110 780	1 920	99 822	1 579	312	-	-	10 958	29
1.—2. kvartal	308 379	10 300	272 132	9 801	82	1	-	36 246	417
Egn. om Oslofj.:									
1927	28 825	1 110	28 586	426	589	106	90	133	5
1926	43 079	2 043	43 006	346	1 496	62	201	11	-
1925	45 782	1 712	39 303	1 070	642	632	-	5 847	-
Oplandene:									
1927	-	351	-	-	346	-	5	-	-
1926	3	787	3	-	758	-	20	-	9
1925	30	2 754	18	3	2 731	1	20	11	-
Telemark:									
1927	4 348	87	4 348	2	44	-	41	-	-
1926	2 315	209	2 301	36	162	14	11	-	-
1925	498	186	459	41	145	-	-	39	-
Sydvest-Norge:									
1927	29 492	787	29 431	650	104	56	32	5	1
1926	² 70 958	2 097	70 938	1 896	180	-	-	20	21
1925	39 307	1 398	39 191	1 191	73	92	2	24	132
Trøndelag:									
1927	1 372	310	1 369	20	210	-	63	3	17
1926	3 954	351	3 954	67	283	-	1	-	-
1925	2 815	256	2 800	60	151	10	45	5	-
Nord-Norge:									
1927	1 033	803	1 015	541	147	18	115	-	-
1926	653	751	618	418	277	20	56	15	-
1925	517	612	504	425	176	4	11	9	-

¹ Tabell 9—10 omfatter politiets og tollvesenets samlede virksomhet. ² Se note 1—4 i tabell 13. ³ Beslaglagt i Kr.sunds politidistrikt 56 453 liter (et enkelt parti på ca. 53 tusen liter).

Tabell 10. Anholdt sprit og brennevin i de enkelte distrikter i 1925—1927.

	Samlet mengde anholdt.						Anholdt mengde innsmuglet, innbjerget og hittet.			
	Sprit.			Brennevin.			Sprit.		Brennevin.	
	1927.	1926.	1925.	1927.	1926.	1925.	1927.	1926.	1927.	1926.
	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.	L.
I. Riket	65 070	120 962	88 949	3 448	6 238	6 918	64 749	120 820	1 639	2 763
II. Egnen om Oslofjord	28 825	143 079	45 782	1 110	2 043	1 712	28 586	43 006	426	346
1. Oslo	2 624	7 564	7 212	279	328	529	2 440	7 564	225	171
2. Halden	152	111	281	7	70	32	111	111	-	3
3. Sarpsborg	125	926	1 653	32	243	1	125	868	25	-
4. Fredrikstad	2 908	2 436	7 246	7	-	23	2 908	2 436	-	-
5. Moss	1 354	2 716	2 091	11	26	32	1 354	2 716	7	7
6. Follo	643	1 090	935	31	58	33	640	1 080	4	4
7. Aker	1 338	140	1 693	58	123	60	1 338	140	-	-
8. Romerike	5	9	23	150	371	84	5	9	-	-
9. Drammen, Ringerike	624	3 738	2 705	275	357	231	613	3 738	98	117
10. Kongsberg	420	244	155	174	183	138	420	244	52	-
11. Nord-Jarlsberg, Holmestr.	4 350	13 221	1 351	66	39	11	4 350	13 216	-	-
12. Tønsberg	8 346	7 829	4 314	-	39	14	8 346	7 820	-	36
13. Sandefjord	4 195	440	554	10	-	-	4 195	445	10	-
14. Larvik	1 741	2 615	15 569	10	206	524	1 741	2 616	5	9
III. Oplandene	-	3	30	351	787	2 754	-	3	-	-
1. Vinger og Odal	-	-	-	60	52	-	-	-	-	-
2. Hamar	-	-	1	111	197	2 438	-	-	-	-
3. Glåmdal, Kongsvinger	-	-	10	121	218	153	-	-	-	-
4. Vestopl., Gudbrandsdalen	-	3	19	59	320	163	-	3	-	-
IV. Telemark	4 348	2 315	498	87	209	186	4 348	2 301	2	36
1. Telemark, Kragerø, Skien	4 348	2 281	468	36	101	69	4 348	2 271	2	36
2. Rjukan, Notodden	-	34	30	51	108	117	-	30	-	-
V. Sydvest-Norge	29 492	70 958	39 307	787	2 097	1 398	29 431	70 938	650	1 896
1. Risør, Tvedestrand	10	-	4 260	-	-	-	10	-	-	-
2. Arendal	553	10	2 246	13	2	29	553	10	13	-
3. Grimstad, Lillesand	-	499	2 057	-	-	2	-	499	-	-
4. Kristiansand	2 528	290	1 950	37	199	117	2 528	290	16	129
5. Vest-Agder	250	339	2 727	11	4	14	250	329	10	-
6. Rogal., Egersund, Sandnes	971	1 474	2 852	112	51	53	920	1 474	84	34
7. Stavanger	186	803	581	84	193	295	181	803	84	186
8. Haugesund	628	2 282	152	137	241	346	628	2 282	137	241
9. Bergen	299	23	825	35	57	301	294	14	33	10
10. Hard., Hordal, Sogn & Fjord	200	793	506	66	45	52	200	792	42	15
11. Ålesund, Molde	11 715	7 992	3 362	128	53	66	11 715	7 992	126	40
12. Kristiansund	12 152	56 453	17 789	164	1 252	123	12 152	56 453	105	1 241
VI. Trøndelag	1 372	3 954	2 815	310	351	256	1 369	3 954	20	67
1. Trondhjem	1 017	3 344	677	144	188	88	1 017	3 344	20	65
2. Orkdal	-	3	22	55	63	62	-	3	-	2
3. Ut-Trøndelag	253	7	2 081	74	54	83	250	7	-	-
4. Inn-Trøndelag, Namdal	102	600	35	37	46	23	102	600	-	-
VII. Nord-Norge	1 033	653	517	803	751	612	1 015	618	541	418
1. Helgeland	285	11	112	38	13	3	285	11	-	-
2. Bodø	135	11	34	-	11	-	135	-	-	-
3. Narvik	173	494	228	539	397	258	169	494	511	349
4. Lofoten, Vesterålen	4	-	134	33	28	98	4	-	-	-
5. Senja, Tromsø	235	11	-	86	163	144	228	11	22	50
6. Vest-Finnmark	201	26	-	39	81	69	194	9	1	19
7. Vadsø, Vardø, Sør-Varanger	-	100	9	68	58	40	-	93	7	-

¹ Dessuten 243 l. denaturert.

Tabell 11. Konfiskerte befordringsmidler 1926 og 1927.

	Tilsammen.		Motorfartøier.		Robåter o. lign.		Automobiler.		Andre landbe- fordr.smidler.	
	Antall.	Verdi.	Antall.	Verdi.	Antall.	Verdi.	Antall.	Verdi.	Antall.	Verdi.
1927.	33	Kr. 149 405	12	Kr. 31 700	5	Kr. 1 625	13	Kr. 14 980	3	Kr. 1 100
1. kvartal. . .	11	14 800	5	10 000	2	600	3	3 300	1	900
2. —	4	17 200	3	15 200	—	—	1	2 000	—	—
3. —	7	12 550	3	5 800	—	—	4	6 750	—	—
4. —	11	4 855	1	700	3	1 025	5	2 930	2	200
1926.	25	283 585	13	75 500	6	525	3	7 200	3	360
1. kvartal. . .	3	310	—	—	2	110	—	—	1	200
2. —	9	9 590	5	7 200	2	330	1	2 000	1	60
3. —	10	42 955	7	42 800	2	55	—	—	1	100
4. —	3	30 730	1	25 500	—	30	2	5 200	—	—
1925.	136	³ 261 555	91	200 325	9	2 200	17	53 600	19	5 430
2. halvår 24	55	146 973	54	144 473	-	-	1	2 500	-	-

¹ Herav kun som verdi 5 050 kr. Av den samlede verdi faller på egnen om Oslofjord (se note 1, tab. 13) kr. 27 705 (29 befordringsmidler). ² Herav kun som verdi 1 450 kr. Av den samlede verdi faller på egnen om Oslofjord 73 070 kr. (19 befordringsmidler). ³ Herav kun som verdi 2 025 kr. Av den samlede verdi faller på egnen om Oslofjord kr. 240 215 (120 befordringsmidler).

Tabell 12. Rusdrikklovforselser m. v. Antall straffelte for de forskjellige slags overtredelser 1923—27.

(Straffelte for flere overtredelser samtidig er opført under hver av vedkommende overtredelser.)

	Hjemmebrenning.	Smugling m. v. ¹	Salgs- eller ² skjenkeberettigedes ulovl. salg m. v. av:		Andres ulovlige kjøp, salg m. v. av:			Ulovl. forfaring av medbragt sprit og brennevin.	Ulovl. fort. i for- eninger klubber o. l. av sprit og br.v.	Reseptmisbruk (brennev. resept.).	Ulovl. renaturering eller drikk av denaturert sprit.	Ulovlig salg av denaturert sprit.
			Vin.	Øl.	Sprit, br.vin.	Vin.	Øl.					
Riket:												
1927	1 549	603	16	30	1 772	210	178	143	30	31	302	34
1926	2 298	895	20	46	3 114	392	231	216	29	57	580	42
1925	1 407	³ 1 164	12	18	3 953	436	393	211	36	41	294	28
1924	411	³ 1 612	12	34	4 454	76	352	?	?	28	185	12
1923	244	³ 1 596	?	?	4 659	?	?	?	?	52	93	?
Bygder:												
1927	1 399	187	10	17	1 219	77	88	74	17	13	64	5
1926	2 072	301	11	23	2 049	109	145	83	20	39	87	2
1925	1 303	507	8	12	2 648	144	257	79	3	23	48	5
1924	374	541	6	20	2 308	34	255	?	?	5	35	3
1923	217	397	?	?	2 023	?	?	?	?	39	36	?
Byer:												
1927	150	416	6	13	553	133	90	69	13	18	238	29
1926	226	594	9	23	1 065	283	86	133	9	18	493	40
1925	104	651	4	6	1 305	292	136	132	33	18	246	23
1924	37	390	6	14	2 146	38	97	?	?	23	150	9
1923	27	253	?	?	2 636	?	?	?	?	13	57	?
	Hjemmebrenning.				Smugling m. v. ¹				Ulovlig kjøp, salg m. v. av sprit og br.vin av andre enn salgs- og skjenkeberettigede.			
	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
Riket:												
1927	473	471	314	291	253	122	84	144	694	496	261	321
1926	576	553	593	576	292	152	188	263	798	753	827	736
1925	270	327	364	446	358	324	226	256	1 151	978	924	900
1924	91	94	129	97	425	356	372	459	1 030	974	1 100	1 350
1923	69	61	49	65	326	415	406	449	1 046	1 240	1 035	1 338

¹ Ulovl. innførsel av sprit og brennevin, straffbar forberedelse av ulovl. innførsel, ulovl. sjøtransport, utlosning m. v. av sprit og brennevin (l. §§ 47—51). ² I 1927 har ingen som er salgs- eller skjenkeberettiget til å selge eller skjenke sprit og brennevin overtrådt denne rett. ³ I tallene for Riket er medregnet antall personer som er straffelt ved kjennelse av Tolldepartementet.

Tabell 13. Hjemmebrenning, smugling, ulovlig omsetning m. v. av sprit og brennevin fylkesvis 1925—27.

	Hjemmebrenning.						Smugling m. v. ⁵						Ulovlig kjøp, salg m. v. av sprit og brennevin av andre enn salgsberettigede.					
	1927.		1926.		1925.		1927.		1926.		1925.		1927.		1926.		1925.	
	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.	Byg-der.	Byer.
I. Riket	1 399	150	2 072	226	1 303	104	187	416	301	594	507	651	1 219	553	2 049	1 065	2 648	1 305
	1 549		2 298		1 407		603		895		6 158		1 772		3 114		3 953	
II. Større landsdeler.																		
Eggen om Oslofjorden ¹	475	71	815	118	459	60	57	141	91	198	274	246	428	287	793	643	1 304	852
Oplandene ²	472	5	608	3	480	5	5	-	1	-	-	-	364	21	524	44	584	64
Telemark	41	12	88	17	82	10	6	-	5	5	20	17	33	28	96	23	130	36
Sydvest-Norge ³	123	3	125	15	97	10	95	139	175	300	153	282	140	99	250	144	270	146
Trøndelag	130	43	236	51	50	10	4	39	12	31	51	22	97	52	210	101	265	114
Nord-Norge ⁴	158	16	170	22	135	9	20	97	17	60	9	84	157	66	176	110	95	93
III. Fylker.																		
Østfold	39	1	100	3	38	2	19	11	42	4	173	7	154	83	243	101	670	248
Vestfold	24	2	66	5	15	4	26	36	37	5	74	36	45	22	70	125	190	97
Akershus	265	-	389	-	263	1	10	-	6	-	13	1	83	-	285	-	243	1
Oslo	-	51	-	92	-	38	-	90	-	175	-	198	-	138	-	383	-	451
Buskerud	149	17	290	18	143	15	2	4	6	14	14	4	146	44	195	34	201	55
Hedmark	329	2	373	2	321	3	3	-	1	-	-	-	289	8	330	32	431	36
Opland	141	3	235	1	159	2	2	-	-	-	-	-	75	13	194	12	153	28
Telemark	41	12	88	17	82	10	6	-	5	5	20	17	33	28	96	23	130	36
Aust-Agder	23	-	3	-	8	1	1	1	-	4	1	20	17	-	4	1	16	7
Vest-Agder	12	-	25	5	14	1	7	13	6	34	5	19	19	7	41	25	18	41
Rogaland	22	1	22	1	24	3	25	72	34	159	45	131	42	19	25	15	70	10
Hordaland	25	-	37	-	31	-	10	-	14	-	21	-	8	-	17	-	24	-
Bergen	-	1	-	7	-	2	-	34	-	91	-	88	-	20	-	30	-	55
Sogn og Fjordane	14	-	4	-	10	-	1	-	-	-	3	-	12	-	18	-	13	-
Møre	27	1	34	2	10	3	51	19	121	12	78	24	42	53	145	73	129	33
Sør-Trøndelag	84	43	122	50	21	10	2	39	10	30	44	20	46	48	94	99	127	77
Nord-Trøndelag	46	-	114	1	29	-	2	-	2	1	7	2	51	4	116	2	138	37
Nordland	72	-	59	10	41	6	8	89	2	43	4	71	64	36	57	66	57	31
Troms	29	3	34	2	34	2	3	8	-	7	-	2	28	8	26	8	5	1
Finnmark	57	13	77	10	60	1	9	-	15	10	5	11	65	22	93	36	33	61

¹ Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold. ² Fylkene Hedmark og Opland. ³ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Møre. ⁴ De tre nordligste fylker. ⁵ Se note 1 tabell 12. ⁶ 6 personer som er straffet ved departementskjennelse er ikke regnet med.

Tabell 14. Drukkenskapsforseelser (samtlige) og forseelser pr. 1 000 innbyggere¹ i byene, Oslo, byene utenfor Oslo og bygdene. 1913—1927.

År	Byene.		Oslo.		Byene utenfor Oslo.		Bygdene.	
	Drukkenskapsforseelser.	Pr. 1 000 innbyggere.	Drukkenskapsforseelser.	Pr. 1 000 innbyggere.	Drukkenskapsforseelser	Pr. 1 000 innbyggere.	Drukkenskapsforseelser.	Pr. 1 000 innbyggere.
1927	31 286	39.0	14 709	58.4	16 577	30.1	4 761	2.4
1926	31 057	38.6	15 197	60.1	15 860	28.7	4 954	2.5
1925	33 453	41.5	16 518	64.8	16 935	30.7	4 989	2.6
1924	38 651	47.9	18 704	72.8	19 947	36.3	4 537	2.4
1923	44 441	55.3	22 504	87.6	21 937	40.1	4 578	2.4
1922	40 369	50.4	18 195	70.7	22 174	40.8	4 316	2.3
1921	32 077	40.3	13 750	53.2	18 327	34.1	3 425	1.8
1920	31 304	39.7	13 624	52.7	17 680	33.4	3 235	1.8
1919	34 770	44.6	16 938	65.9	17 832	34.1	2 640	1.5
1918	22 036	28.5	12 217	47.8	9 819	19.0	878	0.5
1917	29 413	38.5	13 672	53.9	15 741	30.8	1 696	1.0
1916	57 460	76.1	24 818	96.4	32 642	64.9	4 821	2.8
1915	47 236	63.8	20 684	81.5	26 552	54.2	4 821	2.8
1914	44 764	61.6	19 071	75.6	25 693	53.8	4 368	2.5
1913	50 496	70.5	20 293	81.0	30 203	64.6	5 181	3.0

¹ Beregnet efter den tilstedeværende middelfolkemengde i hvert år.**Tabell 15. Drukkenskapsforseelser (samtlige) i byene og bygdene i hvert kvartal 1913—1927.**

År.	Byene.				Bygdene.			
	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
1927	7 357	8 140	7 663	8 126	1 050	1 323	1 233	1 155
1926	8 041	7 832	7 586	7 598	1 156	1 335	1 421	1 042
1925	8 854	8 351	8 165	8 083	1 150	1 231	1 381	1 227
1924	9 162	9 908	9 439	10 142	974	1 154	1 221	1 188
1923	11 408	11 920	10 737	10 376	1 074	1 358	1 114	1 032
1922	8 436	9 410	10 348	12 175	849	1 121	1 150	1 196
1921	7 585	7 077	7 789	9 626	847	833	837	908
1920	7 311	7 999	7 821	8 173	800	806	819	810
1919	7 455	10 159	9 473	7 683	328	715	812	785
1918	4 990	5 483	5 741	5 822	241	214	215	208
1913	11 679	12 554	13 029	13 234	1 028	1 371	1 388	1 394

Tabell 16. Drukkenskapsforseelser (samtlige) i byene og bygdene i hver måned i 1924—1927.

Måned.	Byene.				Bygdene.			
	1924.	1925.	1926.	1927.	1924.	1925.	1926.	1927.
Januar.	2 752	2 901	2 502	2 310	350	368	387	314
Februar	3 073	2 823	2 440	2 437	333	438	368	287
Mars.	3 337	3 130	3 099	2 610	291	344	401	449
April	3 771	3 011	2 682	2 597	372	413	419	405
Mai	3 328	3 081	2 718	2 830	396	418	494	420
Juni	2 809	2 259	2 432	2 713	386	400	422	498
Juli	2 952	2 283	2 429	2 316	412	380	478	368
August	3 352	2 986	2 521	2 597	371	513	494	449
September	3 135	2 896	2 636	2 750	438	488	449	416
Oktober	3 390	3 162	2 655	3 040	445	532	393	490
November	3 505	2 584	2 387	2 583	377	426	347	362
Desember	3 247	2 337	2 556	2 503	366	269	302	303

Tabell 17. Arrestasjoner pr. 1000 innbyggere¹ i samtlige byer,

Nr.	Byer, ³	1905—1913, ³		1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.
		Lavest.	Høiest.									
	I. Samtlige byer . . .	36.9	56.2	34.3	29.4	30.0	38.0	42.8	37.5	32.6	30.8	30.4
	II. Byer utenfor Oslo .	32.7	51.8	25.6	24.1	24.0	29.1	28.7	26.7	23.2	21.5	22.8
	III. De enkelte byer:											
1	Halden*	28.6	52.8	14.1	18.3	20.1	33.8	42.5	25.5	22.2	18.3	32.1
2	Sarpsborg*	31.6	88.5	12.7	16.6	14.9	25.1	32.5	22.1	18.5	15.7	12.5
3	Fredrikstad	45.6	⁴ 72.3	61.3	55.5	49.9	86.6	73.5	94.8	101.5	79.7	58.1
4	Moss	21.7	⁵ 32.7	12.5	20.2	23.1	35.8	45.5	35.1	27.0	27.9	23.7
5	Son	⁶ -	⁶ -	-	-	-	3.5	-	1.8	5.3	-	-
6	Hølen*	⁷ -	⁷ -	-	4.7	27.9	9.2	-	13.6	9.1	4.5	-
7	Hvitsten	⁶ -	⁶ -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Drøbak*	12.7	25.7	13.0	8.0	11.6	6.6	2.5	12.0	14.4	11.6	10.6
9	Oslo*	40.4	67.5	52.0	40.2	42.3	56.6	72.7	60.4	53.1	50.9	46.9
10	Hamar*	31.2	66.5	55.8	37.8	33.7	42.0	32.4	25.6	35.8	42.9	28.4
11	Kongsvinger*	51.8	139.6	67.5	42.3	66.1	31.3	65.4	50.2	27.6	28.6	30.5
12	Lillehammer*	9.3	31.5	5.4	7.7	18.8	20.3	13.0	12.0	13.9	15.8	9.9
13	Gjøvik*	36.6	58.7	16.7	13.4	14.7	21.8	26.8	17.4	22.9	15.4	26.7
14	Hønefoss*	46.6	79.3	24.3	16.6	25.5	21.4	24.1	38.2	34.9	44.3	43.1
15	Drammen*	60.6	91.9	62.4	54.6	47.9	57.2	46.7	36.1	28.3	33.5	28.7
16	Holmsbu	⁸ -	⁸ -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Kongsberg*	36.5	71.4	14.1	30.8	47.5	61.2	33.5	40.3	20.0	26.3	17.6
18	Svelvik*	⁹ -	⁹ -	0.8	2.5	3.3	5.9	7.7	5.3	1.8	1.8	3.5
19	Holmestrand*	32.8	92.4	45.2	32.4	46.1	50.2	45.8	35.4	28.7	53.4	50.8
20	Horten*	13.5	37.5	7.6	10.5	17.1	32.5	28.3	17.4	13.9	16.7	13.3
21	Åsgårdstrand*	¹⁰ -	¹⁰ -	3.1	6.3	3.1	-	12.5	-	-	-	16.0
22	Tønsberg*	34.6	89.2	19.5	18.1	35.1	40.9	31.7	37.9	27.7	32.4	34.7
23	Sandefjord	23.8	140.3	45.8	38.3	56.3	78.0	78.8	78.2	81.9	71.2	68.1
24	Larvik*	18.5	80.3	21.1	14.9	21.7	32.4	32.4	35.3	27.0	25.4	24.5
25	Kragerø	23.4	47.3	10.0	7.7	19.4	22.9	19.4	16.5	10.7	11.7	14.6
26	Langesund	0.7	16.7	7.8	6.5	14.1	23.2	13.3	12.2	8.8	11.5	6.0
27	Stathelle	-	6.4	1.8	-	9.0	8.9	1.8	8.9	-	8.9	14.4
28	Brevik	10.0	45.1	14.2	24.9	33.4	34.8	25.2	24.0	24.0	11.8	16.9
29	Porsgrund	14.0	35.4	11.6	14.8	11.5	11.8	20.3	25.6	20.3	18.0	17.7
30	Skien*	53.5	102.2	13.6	41.5	39.4	31.7	45.9	27.7	22.2	20.3	30.5
31	Notodden	¹¹ -	¹¹ -	18.1	21.3	19.5	36.6	14.7	19.0	13.8	12.0	15.2

¹ Beregnet efter den tilstedeværende middelfolkemengde. ² For årene 1896—1916 se Socialdepartementets publikation om byen hadde lokal brennevinshandel i hele perioden 1905—13. ⁴ Samlagsårene 1905—1908 ikke medregnet. Promillen hadde byen samlag, men promillen er i de år ikke høyere enn i de følgende. ⁶ Opgaver kun for 1913 (0 promille). ¹⁰ Opgaver kun for 1913 (6.5 promille). ¹¹ Opprettet som by 1913 (73.4 promille). ¹² Samlagsårene 1905—09 ikke medregnet. ¹³ Opgaver kun for årene 1911—1913. ¹⁴ Samlagsårene 1905—1908 ikke medregnet. Promillen var i 1906 oppe i 13.2.

samtlige byer utenfor Oslo og i de enkelte byer 1905—1927.²

Nr.	Byer (forts.)	1905—1913.		1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.
		Lavest.	Høiest.									
32	Risør	2.8	6.6	1.6	1.3	1.6	4.3	3.7	10.5	3.5	6.4	4.0
33	Tvedestrand	¹² 6.3	¹² 11.0	2.4	4.8	6.4	1.6	10.6	8.9	10.7	7.5	7.4
34	Arendal*	28.4	101.0	27.1	17.1	15.3	24.0	27.5	31.3	24.5	24.0	37.7
35	Grimstad*	40.0	82.0	23.7	17.1	21.6	14.9	24.1	32.0	35.7	30.9	35.2
36	Lillesand	6.2	31.4	1.7	3.4	3.4	4.3	3.5	3.5	2.7	1.8	3.6
37	Kristiansand*	36.1	66.9	28.1	27.9	22.7	28.2	24.7	24.9	31.4	29.8	32.8
38	Mandal	4.3	17.8	-	2.7	4.0	7.9	2.3	5.6	6.0	5.1	7.4
39	Farsund	2.9	13.4	2.8	1.4	3.6	2.9	0.7	6.1	4.6	6.2	3.0
40	Flekkefjord	11.0	20.0	4.2	3.9	5.6	12.1	5.6	5.2	6.9	6.1	10.1
41	Sogndal	-	2.7	-	-	-	-	-	3.0	-	-	-
42	Egersund*	21.3	58.0	2.1	3.2	1.7	3.4	6.3	5.2	2.9	2.9	4.1
43	Sandnes	16.4	33.6	2.2	7.6	4.3	7.7	14.3	13.6	12.1	7.9	6.4
44	Stavanger*	18.0	61.8	27.6	26.6	25.9	29.6	31.4	25.8	22.8	17.1	15.6
45	Skudeneshavn	-	-	-	-	-	0.8	-	-	-	-	-
46	Kopervik	-	3.4	2.9	4.7	2.9	-	-	0.6	1.7	1.7	1.1
47	Haugesund	12.7	38.9	23.6	18.0	19.3	20.4	23.3	11.7	10.5	11.1	10.3
48	Bergen*	24.3	45.1	44.1	34.0	29.6	31.3	29.2	27.0	22.3	17.8	24.1
49	Florø	-	1.8	0.7	-	0.7	3.9	3.2	2.5	1.2	-	1.2
50	Ålesund	9.5	38.7	12.4	10.3	8.2	9.8	11.5	16.0	9.8	10.3	10.6
51	Molde*	18.8	44.2	5.5	4.7	2.5	4.8	2.6	3.6	4.2	8.7	10.3
52	Kristiansund	17.9	30.0	18.3	18.2	13.1	12.7	13.6	16.4	14.9	18.3	14.3
53	Trondhjem*	22.5	42.6	16.2	19.3	21.7	25.6	34.5	36.0	27.1	26.8	30.8
54	Levanger	6.2	15.9	2.8	6.6	4.3	17.1	16.4	9.4	8.2	6.6	10.1
55	Steinkjer	7.1	32.9	14.2	26.6	21.7	18.0	17.9	24.0	20.6	23.5	14.8
56	Namsos	2.0	16.4	-	4.1	0.6	2.7	8.1	6.8	4.0	8.0	6.7
57	Brønnøysund	¹³ -	¹³ -	¹³ -	¹³ -	¹³ -	¹³ -	-	1.7	-	-	0.8
58	Mosjøen	¹⁴ 5.6	¹⁴ 11.5	-	0.5	2.4	4.8	2.8	0.5	0.9	-	2.2
59	Mo	¹⁸ -	¹³ -	¹³ -	¹³ -	¹³ -	¹³ -	-	3.0	1.5	-	-
60	Bodø*	17.9	40.5	6.3	7.4	8.9	3.2	2.6	5.4	5.6	10.3	14.2
61	Narvik	4.5	17.8	4.3	11.9	23.3	44.8	31.4	29.3	26.6	25.7	42.7
62	Svolvær	¹³ -	¹³ -	6.2	7.8	3.0	5.5	2.2	2.6	9.5	7.5	7.7
63	Harstad	¹⁵ (4.6)	¹⁵ (8.6)	10.8	11.9	13.0	12.0	15.2	4.4	9.7	15.8	15.0
64	Tromsø*	32.3	61.6	19.4	16.7	11.2	8.3	5.7	4.5	13.2	7.2	10.1
65	Hammerfest	¹⁶ 35.4	¹⁶ 42.7	6.4	10.8	5.3	11.3	4.3	7.6	7.8	5.2	7.9
66	Vadsø*	16.6	98.9	0.5	-	-	-	1.1	3.2	4.2	5.1	1.5
67	Vardø	31.9	106.3	3.0	3.3	3.0	8.6	8.8	10.1	16.3	20.3	21.9

kasjon „Drukkenskapsforsøelser i Norge 1896—1912“ og Byråets „Drukkenskapsforsøelser 1913—1915 og 1916“. ³ * betyr var i 1905 oppe i 126.2. I 1904 (første samlagsår etter en femårsperiode uten samlag) var promillen 154.0. ⁵ 1905—1908 ⁷ Opgaver kun for 1913 (60.2 promille). ⁸ Opgaver mangler for 1911 og 1912. ⁹ Opgaver kun for 1913 (17.9 promille). Promillen var i 1908 oppe i 26.2. ¹³ Ikke opprettet som by. ¹⁴ Samlagsårene 1905—1907 ikke medregnet. Promillen var i 1908 oppe i 80.2.

Tabell 18. Drukkenskapsforseelser (samtlige; innenbysboendes)

Nr.	Byer.	Samtlige drukkenskapsforseelser pr. 1000 innbyggere. ¹						Drukkenskapsforseelser blandt innenbysboende pr. 1000 innbyggere. ¹					
		1922.	1923.	1924.	1925.	¹ / ₅ 1926 30/4 1927	¹ / ₅ 1927 30/4 1928	1922.	1923.	1924.	1925.	¹ / ₄ 1926 31/3 1927	¹ / ₄ 1927 31/3-28
	I. Samtlige byer .	50.4	55.3	47.9	41.5	37.7	39.7	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -
	II. Byer utenfor Oslo	40.8	40.1	36.3	30.7	28.4	31.7	22.4	23.6	20.7	16.7	16.2	16.8
	III. De enkelte byer:												
1	Halden	44.3	52.7	33.5	27.6	27.8	42.4	28.5	36.1	18.4	15.9	17.3	31.6
2	Sarpsborg	60.4	65.4	44.8	38.1	29.6	33.0	39.6	36.0	22.6	18.6	18.1	18.5
3	Fredrikstad	109.3	93.5	108.7	119.2	82.3	65.0	45.9	43.9	43.5	45.1	31.4	27.8
4	Moss	45.6	54.3	40.9	30.9	24.7	25.4	20.2	24.0	21.1	15.6	10.2	8.6
5	Son	3.5	-	26.3	8.8	1.8	-	-	-	12.3	3.5	1.8	-
6	Hølen	13.8	-	13.6	13.4	4.5	-	13.8	-	9.1	13.4	4.5	-
7	Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Drøbak	9.1	8.1	17.5	24.3	9.2	9.0	5.1	4.6	5.0	12.9	4.6	3.5
9	Oslo	70.7	87.6	73.0	64.8	58.0	57.2	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -
10	Hamar	55.6	36.7	33.8	41.2	44.7	32.8	25.1	11.8	14.7	15.1	14.8	10.2
11	Kongsvinger	36.5	72.4	60.8	41.3	39.1	30.2	7.2	14.9	13.9	11.9	8.2	4.7
12	Lillehammer	33.3	25.2	18.9	18.7	26.3	13.0	12.4	9.5	5.3	4.6	8.3	2.4
13	Gjøvik	36.3	41.9	22.8	35.1	25.0	35.5	19.8	23.8	13.1	19.8	12.9	14.2
14	Hønefoss	27.0	27.7	41.8	40.8	45.2	46.0	7.6	4.6	5.6	6.3	8.3	4.4
15	Drammen	64.0	52.2	39.6	31.1	36.2	29.1	29.6	22.2	17.3	11.5	12.9	11.7
16	Holmsbu	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	-	5.0	-
17	Kongsberg	68.1	39.2	45.8	24.9	29.3	22.3	16.9	16.3	17.2	10.5	11.6	12.1
18	Svelvik	16.8	13.6	18.5	16.0	13.2	13.2	15.1	6.0	9.7	13.3	14.9	12.3
19	Holmestrand	62.6	57.3	46.0	40.7	51.6	65.1	27.4	18.8	11.5	12.9	14.4	9.4
20	Horten	44.3	32.4	18.6	14.0	16.7	13.9	24.6	18.6	13.0	6.5	11.0	8.2
21	Åsgårdstrand	22.0	15.7	-	3.1	16.0	19.2	3.1	12.5	-	3.1	12.8	-
22	Tønsberg	42.9	32.1	38.1	29.8	37.8	40.8	20.5	13.3	12.1	12.1	18.3	16.9
23	Sandefjord	80.3	80.5	80.8	84.0	70.4	73.4	21.2	20.3	22.5	16.9	16.3	23.3
24	Larvik	35.9	34.1	38.6	30.3	25.5	32.9	19.4	15.2	18.3	16.0	13.6	17.7
25	Kragerø	28.7	24.4	19.6	12.6	15.1	12.1	17.4	13.8	11.4	10.3	11.7	10.4
26	Langesund	30.9	28.8	34.9	20.9	12.5	3.8	6.6	13.9	18.9	11.0	2.7	1.1
27	Stathelle	40.9	7.1	8.9	10.7	21.6	23.6	8.9	3.5	7.1	5.3	16.2	5.4
28	Brevik	60.1	55.5	52.3	51.2	36.1	41.7	22.5	27.5	24.8	26.0	16.5	19.7
29	Porsgrund	20.6	26.5	31.4	23.8	23.6	23.4	11.0	14.1	17.4	9.7	9.7	9.8
30	Skien	41.4	54.3	33.9	29.0	26.8	37.1	18.1	21.0	16.5	13.5	12.3	11.0
31	Notodden	59.3	28.9	24.4	19.2	16.6	20.8	47.2	23.5	19.0	14.1	12.5	12.1

¹ Beregnet efter den tilstedeværende middelfolkemengde i hvert år, for tidsrummet ¹/₅ (1/4) 1926—³/₄ (31/3) 1927 efter den tilstedeværende folkemengde ved utg. av 1926, og for tidsrummet ¹/₅ (1/4) 1927—³/₄ (31/3) 1928 efter den tilstedeværende folkemengde ved utgangen av 1927. ² For Oslo finnes ingen opgave.

pr. 1 000 innbyggere i de enkelte byer 1922—1927.

Nr.	Byer.	Samtlige drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere.						Drukkenskapsforseelser blandt innenbysboende pr. 1 000 innbyggere.					
		1922.	1923.	1924.	1925.	¹ / ₅ 1926 ³⁰ / ₄ - 27	¹ / ₅ 1927 ³⁰ / ₄ 1928	1922.	1923.	1924.	1925.	¹ / ₄ 1926 ³¹ / ₃ 1927	¹ / ₄ 1927 ³¹ / ₃ - 28
32	Risør	15.1	8.7	16.1	14.0	16.3	16.0	10.8	4.7	7.3	12.3	8.3	12.7
33	Tvedestrand	9.7	10.6	10.6	12.3	7.5	9.7	-	1.6	1.7	0.8	4.2	1.6
34	Arendal	27.4	31.8	33.4	26.5	32.8	47.5	12.4	14.5	13.8	11.4	15.1	21.5
35	Grimstad	14.9	24.5	33.3	37.5	42.9	40.6	7.6	3.1	8.0	6.3	11.7	6.1
36	Lillesand	12.2	9.6	7.0	6.2	6.3	9.2	0.9	-	4.4	1.8	-	4.6
37	Kristiansand	29.4	27.0	28.3	32.5	30.6	38.7	16.3	16.4	14.2	16.0	15.5	21.6
38	Mandal	15.8	8.8	13.3	8.1	12.2	27.4	9.3	4.8	7.1	3.3	3.3	16.2
39	Farsund	7.3	4.4	8.4	8.4	10.1	14.4	2.9	3.7	3.0	6.1	5.5	3.6
40	Flekkefjord	17.8	8.7	13.5	25.6	17.5	34.5	10.4	3.9	4.8	10.0	4.4	13.3
41	Sogndal	13.9	8.4	3.0	-	-	-	8.3	2.8	3.0	-	-	-
42	Egersund	10.6	8.5	9.7	4.0	2.3	2.6	4.6	2.3	5.7	1.7	4.1	1.5
43	Sandnes	26.1	29.3	19.8	25.6	17.0	22.4	8.1	7.7	5.6	8.3	3.7	6.8
44	Stavanger	38.8	39.2	32.5	27.5	19.7	21.5	27.4	28.0	23.7	20.6	14.5	15.0
45	Skudeneshavn	2.4	-	-	1.7	-	-	1.6	-	-	0.8	-	-
46	Kopervik	2.9	0.6	4.8	4.0	20.3	24.6	2.9	-	4.8	4.0	10.7	14.6
47	Haugesund	29.3	31.4	16.6	14.4	13.8	15.1	18.3	18.2	10.4	8.9	9.3	10.3
48	Bergen	42.6	41.5	38.2	30.2	24.5	38.4	21.5	29.0	26.3	19.7	20.4	31.3
49	Florø	10.9	6.4	3.7	1.2	5.5	1.9	5.1	6.4	1.2	-	4.3	0.6
50	Ålesund	36.9	38.8	39.1	25.3	29.7	26.0	32.5	33.3	29.3	19.6	23.9	19.7
51	Molde	16.5	9.6	12.3	13.2	15.4	22.8	7.6	4.8	6.2	5.5	8.3	10.4
52	Kristiansund	25.8	25.5	28.0	25.1	25.4	20.3	19.6	19.1	20.5	14.5	15.6	15.4
53	Trondhjem	43.0	56.8	52.6	37.9	38.7	41.5	30.0	39.3	37.6	25.2	24.7	29.4
54	Levanger	26.2	25.4	12.5	12.4	8.1	11.0	8.5	17.5	6.3	5.2	1.0	1.5
55	Steinkjer	31.6	34.7	47.9	31.1	26.3	16.3	16.5	19.0	33.1	22.4	13.3	9.1
56	Namsos	14.6	30.8	36.8	16.1	22.8	15.0	11.7	19.2	25.1	12.1	13.7	10.2
57	Brønnøysund ¹	-	1	2.6	-	0.8	2.4	-	-	-	-	-	2.4
58	Mosjøen	21.5	25.5	9.2	16.4	9.1	11.9	6.7	5.7	2.3	0.5	1.4	4.0
59	Mo ¹	-	1	10.6	10.5	3.0	8.3	-	-	2.3	8.3	3.0	2.3
60	Bodø	9.9	5.7	8.7	10.1	22.2	19.6	5.4	3.6	5.5	3.6	12.0	3.6
61	Narvik	56.7	47.4	42.0	37.9	37.2	53.9	30.4	30.9	22.1	22.6	22.3	30.0
62	Svolvær	11.6	10.6	19.8	29.9	23.4	26.5	9.3	4.4	13.6	15.3	9.4	17.1
63	Harstad	27.6	28.3	5.5	15.2	25.1	28.9	9.4	11.1	1.3	4.7	6.9	11.8
64	Tromsø	19.7	13.2	10.5	19.8	15.2	20.3	13.2	8.5	5.6	9.3	11.0	12.3
65	Hammerfest	20.6	13.5	19.3	18.1	16.7	22.8	13.3	9.6	10.6	12.3	10.7	14.1
66	Vadsø	20.9	17.7	54.3	19.9	21.2	21.9	14.4	11.3	44.6	12.0	15.7	13.5
67	Vardø	17.8	18.8	33.8	39.5	57.0	28.7	14.8	13.8	22.8	29.4	29.4	21.2

¹ By fra 1923.

Tabell 19. Drukkenskaps-

Nr.	Byer.	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	Desember.
I.	Samtlige byer . . .	2 502	2 440	3 099	2 682	2 718	2 432	2 429	2 521	2 636	2 655	2 387	2 556
II.	Byer m. lovl. br.om. ²	1 798	1 712	2 159	1 827	1 646	1 657	1 688	1 772	1 853	1 910	1 675	1 782
III.	Byer u. lovl. br.om.	704	728	940	855	1 072	775	741	749	783	745	712	774
IV.	Byer utenfor Oslo.	1 154	1 166	1 529	1 365	1 626	1 245	1 317	1 345	1 373	1 286	1 201	1 253
	De enkelte byer:												
1	Halden	17	21	21	20	25	18	30	12	6	23	30	34
2	Sarpsborg	25	31	52	31	42	38	41	30	19	27	36	48
3	Fredrikstad	115	104	134	128	173	136	78	68	98	93	89	134
4	Moss	17	29	36	29	27	14	13	35	17	9	16	15
5	Son	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Hølen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
7	Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Drøbak*	-	1	10	3	4	2	-	3	3	-	-	2
9	Oslo*	1 348	1 274	1 570	1 317	1 092	1 187	1 112	1 176	1 263	1 369	1 186	1 303
10	Hamar*	28	18	24	35	14	20	34	20	29	63	18	12
11	Kongsvinger*	8	8	9	8	13	5	4	5	4	14	-	5
12	Lillehammer.	11	7	8	16	21	15	11	16	10	18	6	5
13	Gjøvik*	6	2	15	11	5	8	7	13	12	29	12	9
14	Hønefoss	15	7	22	13	20	16	8	15	16	8	9	4
15	Drammen	51	88	77	95	72	83	76	85	90	80	86	55
16	Holmsbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
17	Kongsberg	9	20	10	18	16	12	22	13	33	29	12	19
18	Svelvik	1	1	2	4	1	4	1	1	3	1	1	1
19	Holmestrand*	9	8	15	14	13	6	16	15	10	12	5	6
20	Horten	10	8	21	27	30	15	10	13	11	18	15	16
21	Åsgårdstrand	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-
22	Tønsberg*	20	20	32	31	38	56	52	89	46	30	10	33
23	Sandefjord	25	13	29	30	61	45	54	37	24	20	22	24
24	Larvik	24	23	42	31	39	29	22	23	14	27	18	28
25	Kragerø	5	6	4	3	13	-	8	2	3	7	3	3
26	Langsund	2	1	1	8	-	8	1	4	-	2	-	3
27	Stathelle.	1	-	2	1	1	1	-	1	-	-	-	-
28	Brevik	6	2	23	5	8	1	5	6	10	6	10	5
29	Porsgrund	16	10	23	11	15	11	10	9	18	19	14	26
30	Skien	25	23	44	47	26	34	25	30	28	20	21	44
31	Notodden	10	7	12	13	15	9	3	7	16	12	5	9

¹ Ikke oppgitt for Oslo. ² Fra 2. mai 1927. * betyr at byen har lovlig lokal brennevinssomsetning.

forseelser i de enkelte byer i 1926.

Tilsammen 1926.	Derav:						Pr. 1000 innbg. (tilstede- værende middelfolkem.).					Nr.
	Arresta- sjoner.	Andre forseelser.	Begått av:				Drukkenkaps- forseelser i alt.	Forseelser be- gått av innen- bysboende.	Forseelser be- gått av uten- bysboende.	Arrestasjoner.		
			Innenbys- boende.	Utenbys- boende.	Menn.	Kvinner.						
31 057	24 765	6 292	1 -	1 -	29 705	1 352	38.7	1 -	1 -	30.8	I.	
21 479	17 462	4 017	1 -	1 -	20 262	1 217	46.3	1 -	1 -	37.7	II.	
9 578	7 303	2 275	4 888	4 690	9 443	135	28.1	14.3	13.8	21.4	III	
15 860	11 886	3 974	8 898	6 962	15 566	294	28.7	16 1	12.6	21.5	IV.	
257	210	47	161	96	256	1	22.4	14.0	8.4	18.3	1	
420	198	222	246	174	420	-	33.3	19.5	13.8	15.7	2	
1 350	1 160	190	500	850	1 347	3	92.8	34.4	58.4	79.7	3	
257	236	21	101	156	257	-	30.4	11.9	18.4	27.9	4	
1	-	1	1	-	1	-	1.8	1.8	-	-	5	
1	1	-	1	-	-	1	4.5	4.5	-	4.5	6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
28	23	5	10	18	27	1	14.1	5.0	9.1	11.6	8	
15 197	12 879	2 318	1 -	1 -	14 139	1 058	60.1	1 -	1 -	50.9	9	
315	268	47	96	219	314	1	50.4	15.4	35.0	42.9	10	
83	74	9	16	67	80	3	32.1	6.2	25.9	28.6	11	
144	86	58	39	105	144	-	26.5	7.2	19.3	15.8	12	
129	85	44	68	61	127	2	25.0	13.2	11.8	16.4	13	
153	136	17	27	126	153	-	49.8	8.8	41.0	44.3	14	
938	863	75	339	599	913	25	36.4	13.2	23.2	33.5	15	
2	-	2	2	-	2	-	5.0	5.0	-	-	16	
213	201	12	74	139	211	2	27.9	9.7	18.2	26.3	17	
21	2	19	18	3	21	-	18.6	15.9	2.7	1.8	18	
129	115	14	34	95	129	-	59.9	15.8	44.1	53.4	19	
194	176	18	119	75	194	-	18.4	11.3	7.1	16.7	20	
5	-	5	4	1	5	-	15.8	12.7	3.2	-	21.	
457	402	55	213	244	452	5	36.9	17.2	19.7	32.4	22	
384	379	5	78	306	384	-	72.1	14.7	57.5	71.2	23.	
320	277	43	167	153	310	10	29.3	15 3	14.0	25.4	24	
57	52	5	48	9	57	-	12.9	10.8	2.0	11.7	25	
30	21	9	7	23	29	1	16.4	3.8	12.5	11.	26	
7	5	2	6	1	7	-	12.5	10.7	1.8	8.9	27	
87	30	57	47	40	85	2	34.2	18.5	15.7	11.8	28	
182	157	25	84	98	180	2	20.9	9.6	11 2	18.0	29	
367	327	40	166	201	366	1	22.8	10.3	12.5	20.3	30	
118	80	38	85	33	118	-	17.8	12.8	5.0	12.0	31	

Tabell 19 (forts.). Drukkenskaps-

Nr.	Byer.	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	Desember.
32	Risør	3	-	2	2	5	2	1	6	-	6	9	2
33	Tvedestrand	-	2	1	-	1	1	-	-	-	3	2	-
34	Arendal*	15	9	20	32	35	36	11	27	35	18	26	29
35	Grimstad	-	2	5	5	12	-	7	5	7	15	12	7
36	Lillesand	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-
37	Kristiansand	34	43	61	41	69	40	44	63	59	40	36	56
38	Mandal	3	1	3	2	7	-	2	1	6	4	-	8
39	Farsund	-	-	4	2	-	-	4	-	2	-	5	-
40	Flekkefjord	6	5	7	-	7	3	1	1	-	1	14	2
41	Sogndal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42	Egersund	-	1	2	4	-	2	8	1	2	3	1	3
43	Sandnes	10	2	7	1	12	1	3	4	5	1	6	3
44	Stavanger	92	79	91	93	90	74	82	80	66	84	72	84
45	Skudeneshavn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	Kopervik	-	-	4	1	2	2	5	2	-	4	1	7
47	Haugesund	20	40	48	30	45	11	10	15	11	7	7	13
48	Bergen*	167	166	273	206	211	166	210	216	222	184	204	202
49	Florø	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
50	Ålesund	44	62	40	28	58	35	55	48	59	39	38	28
51	Molde	3	2	12	9	7	4	2	6	4	5	9	3
52	Kristiansund	54	22	25	30	17	36	21	22	45	34	44	31
53	Trondhjem*	181	181	171	152	181	139	202	185	206	166	200	170
54	Levanger	2	-	1	3	1	-	1	-	2	4	-	2
55	Steinkjer	3	8	3	10	8	7	15	1	6	6	7	5
56	Namsos	3	6	3	8	15	4	13	7	14	5	5	1
57	Brønnøysund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58	Mosjøen	2	3	-	-	-	-	-	-	9	-	-	1
59	Mo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
60	Bodø*	5	10	5	9	10	9	21	8	12	9	4	5
61	Narvik	20	14	26	23	21	19	20	13	26	19	21	17
62	Svolvær	5	13	16	6	3	5	2	5	6	7	3	5
63	Harstad	2	1	5	7	19	10	6	1	10	8	11	7
64	Tromsø*	11	15	15	9	30	23	19	15	11	16	10	6
65	Hammerfest	1	4	1	3	6	7	3	4	3	5	6	8
66	Vadsø	8	2	3	6	2	3	6	6	8	5	2	-
67	Vardø	4	15	7	11	55	14	8	51	17	20	7	6

forseelser i de enkelte byer i 1926.

Tilsammen 1926.	Derav:						Pr. 1000 innbg. (tilstedeværende middelfolkem.).					Nr.
	Arrestasjoner.	Andre forseelser.	Begått av:				Drukke- kaps- forseelser i alt.	Forseelser be- gått av innen- bysboende.	Forseelser be- gått av uten- bysboende.	Arrestasjoner.		
			Innenbys- boende.	Utenbys- boende.	Menn.	Kvinner.						
38	18	20	19	19	38	-	13.6	6.8	6.8	6.4	32	
10	9	1	5	5	9	1	8.3	4.2	4.2	7.5	33	
293	245	48	132	161	291	2	28.7	12.9	15.8	24.0	34	
77	67	10	29	48	69	8	35.6	13.4	22.2	30.9	35	
6	2	4	-	6	6	-	5.3	-	5.4	1.8	36	
586	560	26	321	265	577	9	31.2	17.1	14.1	29.8	37	
37	17	20	15	22	35	2	11.2	4.5	6.6	5.1	38	
17	8	9	8	9	17	-	13.2	6.2	7.0	6.2	39	
47	14	33	14	33	47	-	20.5	6.1	14.4	6.1	40	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	
27	10	17	12	15	27	-	7.8	3.5	4.3	2.9	42	
55	23	32	11	44	53	2	18.8	3.8	15.1	7.9	43	
987	807	180	710	277	970	17	21.0	15.1	5.9	17.1	44	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	
28	3	25	21	7	28	-	15.8	11.9	4.0	1.7	46	
257	188	69	161	96	251	6	15.1	9.5	5.6	11.1	47	
2 427	1 723	704	1 907	520	2 311	116	25.0	19.7	5.4	17.8	48	
3	-	3	3	-	3	-	1.9	1.9	-	-	49	
534	190	344	443	91	522	12	28.9	24.0	4.9	10.3	50	
66	27	39	29	37	66	-	21.2	9.3	11.9	8.7	51	
381	279	102	243	138	373	8	24.9	15.9	9.0	18.3	52	
2 134	1 508	626	1 344	790	2 105	29	37.9	23.9	14.0	26.8	53	
16	13	3	4	12	14	2	8.2	2.0	6.1	6.6	54	
79	65	14	41	38	61	18	28.5	14.8	13.7	23.5	55	
84	30	54	59	25	84	-	22.5	15.8	6.7	8.0	56	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57	
15	-	15	7	8	15	-	6.8	3.2	3.6	-	58	
1	-	1	1	-	1	-	0.7	0.7	-	-	59	
107	56	51	59	48	107	-	19.7	10.9	8.8	10.3	60	
239	191	48	164	75	239	-	32.2	22.1	10.1	25.7	61	
76	21	55	34	42	76	-	27.0	12.1	14.9	7.5	62	
87	61	26	25	62	85	2	22.5	6.5	16.0	15.8	63	
180	84	96	131	49	180	-	15.5	11.3	4.2	7.2	64	
51	19	32	35	16	51	-	13.9	9.5	4.4	5.2	65	
51	10	41	37	14	51	-	25.9	18.8	7.1	5.1	66	
215	74	141	117	98	215	-	59.0	32.1	26.9	20.3	67	

Tabel 20 Drukkenskaps-

Nr.	Byer.	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	Desember.
I.	Samtlige byer . . .	2 310	2 437	2 610	2 597	2 830	2 713	2 316	2 597	2 750	3 040	2 583	2 503
II.	Byer m. lovl. br. om. ²	1 656	1 670	1 835	1 749	1 997	1 878	1 625	1 851	1 965	2 114	1 865	1 755
III.	Byer u. lovl. br. om.	654	767	775	848	833	835	691	746	785	926	718	748
IV.	Byer utenfor Oslo	1 103	1 238	1 347	1 316	1 587	1 528	1 248	1 423	1 464	1 655	1 336	1 332
	De enkelte byer:												
1	Halden	22	49	21	49	31	27	37	29	49	52	50	46
2	Sarpsborg	26	29	17	22	56	37	25	37	43	41	31	23
3	Fredrikstad	59	81	98	81	88	82	64	91	62	117	87	79
4	Moss	11	11	26	16	13	23	12	13	17	17	23	19
5	Son	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Hølen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Drøbak*	-	2	2	-	-	4	1	-	6	5	2	-
9	Oslo*	1 207	1 199	1 263	1 281	1 243	1 185	1 068	1 174	1 286	1 385	1 247	1 171
10	Hamar*	11	18	20	18	27	15	20	7	17	32	20	10
11	Kongsvinger*	8	8	6	9	10	7	2	3	9	7	4	5
12	Lillehammer	15	3	10	13	4	7	3	13	3	8	6	5
13	Gjøvik*	5	2	14	12	10	4	4	20	28	30	6	20
14	Hønefoss	11	5	19	10	13	20	13	15	9	13	7	11
15	Drammen	53	76	84	92	58	60	44	66	52	95	59	57
16	Holmsbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Kongsberg	5	8	41	14	8	16	13	8	24	17	20	4
18	Svelvik	-	-	2	-	1	2	4	1	-	2	-	2
19	Holmestrand*	9	4	4	11	12	19	14	17	9	11	12	8
20	Horten	9	14	14	12	20	11	9	14	12	11	14	13
21	Åsgårdstrand	-	-	-	-	2	-	1	2	-	-	-	-
22	Tønsberg*	32	33	27	26	55	54	35	65	46	40	34	23
23	Sandefjord	20	27	21	26	33	63	46	33	25	27	22	22
24	Larvik	13	26	20	19	24	40	25	34	17	34	28	29
25	Kragerø	13	3	4	8	8	4	6	9	4	1	6	4
26	Langesund	1	2	1	1	-	-	-	3	2	1	-	-
27	Stathelle	-	7	2	-	1	3	3	-	3	-	-	-
28	Brevik	2	22	4	13	19	10	5	8	3	8	8	-
29	Porsgrund	20	17	18	29	15	15	12	6	8	23	9	8
30	Skien	51	60	39	53	44	57	38	45	55	66	41	58
31	Notodden	14	8	4	8	12	8	13	14	18	17	10	10

¹ Ikke opgitt for Oslo. ² Fra 2. mai 1927. * betyr at byen har lovlig lokal brennevinsomsetning.

forseelser i de enkelte byer i 1927.

Tilsammen 1927.	Derav:						Pr. 1 000 innbg. (tilstedeværende middelfolkem.).				Nr.
	Arrestasjoner.	Andre forseelser.	Begått av:				Drukenskapsforseelser i alt.	Forseelser begått av innenbysboende.	Forseelser begått av utenbysboende.	Arrestasjoner.	
			Innenbysboende.	Utenbysboende.	Menn.	Kvinner.					
31 286	24 426	6 860	1 -	1 -	29 770	1 516	38.9	1 -	1 -	30.4	I.
21 960	17 387	4 573	1 -	1 -	20 556	1 404	47.5	1 -	1 -	37.6	II.
9 326	7 039	2 287	4 924	4 402	9 214	112	27.3	14.4	12.9	20.6	III.
16 577	12 602	3 975	9 865	6 712	16 196	381	30.1	17.9	12.2	22.8	IV.
462	367	95	351	111	460	2	40.4	30.7	9.7	32.1	1
387	160	227	228	159	386	1	30.2	17.8	12.4	12.5	2
989	831	158	399	590	987	2	69.2	27.9	41.3	58.1	3
201	201	-	81	120	201	-	23.7	9.6	14.1	23.7	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
22	21	1	10	12	22	-	11.2	5.1	6.1	10.6	8
14 709	11 824	2 885	1 -	1 -	13 574	1 135	58.4	1 -	1 -	46.9	9
215	176	39	69	146	214	1	34.7	11.1	23.6	28.4	10
78	64	14	12	66	78	-	37.2	5.7	31.5	30.5	11
90	54	36	20	70	90	-	16.5	3.7	12.8	9.9	12
155	137	18	56	99	154	1	30.2	10.9	19.3	26.7	13
146	136	10	17	129	146	-	46.2	5.4	40.8	43.1	14
796	737	59	308	488	779	17	31.0	12.0	19.0	28.7	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
178	134	44	86	92	178	-	23.4	11.3	12.1	17.6	17
14	4	10	13	1	14	-	12.3	11.4	0.9	3.5	18
130	109	21	25	105	130	-	60.6	11.7	48.9	50.8	19
153	142	11	95	58	149	4	14.3	8.9	5.4	13.3	20
5	5	-	-	5	5	-	16.0	-	16.0	16.0	21
470	421	49	214	256	468	12	38.7	17.6	21.1	34.7	22
365	364	1	119	246	365	-	68.3	22.3	46.0	68.1	23
309	266	43	163	146	300	9	28.5	5.0	13.5	24.5	24
70	63	7	55	15	70	-	16.2	12.7	3.5	14.6	25
11	11	-	2	9	11	-	6.0	1.1	4.9	6.0	26
19	8	11	9	10	19	-	34.3	16.2	18.1	14.4	27
102	43	59	57	45	101	1	40.1	22.4	17.7	16.9	28
180	155	25	77	103	180	-	20.6	8.8	11.8	17.7	29
607	489	118	205	402	595	12	37.9	12.8	25.1	30.5	30
136	100	36	90	46	132	4	20.6	13.7	6.9	15.2	31

Tabell 20 (forts.). Drukkenskaps-

Nr.	Byer	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	Desember.
32	Risør	11	1	1	1	5	5	4	1	4	6	4	4
33	Tvedestrand	-	2	-	-	4	1	1	-	-	2	1	-
34	Arendal*	20	26	33	34	59	53	35	30	33	47	39	30
35	Grimstad	10	6	7	4	11	1	8	5	10	9	4	7
36	Lillesand	-	1	-	-	-	1	-	1	1	1	2	2
37	Kristiansand	26	36	37	69	70	70	61	52	83	47	42	66
38	Mandal	-	3	2	7	7	6	5	4	4	7	14	13
39	Farsund	-	-	-	2	-	3	1	4	-	5	-	-
40	Flekkefjord	3	2	2	4	5	6	3	9	8	7	8	3
41	Sogndal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42	Egersund	1	6	12	1	-	-	1	-	-	1	1	-
43	Sandnes	5	5	5	-	3	3	-	5	10	5	4	11
44	Stavanger	63	74	83	70	60	77	57	71	61	92	88	86
45	Skudeneshavn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	Kopervik	3	-	2	8	1	8	-	2	3	2	6	3
47	Haugesund	11	39	36	31	19	12	13	11	19	20	17	16
48	Bergen*	182	185	205	178	313	273	263	303	276	347	284	294
49	Florø	4	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
50	Ålesund	55	54	36	49	51	33	34	29	52	41	29	33
51	Molde	1	1	4	2	14	17	3	6	10	1	3	4
52	Kristiansund	45	25	26	42	15	16	18	27	30	19	21	27
53	Trondhjem*	163	171	235	156	239	207	155	203	212	195	187	182
54	Levanger	1	-	3	2	2	1	2	-	4	-	2	3
55	Steinkjer	2	7	1	8	6	7	2	4	1	6	3	7
56	Namsos	6	1	3	11	3	9	9	4	1	5	2	3
57	Brønnøysund	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58	Mosjøen	-	2	4	4	1	-	10	-	1	3	4	7
59	Mo	3	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
60	Bodø*	5	14	15	10	17	7	2	13	12	9	7	5
61	Narvik	36	20	43	27	36	23	33	48	33	62	28	34
62	Svolvær	3	11	9	8	16	8	-	1	5	5	4	3
63	Harstad	4	6	4	12	30	15	7	3	6	7	2	12
64	Tromsø*	14	8	11	14	12	50	26	16	31	6	23	7
65	Hammerfest	6	4	6	3	3	9	4	7	14	15	2	7
66	Vadsø	4	2	3	1	1	3	12	3	6	6	3	3
67	Vardø	6	8	1	16	20	16	28	7	11	2	3	4

forseelser i de enkelte byer i 1927.

Tilsammen 1927.	Derav:						Pr. 1 000 innbg. (tilstedeværende middelfolkem.).					Nr.
	Arrestasjoner.	Andre forseelser.	Begått av:				Drukkekapsforseelser i alt.	Forseelser begått av innenbysboende.	Forseelser begått av utenbysboende.	Arrestasjoner.		
			Innenbysboende.	Utenbysboende.	Menn.	Kvinner.						
47	11	36	34	13	47	-	17.1	12.4	4.7	4.0	32	
11	9	2	1	10	11	-	9.1	0.8	8.3	7.4	33	
489	377	62	205	234	437	2	43.9	20.5	23.4	37.7	34	
82	75	7	13	69	82	-	38.5	6.1	32.4	35.2	35	
9	4	5	4	5	9	-	8.2	3.6	4.6	3.6	36	
659	617	42	360	299	649	10	35.0	19.1	15.9	32.8	37	
73	24	49	39	34	73	-	22.5	12.0	10.5	7.4	38	
15	4	11	3	12	15	-	11.2	2.2	9.0	3.0	39	
60	23	37	23	37	60	-	26.4	10.1	16.3	10.1	40	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	
23	14	9	8	15	23	-	6.7	2.3	4.4	4.1	42	
56	19	37	19	37	56	-	19.0	6.4	12.6	6.4	43	
882	727	155	656	226	866	16	18.8	14.0	4.8	15.6	44	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	
38	2	36	23	15	38	-	21.3	12.9	8.4	1.1	46	
244	177	67	165	79	238	6	14.3	9.7	4.6	10.3	47	
3 103	2 331	772	2 597	506	2 908	195	32.1	26.9	5.2	24.1	48	
7	2	5	4	3	7	-	4.3	2.5	1.8	1.2	49	
496	197	299	378	118	482	14	26.6	20.3	6.3	10.6	50	
66	34	32	36	30	65	1	20.0	10.9	9.1	10.3	51	
311	218	93	218	93	308	3	20.4	14.3	6.1	14.3	52	
2 305	1 730	575	1 574	731	2 248	57	40.9	27.9	13.0	30.8	53	
20	20	-	3	17	20	-	10.1	1.5	8.6	10.1	54	
54	41	13	32	22	54	-	19.5	11.5	8.0	14.8	55	
57	25	32	34	23	57	-	15.3	9.1	6.2	6.7	56	
1	1	-	-	1	1	-	0.8	-	0.8	0.8	57	
36	5	31	10	26	36	-	16.1	4.5	11.6	2.2	58	
6	-	6	3	3	6	-	4.4	2.2	2.2	-	59	
116	78	38	30	86	115	1	21.1	5.5	15.6	14.2	60	
423	327	96	235	188	420	3	55.3	30.7	24.6	42.7	61	
73	22	51	47	26	73	-	25.5	16.4	9.1	7.7	62	
108	58	50	43	65	106	2	28.0	11.2	16.8	15.0	63	
218	119	99	149	69	218	-	18.6	12.7	5.9	10.1	64	
80	29	51	48	32	80	-	21.8	13.1	8.7	7.9	65	
47	3	44	27	20	47	-	23.6	13.5	10.1	1.5	66	
122	81	41	83	39	117	5	33.0	22.4	10.6	21.9	67	

Tabell 21. Drukkenskapsforseelser

Nr.	Bygder. (Fylker.)	1926.											
		Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	Desember.
1	Østfold	12	21	40	47	41	31	40	66	29	30	22	22
2	Akershus	86	102	69	84	107	101	112	90	102	71	59	38
3	Hedmark	73	28	80	45	23	38	49	64	27	39	65	32
4	Opland	41	56	29	22	33	22	19	24	33	28	11	22
5	Buskerud	19	21	21	17	40	31	24	32	8	22	22	13
6	Vestfold	2	3	17	10	12	20	15	23	19	10	5	4
7	Telemark	36	33	37	42	75	67	71	45	79	36	55	34
8	Aust-Agder	8	3	4	4	7	3	8	8	7	16	8	7
9	Vest-Agder	12	3	6	35	6	14	8	13	33	13	5	32
10	Rogaland	26	7	12	18	22	16	15	13	4	20	15	21
11	Hordaland	11	22	38	32	42	20	39	41	36	22	29	28
12	Sogn og Fjordane	3	3	15	9	7	3	6	14	1	5	8	7
13	Møre	4	3	4	3	-	2	10	-	4	7	1	1
14	Sør-Trøndelag	16	24	13	13	23	20	16	9	12	12	10	6
15	Nord-Trøndelag	9	4	2	8	6	3	5	12	14	9	6	6
16	Nordland	6	8	6	8	18	24	27	23	27	19	13	16
17	Troms	-	2	-	-	2	2	6	7	4	17	-	-
18	Finnmark	23	25	8	22	30	5	8	10	10	17	13	13
	Tilsammen	387	368	401	419	494	422	478	494	449	393	347	302

Tabell 22. Drukkenskapsforseelser i bygdene 1926 og 1927, fordelt på arrestasjoner og andre forseelser, forseelser av innen- og utenbygdsboende.

Nr.	Bygder. (Fylker.)	1926.					1927.				
		Arrest- sjoner.	Andre for- seelser.	Til- sam- men.	Av innen- bygds- boende	Av uten- bygds- boende.	Arrest- sjoner.	Andre for- seelser.	Til- sam- men.	Av innen- bygds- boende	Av uten- bygds- boende.
1	Østfold	155	246	401	362	39	234	279	513	449	64
2	Akershus	686	335	1 021	569	452	708	329	1 037	552	485
3	Hedmark	65	498	563	234	329	73	498	571	315	256
4	Opland	29	311	340	324	16	18	236	254	229	25
5	Buskerud	19	251	270	226	44	65	240	305	242	63
6	Vestfold	69	71	140	80	60	105	44	149	60	89
7	Telemark	198	412	610	541	69	179	272	451	402	49
8	Aust-Agder	28	55	83	79	4	9	56	65	61	4
9	Vest-Agder	16	164	180	159	21	26	111	137	97	40
10	Rogaland	5	184	189	189	-	20	176	196	196	-
11	Hordaland	114	246	360	348	12	115	196	311	277	34
12	Sogn og Fjordane	21	60	81	81	-	17	36	53	53	-
13	Møre	3	36	39	34	5	-	55	55	51	4
14	Sør-Trøndelag	12	162	174	169	5	13	203	216	215	1
15	Nord-Trøndelag	-	84	84	77	7	2	74	76	72	4
16	Nordland	31	164	195	189	6	36	148	184	158	26
17	Troms	4	36	40	36	4	6	13	19	19	-
18	Finnmark	24	160	184	151	33	40	129	169	131	38
	Tilsammen	1 479	3 475	4 954	3 848	1 106	1 666	3 095	2 476	3 579	1 182

¹ Herav 60 kvinner (Østfold 2, Akershus 2, Hedmark 2, Opland 1, Buskerud 4, Vestfold 6 og Telemark 13). ² Herav 65 kvinner (Østfold 1, Akershus 41, Hedmark 1, Buskerud 2, Vestfold 9, Telemark 7, Aust-Agder 1, Hordaland 2 og Sogn og Fjordane 1).

i bygdene månedsvís 1926 og 1927.

Tilsammen 1926.	1927.												Tilsammen 1927.	Nr.
	Januar.	Februar.	Mars.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	Desember.		
401	20	34	55	63	44	52	28	43	41	69	34	30	513	1
1 021	58	53	76	84	103	148	95	118	88	103	70	41	1 037	2
563	35	25	86	46	50	40	63	49	37	46	43	51	571	3
340	22	26	19	29	28	15	15	21	25	20	18	16	254	4
270	24	23	32	19	23	46	18	31	25	25	29	10	305	5
140	6	6	4	7	17	27	20	15	12	16	12	7	149	6
610	44	23	42	45	35	30	30	32	37	53	47	33	451	7
83	2	7	4	10	5	15	2	7	1	5	4	3	65	8
180	7	9	5	7	17	15	11	11	14	19	14	8	137	9
189	15	10	31	20	6	13	7	29	30	19	8	8	196	10
360	23	26	33	23	21	33	24	30	29	25	25	19	311	11
81	3	3	6	1	7	7	8	1	6	4	2	5	53	12
39	3	5	5	5	3	5	8	4	5	4	4	4	55	13
174	15	11	16	21	16	14	30	15	16	17	18	27	216	14
84	-	4	7	4	2	3	2	16	18	7	7	6	76	15
195	17	7	15	10	26	27	5	9	9	24	17	18	184	16
40	1	5	-	-	-	-	-	4	3	3	-	3	19	17
184	19	10	13	11	17	8	2	14	20	31	10	14	169	18
4 954	314	287	449	405	420	498	368	449	416	490	362	303	4 761	

Tabell 23. Drukkenskapsforseelser (samtlige; innenbygdsboendes) pr. 1000 innbyggere¹ i de enkelte bygder 1922—1927

Bygder. (Fylker.)	Samtlige.						Innenbygdsboendes.						Nr.
	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	
Østfold	4.7	5.4	3.8	3.3	3.2	4.1	4.5	4.9	3.5	3.0	2.9	3.6	1
Akershus	4.7	5.2	5.8	4.2	5.1	5.1	3.3	2.9	3.4	2.3	2.8	2.7	2
Hedmark	3.0	3.4	2.9	4.2	3.7	3.7	2.8	3.2	1.9	2.1	1.5	2.0	3
Opland	3.1	2.8	2.4	2.3	2.7	2.0	2.9	2.5	2.1	2.3	2.6	1.8	4
Buskerud	3.1	2.7	2.7	3.5	2.5	2.8	2.8	2.3	2.3	2.8	2.1	2.2	5
Vestfold	1.4	2.1	1.5	2.0	1.7	1.8	1.1	1.6	0.9	0.7	1.0	0.7	6
Telemark	7.5	6.0	6.8	8.5	6.8	5.0	6.9	5.5	6.1	7.1	6.0	4.5	7
Aust-Agder	0.3	0.7	1.5	1.4	1.5	1.2	0.3	0.6	1.2	1.4	1.5	1.1	8
Vest-Agder	1.9	2.1	2.6	2.6	3.4	2.6	1.5	1.5	2.3	2.1	3.0	1.9	9
Rogaland	0.7	1.1	1.2	2.3	1.9	2.0	0.6	0.9	1.2	2.3	1.9	2.0	10
Hordaland	1.3	1.3	0.8	2.1	2.2	1.9	1.1	1.2	0.8	1.6	2.2	1.7	11
Sogn og Fjordane	0.9	1.1	0.8	0.7	0.9	0.6	0.9	1.0	0.8	0.7	0.9	0.6	12
Møre	0.3	0.5	0.5	0.3	0.3	0.4	0.3	0.5	0.4	0.2	0.3	0.4	13
Sør-Trøndelag	0.9	1.4	1.0	1.8	1.5	1.8	0.9	1.4	0.9	1.7	1.4	1.8	14
Nord-Trøndelag	1.5	1.5	1.9	1.4	1.0	0.9	1.0	1.2	1.5	1.3	0.9	0.8	15
Nordland	1.0	0.5	1.0	0.7	1.2	1.1	1.0	0.5	0.9	0.7	1.2	1.0	16
Troms	0.3	0.1	0.1	0.4	0.2	0.2	0.3	0.1	0.1	0.4	0.2	0.2	17
Finnmark	2.1	3.9	4.6	4.4	4.7	4.3	1.9	3.3	3.4	3.8	3.9	2.9	18
Tilsammen	2.3	2.4	2.4	2.5	2.5	2.4	2.0	2.0	1.9	1.9	1.9	1.8	

¹ Beregnet etter den tilstedeværende middelfolkemengde i hvert år.

Tabell 24. Drukkenskapsforseelser i byene utenfor Oslo og i bygdene, begått av personer bosatt innenfor og utenfor kommunen 1920—1927

	Byene utenfor Oslo.			Bygdene.		
	Drukkensk.-forseelser i alt.	Begått av innenbys-boende.	Begått av utenbys-boende.	Drukkensk.-forseelser i alt.	Begått av innenbygds-boende.	Begått av utenbygds-boende.
1920 . . .	17 680	9 472	8 208	3 235	2 563	672
1921 . . .	18 327	10 327	8 000	3 425	2 817	608
1922 . . .	22 174	12 168	10 006	4 316	3 720	596
1923 . . .	21 937	12 900	9 037	4 578	3 714	864
1924 . . .	19 947	11 372	8 575	4 537	3 606	931
1925 . . .	16 935	9 202	7 733	4 989	3 746	1 243
1926 . . .	15 860	8 898	6 962	4 954	3 848	1 106
1927 . . .	16 577	10 065	6 512	4 761	3 579	1 182

	Pct. forseelser begått av utenbys-boende.	Forseelsespromille.			Pct. forseelser begått av utenbygds-boende.	Forseelsespromille.		
		Samtlige forseelser.	Innenbys-boende.	Utenbys-boende.		Samtlige forseelser.	Innenbygds-boende.	Utenbygds-boende.
1920 . . .	46.4	33.4	17.9	15.5	20.8	1.77	1.40	0.37
1921 . . .	43.7	34.1	19.2	14.9	17.7	1.85	1.52	0.33
1922 . . .	45.1	40.8	22.4	18.4	18.8	2.30	1.98	0.32
1923 . . .	41.2	40.1	23.6	16.5	18.9	2.40	1.95	0.45
1924 . . .	43.0	36.3	20.7	15.6	20.5	2.37	1.88	0.49
1925 . . .	45.7	30.8	16.7	14.1	24.9	2.58	1.94	0.64
1926 . . .	43.9	28.9	16.2	12.7	22.3	2.53	1.97	0.56
1927 . . .	39.3	30.1	18.3	11.8	24.8	2.42	1.82	0.60

Tabell 25. Gjennomsnittlig antall drukkenskapsforseelser¹ på de enkelte ukedager i byene 1922—1927.

	Gjennomsnittlig antall forseelser.						Pct. av ukens gjennomsnittlige antall.					
	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.
A. Samtlige dager tatt med.												
Søndager og helligdager	81.5	89.6	65.7	54.3	45.7	51.6	11.7	11.6	9.7	9.3	8.3	8.6
Mandager	96.0	103.7	90.2	75.6	71.2	81.1	13.7	13.4	13.4	13.0	12.9	13.5
Tirsdager	86.9	92.2	84.0	69.7	68.6	78.4	12.4	12.0	12.4	12.0	12.4	13.0
Onsdager	87.2	85.1	79.2	68.1	67.2	73.0	12.5	11.0	11.7	11.7	12.2	12.1
Torsdager	78.8	87.9	78.0	67.2	69.0	73.8	11.3	11.4	11.6	11.5	12.5	12.3
Fredager	107.9	125.8	113.2	103.6	97.8	105.0	15.4	16.2	16.8	17.7	17.7	17.4
Lørdager og dager før helligdager.	160.5	188.1	164.6	144.5	132.7	139.2	23.0	24.4	24.4	24.8	24.0	23.1
Uken	698.8	772.4	674.9	583.0	552.2	602.1	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
B. Med fradrag av en del unormale dager.²												
Søndager	83.0	92.0	67.0	53.0	45.6	51.7	11.9	11.9	9.9	9.1	8.4	8.7
Mandager	93.8	102.5	89.7	74.9	69.0	79.9	13.5	13.3	13.3	12.9	12.6	13.4
Tirsdager	86.1	88.2	82.5	69.2	67.2	76.6	12.4	11.4	12.2	11.9	12.3	12.9
Onsdager	81.8	83.3	79.7	65.7	65.8	72.1	11.8	10.8	11.8	11.3	12.1	12.1
Torsdager	76.5	84.8	77.8	68.9	67.7	72.4	11.0	11.0	11.5	11.9	12.4	12.1
Fredager	107.4	123.9	112.4	100.9	97.7	105.3	15.5	16.1	16.7	17.4	17.9	17.7
Lørdager	165.7	196.1	165.8	147.9	132.9	137.6	23.9	25.5	24.6	25.5	24.3	23.1
Uken	694.3	770.8	674.9	580.5	545.9	595.6	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ 1923—26 er for Oslo bare tatt med arrestasjoner da der kun for disse foreligger opgave over fordeling på dager. ² Se Alkoholstatistikk 1924—25, side 43*.

Tabell 26 Drukkenskapsforseelser i byene på de enkelte dager i 1926 og 1927.

1926. ¹							1927.								
Datum.	Søndag.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.	Datum.	Søndag.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
1—2 jan.	-	-	-	-	-	31	80	1 jan.	-	-	-	-	-	-	45
3—9 -	26	66	62	48	60	92	135	2—8 -	26	70	60	48	44	80	118
10—16 -	40	75	62	49	49	114	113	9—15 -	37	61	75	52	58	114	124
17—23 -	61	63	50	54	49	87	165	16—22 -	47	57	72	72	78	112	137
24—30 -	51	59	62	63	63	99	167	23—29 -	55	61	74	70	67	106	136
31 jan.—6 febr.	68	92	79	54	56	80	104	30 jan.—5 febr.	53	101	87	68	75	127	167
7—13 -	47	61	41	52	58	98	112	6—12 -	49	89	49	59	64	119	139
14—20 -	44	82	67	67	71	125	180	13—19 -	61	82	64	86	90	90	162
21—27 -	55	70	77	46	55	101	180	20—26 -	34	53	82	61	80	113	141
28 febr.—6 mars	70	88	78	64	69	107	148	27 febr.—5 mars	52	93	73	81	91	127	136
7—13 -	61	68	79	72	66	115	167	6—12 -	52	89	93	77	73	106	153
14—20 -	55	98	95	94	95	90	132	13—19 -	53	86	92	78	80	121	129
21—27 -	46	70	69	82	88	89	162	20—26 -	24	75	88	65	56	88	97
28 mars—3 april	73	55	97	193	89	37	92	27 mars—2 april	37	65	69	67	89	117	167
4—10 -	45	27	99	90	74	130	171	3—9 -	42	79	83	76	86	143	159
11—17 -	39	62	89	95	109	109	133	10—16 -	63	94	115	155	70	34	92
18—24 -	53	116	71	78	71	94	122	17—23 -	29	30	79	97	71	112	103
25 april—1 mai	41	69	68	51	66	90	263	24—30 -	37	62	69	58	68	86	121
2—8 -	79	80	56	77	61	79	127	1 mai—7 mai	114	135	121	93	77	112	178
9—15 -	46	68	67	57	30	110	109	8—14 -	47	68	70	64	66	116	141
16—22 -	47	180	125	64	66	83	98	15—21 -	41	90	169	126	90	88	86
23—29 -	50	37	57	63	60	104	126	22—28 -	67	66	106	87	37	83	126
30 mai—5 juni	45	59	76	67	53	80	105	29 mai—4 juni	37	68	61	96	92	140	180
6—12 -	44	45	64	42	72	102	149	5—11 -	63	39	109	88	71	81	163
13—19 -	43	73	62	80	46	94	124	12—18 -	45	82	78	66	75	74	142
20—26 -	46	64	58	96	96	112	114	19—25 -	67	99	72	69	119	156	93
27 juni—3 juli	44	44	63	85	87	92	104	26 juni—2 juli	49	71	85	79	70	103	133
4—10 -	36	58	53	67	49	77	99	3—9 -	64	71	64	51	48	68	87
11—17 -	19	54	43	52	57	83	103	10—16 -	48	51	60	76	66	64	124
18—24 -	51	69	67	74	65	88	139	17—23 -	42	67	72	52	56	102	131
25—31 -	35	81	79	62	38	101	121	24—30 -	73	72	63	51	78	85	134
1 aug.—7 aug.	30	68	53	68	56	98	159	31 juli—6 aug.	60	102	77	70	97	102	113
8—14 -	28	52	69	81	70	88	126	7—13 -	51	78	72	59	64	107	123
15—21 -	39	69	66	58	63	86	139	14—20 -	47	78	58	65	74	130	151
22—28 -	54	66	70	51	67	116	131	21—27 -	44	90	84	73	75	106	137
29 aug.—4 sept.	39	73	79	67	87	99	128	28 aug.—3 sept.	57	77	64	72	92	95	163
5—11 -	56	74	68	72	63	88	149	4—10 -	70	77	71	59	63	120	155
12—18 -	49	69	79	45	57	116	135	11—17 -	55	93	72	75	67	80	179
19—25 -	36	59	87	66	75	112	160	18—24 -	55	112	69	89	77	108	151
26 sept.—2 okt.	54	80	72	73	61	106	150	25 sept.—1 okt.	88	70	80	81	67	117	182
3—9 -	39	65	68	74	81	95	136	2—8 -	95	80	97	78	75	106	127
10—16 -	63	72	68	60	70	119	138	9—15 -	54	88	74	91	80	135	173
17—23 -	35	34	83	76	55	117	139	16—22 -	51	75	86	63	81	136	156
24—30 -	37	61	69	49	84	76	135	23—29 -	56	96	93	85	76	140	165
31 okt.—6 nov.	36	63	48	65	85	38	125	30 okt.—5 nov.	54	92	70	70	122	58	136
7—13 -	36	79	45	62	75	107	167	6—12 -	58	96	72	71	60	85	150
14—20 -	41	70	60	67	83	89	119	13—19 -	52	90	65	85	90	106	137
21—27 -	41	78	74	79	75	93	116	20—26 -	60	95	75	54	66	106	151
28 nov.—4 des.	51	63	52	73	74	76	152	27 nov.—3 des.	57	93	77	76	80	128	127
5—11 -	61	64	48	65	65	100	125	4—10 -	67	88	76	81	60	108	133
12—18 -	45	75	55	67	67	89	136	11—17 -	37	79	41	80	57	93	122
19—25 -	51	66	81	96	126	98	45	18—24 -	32	66	56	79	92	149	119
26—31 -	26	92	57	58	80	91	-	25—31 -	42	33	94	69	44	67	104

¹ For Oslo² er bare tatt med drukkenskapsarrestasjoner da der kun for disse foreligger opgaver over fordeling på dager.

Tabell 27. Alkoholstatistiske oppgaver fra de andre skandinaviske land.
a. *Alkoholforbruket.*

Sverige. ¹ L. pr. innbygger.						Danmark. ³ L. pr. innbygger.					Finland. ⁴ L. pr. innbygger.			
Årlig.	Brennevin.	Vin.	Øl.	Svakt øl.	Ren alkohol. ²	Ren spiritus.	Sterkt øl.	Svakt øl.	Druevin.	Ren alkohol.	År.	Br. vin og sprit.	Vin og likør.	Øl og annen malt-drikk.
1896-1900	8.0	1.1	31.0	36.3	5.9	7.1	39.0	58.4	1.7	8.9	1895	2.2	0.6	8.8
1901-1905	7.6	1.1	32.6	38.2	5.8	6.7	36.7	58.9	1.6	8.3	1900	4.1	0.7	13.5
1906-1910	6.8	0.9	26.2	29.3	5.0	5.8	36.3	56.0	1.5	7.4	1905	3.1	0.4	9.0
1911-1915	6.7	0.9	21.2	26.6	4.7	5.2	32.6	51.6	1.4	6.5	1910	2.0	0.7	9.9
1916-1920	3.3	1.3	16.8	16.7	2.4	2.4	34.6	38.0	-	3.1	1915	0.7	0.2	10.4
1921-1925	4.2	0.5	22.6	12.1	3.1	1.9	40.2	25.5	1.7	2.8	1920	0.3	(0.03)	-
1923. . .	3.9	0.5	23.0	11.1	2.9	1.9	37.9	25.3	1.9	2.8	1923	0.5	(0.04)	-
1924. . .	4.2	0.6	22.5	12.7	3.1	2.1	38.3	25.3	1.8	2.9	1924	0.5	(0.06)	-
1925. . .	4.4	0.7	23.4	14.4	3.2	2.1	41.6	25.5	1.3	2.8	1925	0.6	(0.07)	-
1926. . .	4.4	0.7	24.1	15.0	3.3	-	-	-	-	-	1926	-	-	-
1927. . .	4.5	0.8	24.9	17.1	3.4	-	-	-	-	-	1927	-	-	-

¹ Etter Statistisk Årsbok for 1928 tab. 192. ² Antatt alkoholgehalt; vin 10, øl 4 (fr. o. m. 1918 3/4), svakt øl 1 1/2 pct. ³ Etter Statistisk Årsbok (1927, tab. 94). ⁴ Etter Statistisk Årsbok for 1927, tab. 253.

b. *Drukkenskapsforseelser.*

Sverige. ¹ Domfelte i første instans pr. 1 000 innb.						Finland. ³ Anholdte pr. 1 000 innb.							
År.	Bygder.	Byer.				Riket.	Helsingfors.	Viborg.	Åbo.	Tammerfors.	Middelstore byer.	Mindre byer.	Samtl. byer.
		Stockholm.	Göteborg.	Øvrige byer.	Samtl. byer.								
1913	1.9	41.6	46.1	30.1	35.0	10.5	152.8	150.4	93.9	61.5	75.4	104.5	114.4
1916	1.7	21.7	37.6	22.1	23.9	7.7	26.1	36.6	14.1	23.0	9.0	14.8	20.4
1917	0.8	9.1	15.9	9.0	9.9	3.3	30.4	6.9	12.7	20.7	7.4	15.0	18.3
1918	0.5	13.6	18.8	6.7	9.9	3.1	17.3	10.8	6.7	6.3	7.2	7.1	10.8
1919	1.0	24.5	32.4	12.6	18.1	5.7	32.5	22.0	22.1	21.3	14.4	15.0	22.7
1920	1.8	23.4	43.5	19.8	23.7	7.8	70.9	67.2	48.8	31.6	39.8	39.1	53.2
1921	1.3	15.7	26.2	13.3	15.5	5.2	77.3	86.0	61.7	65.2	48.8	49.1	65.1
1922	1.0	16.6	24.4	9.8	13.2	4.7	72.8	92.7	62.0	58.9	55.8	55.4	66.2
1923	1.1	18.0	27.0	11.8	15.4	5.1	101.7	118.9	76.0	64.6	71.7	77.1	87.6
1924	1.3	17.5	27.8	13.0	16.1	5.5	102.5	140.8	92.6	70.7	85.8	91.7	97.6
1925	1.5	15.8	24.1	12.9	15.1	5.4	Senere beregninger foreligger ikke. Antall anholdte for drukkenskap i Helsingfors i 1924 var 18 863. 1925: 18 630. 1926: 18 602. Antall tiltalte i Helsingfors i 1926 var 16 478. 1927: 18 853.						
1926	1.4	13.9	19.1	10.5	13.4	4.8							
1927 ²	1.5	13.4	18.0	11.0	12.6	4.7							

¹ Etter Statistisk Årsbok for 1928, tab. 227. ² Foreløbige tall. ³ Etter Sociala Specialundersökningar VIII, s. 17^a.

c. *Forbudsovertredelser, smugling.*

Sverige. ¹ Tollbeslag av sprit og br. vin. L.			Finland. ² Tollbeslag av alkoholholdige drikkevarer. L.							
	1926.	1927.	År.	Sprit.	Brennevin.	Likør m. v.	Muss. vin.	Annen vin.		
Januar . . .	419	729	1913 . .	1 554	5 303	113	-	42		
Februar . . .	1 120	1 233	1922 . .	153 101	65 988	2 601	1 181	2 588		
Mars	475	1 959	1923 . .	488 767	10 032	981	345	3 678		
April	58 837	883	1924 . .	511 902	4 696	824	194	3 465		
Mai	1 066	2 557	1925 . .	550 626	5 729	639	244	2 665		
Juni	952	865	1926 . .	655 781	5 172	1 631	257	1 798		
Juli	1 740	663	1927 . .	629 814	5 561	437	107	1 439		
August . . .	1 375	62 258								
September .	1 289	856								
Oktober . . .	2 120	1 042								
November . .	17 739	3 408								
Desember . .	16 820	839								
Året	103 952	77 292								
			Politibeslag m. v. L. ³					Påtalte forseelser mot forbudsloven. ⁴		
			Sprit.	Annen alkoh.dr.	I alt.	Utslått.	Ødel. hj.-brennerier.			
			1925	361 321	11 685	373 006	36 463		439	21 836
			1926	365 401	13 053	378 454	34 047		536	20 532
			1927	425 356	12 575	437 931	21 968	508	5 24 519	

¹ Etter Sociala Meddelanden nr. 2 for 1928, s. 111. ² Etter Social Tidsskrift nr. 2 for 1928, s. 130-3. ³ Efter l. c., s. 133. ⁴ Efter l. c., s. 144. ⁵ Herav i byene 10 709, i bygdene 13 810. Ulovlig tilvirkning 973 innført 236, transport og oplag 16 070, salg o. lig. 4 516, for øvrig 224.

Rekke VIII.

Trykt 1927 (forts. suite):

- Nr. 16. Det civile veterinærvesen 1924. (*Service vétérinaire civil.*)
 — 17. Sinnssykeasylenes virksomhet 1925. (*Hospices d'aliénés.*)
 — 18. Skolevesenets tilstand 1924—1925. (*Instruction publique.*)
 — 19. Norges jernbaner 1925—26. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 — 20. De spedalske i Norge 1921—1925. (*Rapport sur les lépreux en Norvège pour les années 1921—1925.*)
 — 21. Forsikringsselskaper 1925. (*Sociétés d'assurances.*)
 — 22. Folkemengdens bevegelse 1924. (*Mouvement de la population.*)
 — 23. Sjømannsforsikringen 1924. Fiskeriforsikringen 1924. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
 — 24. Norges industri 1925. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 — 25. Fagskolestatistikk 1923/24—1925/26. (*Écoles professionnelles.*)
 — 26. Ulykkesforsikringen 1924. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
 — 27. Norges postvesen 1926. (*Statistique postale.*)
 — 28. Landbruksareal og husdyrhold 1926. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1926. Recensement représentatif.*)
 — 29. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1924. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 30. Norges skibsfart 1925. (*Navigation.*)
 — 31. Meieribruket i Norge 1925. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1925.*)
 — 32. Norges telegrafvesen 1925—1926. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 — 33. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1926—1927. (*Salaires des ouvriers agricoles 1926—1927.*)
 — 34. Skogbrukstelling for Norge. (*Recensement de sylviculture.*)
 — 35. Norges bergverksdrift 1926. (*Mines et usines.*)
 — 36. Kriminalstatistikk 1923 og 1924. Med Hovedoversikt 1905—1924. (*Statistique de la criminalité pour les années 1923—1924. Aperçu général de la criminalité pendant les années 1905—1924.*)
 — 37. Norges fiskerier 1925. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 38. Meglingsinstitusjonens virksomhet. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1926. (*Entremise publique. Conventions collectives et conflits du travail en 1926.*)
 — 39. Landbruksareal og husdyrhold 1927. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1927. Recensement représentatif.*)
 — 40. Norges skibsfart 1926. (*Navigation.*)
 — 41. Norges sparebanker 1926. (*Caisses d'épargne.*)
 — 42. Norges handel 1926. (*Commerce.*)
 — 43. Sykeforsikringen 1926. (*Assurance-maladie.*)
 — 44. Norges kommunale finanser 1924/25. (*Finances des communes.*)
 — 45. Private aktiebanker 1926. (*Banques privées par actions.*)
 — 46. Fengselsstyrelsens årbok 1924. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1924.*)
 — 47. Folkemengdens bevegelse 1925. (*Mouvement de la population.*)

Trykt 1928:

- Nr. 48. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 januar 1928. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er janvier 1928.*)
 — 49. Det civile veterinærvesen 1925. (*Service vétérinaire civil.*)
 — 50. Sinnssykeasylenes virksomhet 1926. (*Hospices d'aliénés.*)

Rekke VIII.

Trykt 1928 (forts. suite):

- Nr. 51. Lønninger 1927. (*Gages et salaires*).
- 52. Den private forsikringsvirksomhet i Norge 1913—1925. (*Assurances privées en Norvège pendant les années 1913—1925.*)
- 53. Forsikringselskaper 1926. (*Sociétés d'assurances*.)
- 54. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1928/29. (*Finances de l'État.*)
- 55. Norges jernbaner 1926/27. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 56. Forsømte barn 1925 og 1926. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 57. Norges industri 1926. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 58. Meieribruket i Norge i 1926. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1926*)
- 59. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1925. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 60. Sjømannsforsikringen 1925. Fiskerforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 61. Norges postvesen 1927. (*Statistique postale.*)
- 62. Industrierbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 63. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1927—28. (*Salaires des ouvriers agricoles 1927—1928.*)
- 64. Det civile veterinærvesen 1926. (*Service vétérinaire civil.*)
- 65. Norges telegrafvesen 1926—27. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 66. Skolevesenets tilstand 1925—26. (*Instruction publique.*)
- 67. Fattigvesenet 1925. (*Assistance publique.*)
- 68. Norges kommunale finanser 1925/26. (*Finances des communes.*)
- 69. Stortingsvalget 1927. (*Élections en 1927 pour le «Storting».*)
- 70. Folkemengdens bevegelse 1926. (*Mouvement de la population.*)
- 71. Alkoholstatistikk 1926—1927. (*Statistique de l'alcool.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 47de årgang 1928. Oslo 1928.
(*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 45de bind 1927. Oslo 1927.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1927. Femtende bind. Oslo 1928.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1927. Quinzième année.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920.
Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av „Norges handel“, årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

25 september 1928.